Carlos Fuentes

Cennet'teki Âdem

ROMAN

Çeviri: Emrah İmre

2. BASKI

CARLOS FUENTES

CENNET'TEKİ ÂDEM

Adán en Edén, Carlos Fuentes

1. basım: 2013
2. basım: Aralık 2013, İstanbul
Bu kitabın 2. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Olcay Öztunalı

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39
Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 26699

ISBN 978-975-07-1907-3

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 10758

CARLOS FUENTES

CENNET'TEKİ ÂDEM

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren

Emrah İmre

Carlos Fuentes'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Artemio Cruz'un Ölümü, 1981

Deri Değiştirmek, 1983

Yanık Sular, 1985

Körlerin Şarkısı, 1986

Sefer, 1993

Diana / Yalnız Avlanan Tanrıça, 1996

Cam Sınır, 1998

Laura Diaz'lı Yıllar, 2001

Inez'in Sezgisi, 2003

Kendim ve Ötekiler, 2003

Koca Gringo, 2004

Kartal Koltuğu, 2010

Bütün Mutlu Aileler, 2011

Kaygı Veren Dostluklar, 2011

CARLOS FUENTES, 1928 yılında Panama'da doğdu. Babası diplomat olduğu için çocukluk yılları çeşitli Latin Amerika devletlerinde geçti. Amerika Birleşik Devletleri'nde Columbia, Harvard, Princeton ve başka üniversitelerde ders verdi; çok sayıda roman, kısa öykü, deneme, tiyatro eseri ve senaryo yazdı. Bir süre Meksika'nın Fransa büyükelçiliğini yaptı. Fuentes'in romanları arasında en önemlilerinden olan *Bizim Toprak/Terra Nostra,* Venezuela'da Romulo Gallegos Ödülü'nü kazandı. 1987 yılında, İspanyolca yazan yazarlara verilen en büyük ödül olan Cervantes Ödülü'ne değer bulundu. 2012'de hayatını kaybeden Fuentes adına devlet tarafından ödül konuldu. Her yıl yazarın doğum gününde (11 Kasım) verilen ödülün ilk sahibi, Mario Vargas Llosa'dır. Fuentes'in öteki eserleri arasında *Yanık Sular, Koca Gringo, Deri Değiştirmek, Doğmamış Kristof, Kutsal Bölge, Artemio Cruz'un Ölümü* vardır.

EMRAH İMRE, 1980'de Istanbul'da doğdu. Auckland Üniversitesi'nde Dilbilim ve Karşılaştırmalı Edebiyat öğrenimi gördü. İngilizce, Portekizce, İspanyolca ve Fransızcadan çeviriler yaptı. José Saramago, Gabriel García Márquez, Gilbert Adair, Amit Chaudhuri, Nicholas Christopher ve Luisa Valenzuela gibi yazarların eserlerini Türkçeye çevirdi. Emrah İmre, İsviçre ve Yeni Zelanda'dan sonra yaşamını Brezilya'da sürdürmektedir.

Francisco Toledo'ya,
seksen filin hatırası için teşekkürler.

Ben mi istedim senden, ey Yaradan,
insana dönüştürmeni beni çamurdan,
ben mi diledim karanlıktan çıkarmanı beni?

MILTON, *Kayıp Cennet*

1

Olanları bir türlü anlayamıyorum. Geçen Noel herkes bana gülümsüyordu; hediyeler getirip tebrikler ediyor, emeklerimin karşılığını alacağım, başarı ve huzur dolu bir yıl –bir yıl daha– diliyorlardı bana. Karıma iltifatlarda bulunuyor, böyle bir adamla evlendiği için ne kadar şanslı olduğunu söylüyorlardı... Bugünse kendime soruyorum, ne demektir "böyle" ya da "şöyle" bir adam olmak? Hatta "böyle"den ziyade "şöyle"ye yakın olmak? Sona eren bu yıl, zihnimdeki bir yanılsamadan mı ibaretti? Bütün olanlar gerçek miydi? Bilmek istemiyorum. Tek arzum geçen yılki Noel'e dönebilmek; sıkıcılığına, her sene bir öncekini tekrar etmesine rağmen sadeliği (özüne işlemiş aptallığı) sayesinde içimizi huzurla dolduran, sonraki on iki ayın bu Kutlu Gece kadar doyurucu olmayacağının habercisi o Noel'e; çünkü diğer aylar, Noel denen bu zevzek aralık ayı kutlaması kadar saçma ve bunaltıcı değildir; çünkü tek eksiğimiz buymuş gibi kutlamak isteriz ama niçin istediğimizi kendimiz de bilmeyiz, âdettendir deriz, çünkü biz Hıristiyanız, Meksikalıyız, savaşırız, savaşırız Lucifer'e karşı[1],

1. *La Virgen Maria es nuestra Protectora* (Meryem Ana Koruyucumuzdur) adlı ilahiden bir dize. Bu ilahi, Meksika'da, sözsüz İspanya Ulusal Marşı'nın melodisiyle okunur. (Ç.N.)

çünkü Meksika'da ateistler bile Katoliktir; çünkü sırtımızı Vatikan denen *Establishment*'a dönsek de bin senedir içimize işleyen ikonografinin etkisiyle Retablo de Belén gibi mihrap arkalıklarının karşısında dize geliriz. Noel bizlere imanın tevazudan geldiğini hatırlatır. Bir zamanlar, çok eskilerde, Hıristiyan olmak demek kovalanmak, saklanmak, kaçmak demekmiş. Sapkınlık demekmiş. Her babayiğidin harcı değilmiş. Şu içinde bulunduğumuz kepaze günlerdeyse ateistlere kimsenin şaşırdığı yok. Hiçbir şey şaşırtmıyor artık. Hiç kimse hiçbir şeye şaşırmıyor. Peki ya ben, Adán Gorozpe, şimdi fırlayıp şu Noel ağacını bir yumrukta devirsem, yıldızları yere çalsam, süsleri karım Priscila Holguin'in başına geçirsem, sonra da konuklarımın üstüne yürüyüp eskilerin dediği gibi (nereden türediyse artık) bir *sepet havası çalsam*?..

Neden yapmıyorum bunu? Neden herkesin benden beklediği şekilde tatlı tatlı duruyorum? Neden tek bir Noel olsun sektirmeden dostlarını ve danışmanlarını bir araya getiren, yedirip içiren, her birine farklı hediyeler veren –kimseye aynı kravatı, aynı eşarbı vermeyen– mükemmel ev sahibi rolüyle yetiniyorum? Karıma göre bu fırsatı değerlendirip "dolapları temizlemeli", yani eskiden bize verilmiş ve bizim de başkalarına vereceğimiz, onların da uygun gördükleri başka kişilere aktaracakları gereksiz, çirkin ve birbirinin aynı hediyelerden kurtulmalıymışız...

Gözlerimi, Noel ağacının dibinde minik bir dağ gibi yükselen hediye yığınına dikip düşüncelere dalıyorum. İçime bir korku düşüyor. Danışmanlarımdan birine, bana iki, üç, dört Noel önce verdiği hediyeyi geri vereceğim diye ödüm kopuyor... Ama bu düşünceyi kafamda kurcaladıkça korkumu büyümeden bastırmayı beceriyorum. Henüz Yılbaşı'na gelmedim. Halen Kutlu Gece'deyim. Ailem etrafımda. Masum karımın dudaklarında ki-

birli mi kibirli bir gülümseme. Hizmetçi kızlar punç dağıtmakta. Kayınpederim eline tepsiyi almış konuklara kek ikram ediyor.

Aceleye gerek yok. Bugün her şey yolunda, kötülükler henüz başlamadı.

Dalgın gözlerle pencereden bakıyorum.

Bir kuyrukluyıldız geçiyor.

Ve karım Priscila kokteyl dağıtan hizmetçi kıza şak diye tokadı patlatıyor.

2

Bir kuyrukluyıldız daha geçiyor. İçime müthiş bir şüphe düşüyor. Bu parlak yıldız kendi ışığının önünde midir, arkasında mı? Işık, yıldızın başlangıcı mıdır yoksa sonu mu; doğumunun mu habercisidir, ölümünün mü? Bence kuyrukluyıldızın *önce* türünden mi yoksa *sonra* türünden mi olduğunu, yıldızların en büyüğü olan Güneş belirler. Diğer bir deyişle; Güneş, ortamın hâkimidir, kuyrukluyıldızlar ise evrenin piyonları, koro kalabalığı, figüranlarıdır. Yine de Güneş'i kanıksarız, sadece yokluğunda –Güneş tutulmasında– aklımıza gelir. Güneş'i görmemek bize Güneş'i düşündürür. Kuyrukluyıldızlar ise Güneş'in püskürttüğü itaatkâr posta güvercinleri gibidir ve her şeye rağmen Güneş'in varlığını kanıtlar: Köleler olmasaydı efendi de olmazdı. Efendi, kendi varlığını pekiştirmek için kölelere ihtiyaç duyar. Herkesten çok ben bilirim bunu, modern bir avukat ve işadamı olduğumdan canımı dişime takarak haftada beş gün (cumartesi ve pazarları tatil günümdür) toplantı masasının başına geçer, yakmadan ısıtmak isteyen bir Güneş misali yufka yürekli modern yönetici tavırlarıma rağmen bastırdığım astlarımı etrafıma dizerim. Neticede benim yönetici olmamı mümkün kılan tek şey, onların bu durumu kabullenmeleri değil midir? Kuyrukluyıldızlar mıdır

bize Güneş'i düşündüren, ikinciler midir birinciye can veren? Benim konumumdaki herkes böyle şeylere kafa yoruyor mudur, bilemiyorum. Pek sanmıyorum. Güçlü kişiler çoğunlukla güçlerini kanıksar, dünyaya çıplak değil başlarında taçla, zenginlik içinde geldiklerini zannederler. Gözlerimi, masanın etrafında oturan danışmanlarıma dikiyorum ve onlara sormak istiyorum: Ben, Güneş miyim yoksa yapayalnız bir adam mı? Gücümü kendimden mi alıyorum, yoksa siz mi bana veriyorsunuz? Sizler olmasanız gücüm tükenir mi? Asıl güç kimde, bana bu gücü bahşeden sizlerde mi, yoksa gücü kullanan bende mi?

Bugünkü kuyrukluyıldızı, kuyrukluyıldız yapan görünür olması. Tepemizden her gün kim bilir kaç kuyrukluyıldız geçiyordur da farkına bile varmıyoruzdur. Işığı önden giden kuyrukluyıldızlardan mıyız yoksa arkasından gelen mi? Kuyrukluyıldız olsaydım kuyruğum neye benzerdi? Huzmeleri dört bir yana saçılan dağınık bir kuyruğa mı? Yoksa şirketin başındaki bir avukata hiç yakışmayan kıvrık bir kuyruğa mı? Beklenmedik mi, dönemsel mi; ortaya çıkıncaya dek kimsenin fark etmediği yalnız bir kuyrukluyıldız mı, yoksa kestirilebilirliği dolayısıyla sıkıcı hale gelen ve cazibesini kaybeden bir kuyrukluyıldız mı?

Zaman –daha doğrusu bu anlatı– bu soruların cevabını verecek.

Cumartesi ve pazar gerçekten de *tatil* mi? Tatil demek dinlenme günü mü demek, yoksa koşturmacalı bir alışveriş günü mü?

Bugün bu soruların cevabını vermeyeceğim (en azından ben öyle umuyorum); onun yerine danışmanlarıma patronluk taslayacak, bacağını koltuğun kenarına atıp gamsızca sallayan tek kişi oluşumun keyfini çıkaracağım. Bakalım buna başka cüret eden çıkacak mı?

Peki ya ben, başarımın sebebini kendi kendime açıklamaya cüret edebiliyor muyum?

3

Karımla neden mi evlendim? Kendinizi benim yerime koyup gözünüzde canlandırın. Kariyerimin başındaydım. Hukuk stajı yapıyordum. Diplomamı almak şöyle dursun, henüz tezimi bile vermemiştim. Sözün özü, bir hiçtim.

Priscila ise...

Her gün gazetelerde boy boy fotoğraflarını görüyordum. İlkbahar Kraliçesi idi, süslü arabasının tepesinde Reforma Caddesi'nden geçiyordu (etraftaki yayaların yüzündeyse elbette kayıtsızlık vardı). Mazatlán Karnavalı'nın prensesiydi (hemen öncesindeyse Veracruz Karnavalı'nın). Tezozómoc Bira Fabrikası'nın düzenlediği huzurevlerine yardım kampanyasının yıldızıydı. Mağazaların, sinemaların, otoyolların, kaplıcaların, kiliselerin, tavernaların açılışlarından asla eksik olmazdı... ama bu sahiden güzeller güzeli falan olduğundan değildi.

Priscila Holguín için en fazla "şirin" denebilirdi. Küçük ve yuvarlak suratını kurtaran, masum gözlerinin ışıltısıydı... Diş macunu reklamlarındaki gibi bembeyaz dişleri, yanaklarını süsleyen gamzeleri, Shirley Temple'ı andıran bukleleri, henüz müdahale gerektirmeyen minnacık burnu. Kendi aramızda "tatlı" dediğimiz türdendi: María Félix veya Dolores del Río'nunki gibi çarpıcı bir güzelliği

yoktu ama onca tıknaz, esmer, şişman, alelade, saf denecek kadar iyi veya sapkın denecek kadar kötü, yukarıda adı geçen melez güzellerinin sahip olduğu yüce ve nadir kusursuzluktan yoksun, kaderinde (gençken) evlenmek ve (yaşlanınca), talihin de yardımıyla, çekilebilir hanım ağalara dönüşmek bulunan kadınlar kadar çirkin de değildi. Saçları kırlaştıkça insan, olduğundan asil görünür.

Priscila Holguín, her anlamda vasat bir kadındı. Kesinlikle çirkin değildi. Ama güzellikten de pek nasibini almamıştı. *Hoş* denen kadınlardandı. Görünüşü ne çirkinleri gücendirmeye yeterdi ne de güzellerle rekabet etmeye. Tabiri caizse ideal bir gelindi. Kimse için tehdit oluşturmazdı. Herhangi bir tehlike arz etmeyişi onu gözü dönmüş fettanlardan da, tatsız tuzsuz dolmalardan da daha çekici kılardı.

Hoşluğu, gereksiz kutlamalara kraliçelik etmekle bitmez, unvanının geçersizliğini gizlemek istercesine bu kutlamaları şarkılarla süslerdi. Bilmem Nerenin Kraliçesi veya Bilmem Kimin Prensesi diye taçlandırıldığı törenlerin kapanışında şarkılardan dizeler söylerdi: "Bana yalan söyle, beni mutlu et kötülüğünle" veya "Uzaklardaki koca çiftliğimizde, yaşardım ben eskiden" veya "Hani kapıcılar, hani komşular" veya "Ipacaraí Gölü'nün masmavi sularının kıyısında" diye.

Şarkılar planlı programlı olmasa da kalabalık hep Priscila'nın bu kısa gösterisini beklerdi, gören de Priscila'nın kapanışta söylediği bu kısacık şarkılarla bir şey kanıtlayacağını zannederdi: mesela unvanını sadece (tartışmalı ve yavan) güzelliğine değil (popüler şarkılardan birkaç dize söyleme) yeteneğine de borçlu olduğunu. Belki de tam tersini: Priscila aslen şarkıcıydı, taç takması tesadüftü, sanatının bir nevi yan getirisiydi. Ya da tam tersi: Şarkılar gerçek anlamda –erkeklerin başını döndürme anlamında– çekici bir güzellikten yoksun oluşunu gizlemek içindi.

Şehrin en zengin delikanlılarının onunla cilveleşmesine şaşırmamak gerekti (ben gazetelerde okur, gülüp geçerdim). Fabrikatörlerin mirasçıları. Yakışıklılar. Tatlı dilliler. Maserati'lerle gezenler. Üstü açık arabalarda, Acapulco'daki yatlarda, boğa güreşinin en ön sıralarında bu erkeklere hep Priscila eşlik etmez miydi? Ona *Club Reforma* dergisinin dedikodu sayfalarının dışında rastlamak mümkün müydü? Arada kimse olmadan, doğrudan, bizzat nasıl yaklaşabilirdim ona?

Bir gün gazetede, Priscila'nın otomobil fuarının yıldız ismi olacağını okudum. Avrupa ve Japonya'nın bütün önemli markaları fuardaydı (Amerikalılarsa ciplerin gözden düşmesiyle fuardaki yerlerini ebediyen kaybetmişlerdi). Mercedes Benz, Audi, Alfa Romeo, Citroën, BMW... Fuara girince gözlerim kamaştı; bir yanda parlak madenî parçalar, ışıldayan karoserler, alımlı farlar ve yeni boyanmış ayakkabılar gibi kapkara pırıldayan araba lastikleri, diğer yandaysa bu markaların hiçbirinin México'da gönlünce gezinemeyeceği, yoldaki çukurlara, el kol hareketlerine, çizilmelere, hatta, "Senin var da benim niye yok?" diye haset edenlerin kin dolu saldırılarına maruz kalmadan şuradan şuraya gidemeyeceğini bilmenin verdiği buruk korku...

Varlık namına pek bir şeyi olmayanların, sayıları az varlıkları çok olanlar karşısında duyduğu ezikliği oracıkta içimden atmaya karar verdim.

Lüks arabalar, devrimleri tetikleyebilir mi? Öyleyse pasta mı yesinler? Maserati'yle mi gezsinler? Kuşkularımı sınamak istemiyordum. İşte bu yüzden Direksiyonların İmparatoriçesi'nin (*a.k.a.* Priscila Holguín) açılışını yapacağı standa girerken zihnimde şu deyişi tekrarladım: Tatlı dilli yakışıklıyı öldürür, Maserati'li de tatlı dilliyi.

Talipler –Y-T-M: yakışıklılar, tatlı dilliler, Maserati'liler– hepsine birden yâr olmayı kabul etmezse başka hiç

kimseye yâr olamayacağını ima edercesine Priscila'nın etrafına üşüşmüşlerdi. Durumu hemen kavrayıverdim. Taliplerin, Priscila'nın etrafında dört dönme sebebi onu değil, simgelediklerini sevmeleriydi: Bir markadan farksızdı, Priscila Maserati, Priscila Corn-Flakes, Priscila Coca-Cola gibi bir markaydı. Onunla yakınlaşmak garantili bir saygınlığa yaklaşmak anlamına geliyordu, göz kamaştıran bir varlığa değil. Priscila'ya çıkma teklif edenlerin –yakışıklılar, tatlı dilliler, Maserati'lilerin– asıl amaçları aşk yaşamak değil onun ışığından faydalanmaktı. Priscila'nın çıkmayı kabul ettiği kişi ödülün sahibi olur; Kraliçe, Prenses ve Yıldız'la fotoğraf çektirirdi; Priscila'yla tek bir kez bile çıkmak, talibe arzuladığı itibarı sağlar, onunla bir daha görüşmezdi, Priscila da aynı delikanlıyla birden fazla kez çıkmaz, işin ciddi olduğunu, nişan, düğün istediğinin sanılmasını istemezdi. Onu görür görmez anladım ki Priscila daima genç, bekâr ve müsait olmalıydı, kimselerle çift olmamalıydı; çünkü çift olmak demek diğer bütün talipleri reddetmek anlamına gelirdi, yani Y-T-M'den öte bir şey olamayacaklarını gösterip umutlarını yıkarak onları yeni taliplere, nişanlılara, kocalara dönüştürmek, böylece Bilmem Nerenin Kraliçesi'yle çıktığı görülen talibin elde ettiği karşılığın peşindeki diğer bütün delikanlıları feda etmeye eşdeğerdi. Demek ki –diye karar verdim, iyice düşünüp taşındıktan sonra– Priscila Holguín, kendisiyle çıkan kişiye karşı konulmaz bir çekicilik bahşeden bir yemdi aslında; erkeği bolca pohpohlayıp birazcık süründürerek yakın gelecekte yaşam arkadaşı, çocuklarının annesi olacak kızı seçtiğini, Prenseslerin Prensesi'ne karşı "Pyrrhos zaferi"[1] kazanıp ganimetlerin ganimetini elde ettiğini zannettiren bir yem.

1. Epir Kralı Yunan Pyrrhos'tan. Çok büyük kayıplar vererek kazanılan zafer anlamında deyimleşmiştir. (Y.N.)

Fuar salonundaydım. Priscila tam karşımdaydı. Aynı reklamlardaki gibiydi. Müzelik bir Cadillac'ın önünde duruyordu, etrafına üşüşmüş taliplerin, müstakbel nişanlıları veya eşleri için hiçbir tehdit oluşturmayan bir kızdı. Derken rakiplerimin arasından sıyrıldım (o sırada onları kendime rakip görmüştüm). Priscila'nın yanına vardım, elini tuttum ve şöyle dedim:

"Haydi gel. Sana, Sanborns'ta bir kahve ısmarlayayım."

4

Âdet olduğu üzere Müneccim Kralların Ziyafeti'nden sonraki gün, danışmanlarımla bir araya geliyorum. Epifanya, yani Gaspar, Melkior ve Baltazar'ın Tanrı'nın daha yeni doğan oğluna armağanlar sunmak üzere Beytlehem'e gelişi, günümüzde pek az ülkede kutlanır. Meksika'da Üç Müneccim Kral'ı hatırlamamızın sebebi aralık ortasında başlayıp Noel'e, Yılbaşı'na ve Müneccim Krallar'a dek süren tek hakiki bayramımızı, hakkını vererek kapatmak olsa gerek. Tabii biz de hemen kenara köşeye bayramlar sıkıştırmışız, şubatta Meryem Ana Yortusu, martta Don Benito Juárez ve petrol bayramları, nisanda yine benzer bayramlar, mayısta Anneler Günü vesaire. Hep İspanyolların, biz Meksikalılardan fazla azizi olduğunu, dolayısıyla daha fazla bayram kutladıkları söylenir. Onlar bizden önce başlamışlar tabii. Bizse en fazla onlara yetişmeye çalışırız. Tabii bu hesaba Aztek tanrılarını katmıyoruz. Aziz Huitzilopus diyecek halimiz yok...

Söz bayramdan açılınca konudan saptım, sapacağım varmış demek. Zavallı anlatıcınızın –yani benim– toplantı odasına girdiği bu 6 Şubat gününde bayramlık bir durum yok, çünkü danışmanlarıyla son derece önemli konuları görüşecek; hepsini yakından tanır, zaten tanımadıklarıyla çalışmaz, bütün ekibinin güvenilir olmasını

ister; patronlarına –yani bana– üstünlük taslayanlara –sanki benden üstünü varmış gibi– tahammül edemediğiyse tamamen dedikoducuların uydurmasıdır; kendimi yoktan var ettiğimi ve bunu ukalalık olsun diye söylemediğimi anlamayan, benimle çalışamaz: Kariyerim, kendi çabamla ne kadar çok şey başardığımın göstergesidir ve bana, canımın istediğini kendime danışman seçme yetkisini verir.

Herkes, karşımda süt dökmüş kedi gibi durur, süklüm püklüm mü olurmuş? Dedikoducuların lakırdısı bunlar. Yakın iş çevremde kendimden üstün kimseye katlanamaz mıymışım? Bir köşe yazarı tarafından (maaşa bağlamıştım, kabul ediyorum) "Adán Gorozpe'nin çevresindeki büyülü çember" diye adlandırılan kitlenin dışında kalanların lafları bunlar.

Neyse. Bugün toplantı odasına saatime bakarak giriyorum, aynı anda hem telaşlıyım hem de sakin (sırrı bende), kimseye bakmıyorum. Yardımcılarımdan biri (hangisi diye bakmıyorum) oturmam için koltuğumu çekiyor. Yerleşiyorum. Bakışlarımı önümdeki dosyalara mıhlıyorum. Kâğıtları gözden geçiriyorum (hepsinin boş olduğunu bilmek, herkesi kandırmak bana haz veriyor!). Gözlüğümü çıkarıyorum, soluma konulmuş kutudan aldığım kâğıt mendille camlarını temizliyorum (sümükler sola demek, diye dalga geçiyorum içimden), gözlüğümü takıyorum ve nihayet bakışlarımla dikkatimi on bir danışmanıma çeviriyorum (iyi ki on iki tane değiller, çünkü on üçüncü ben olurdum ve her şeyi tersine çevirip kurtarıcıları çarmıha gererdim, diye düşünüyorum Karayipler'in güneşinde yanıp dinlenmiş halde işe döndüğüm bu günde), gözlerimde tatilden bayramdan eser okunmuyor artık.

On bir danışmanımın da gözünde kapkara güneş gözlükleri.

Beni görmüyorlar.

Ya da beni kapkara görüyorlar.

On bir güneş gözlüğü.

"Hava o kadar da güneşli sayılmaz," diye şakalaşıyorum. "Cancún bile bulutluydu."

Şakama karşılık veren çıkmıyor.

Yirmi iki kara cam beni izliyor.

Gaddarca.

Ne oldu acaba?

5

İşler bugün, yani 6 Şubat'ta olduğu gibi yolunda gitmeyince kayınpederim Don Celestino Holguín'i düşünüp teselli bulurum, kendisi hem Kek Kralı olarak bilinir (ve unutulur) hem de önceden bahsettiğim İlkbahar Kraliçesi eşimin babası olarak. İlkbahar ile Kek birbirine karakış ile Guadalupe Meryemi kadar uzaktır, yakınlaşmaları için bir mucize gereklidir.

Don Celestino'ya şekerli bir hamur yığını üstüne inşa ettiği serveti dolayısıyla tanıştığımız günden beri hayranlık duymuşumdur. İnsan sadece hamur yiyerek hayatta kalamaz, denir; ama kayınpederim, bunun doğru olmadığının kanıtıdır: Parasını hamurdan çıkarmış, her lokmasını çocukları ve ben fırsatçı damadı için artırmıştır. Tanrı'nın Âdem ile Havva'yı Cennet'ten kovarkenki lanetini –"Ekmeğinizi alınteri dökerek kazanacaksınız."–[1] Don Celes, bir nimete dönüştürmüştür, hele de Meksika gibi hamur işlerinin çeşitliliği ve lezzetiyle övünen bir ülkede, burası Fransa ve Orta Avrupa'yla rekabet halindedir ki oralarda hiçbir fırında böylesine güzel ürünler bulunmaz: beyaz ekmek, yuvarlak ekmek, fiyonk çörek,

1. Kutsal Kitap, Eski Ahit, "Yaratılış" 3:19. (Y.N.)

kulaklı çörek, tarçınlı çörek, tereyağlı çörek, gelin kurabiyesi (enayi kurabiyesiyle karışmasın), milföy kurabiyesi, un kurabiyesi, şekerli krikkrak... Çelişki: fakirler ülkesinin mutfağının zengin olması. Kahvaltıdan belli: çiftçi usulü yumurta, karıkoca usulü yumurta, *tamale* ve *enfrijolada, chilaquiles* ve *enchilada, quesadilla* ve sope, meyvelerden papaya ve portakallar, *chicozapote* (veya kara zapote), karpuz ve kavunlar, (pembe ile turuncu arası) *mamey*, yaban muzları (Jamaika, elma, oğul ve Dominik türü), *guanabana* (dışı beyaz çekirdekleri siyah) ve hintinciri (haset gibi ham).

Meksika'nın fakir bir ülke olmasının sebebi insanların muhteşem yemekler hazırlayıp saatlerini semirmekle geçirmeleridir belki de.

"Gringoları örnek alın biraz," diye paylıyorum öğle yemeği için benden iki saat izin isteyen nankör danışmanlarımı. "Gringolar, öğle yemeklerini beygir gibi ayakta yer, sonra da çabucak işine döner... (duraklama) akşam saat altıda (akşam yemeği niyetine) yedikleriyse çilek soslu marul, kuru bir parça tavuk ve (tatlı olarak) renkli jöleden ibarettir."

"Öğle yemeğimizi ofise getirmemizi mi istersiniz, efendim?" diye soruyor terbiyesizin biri.

Bense sevecenlikle gülümseyerek cevap veriyorum:

"Hayır, canım. Fasulyeli poğaçalı sıkı bir kahvaltı edersen bağırsakların birbirine yapışmaz."

Herkes gülüyor.

Daha doğrusu, eskiden olsa herkes gülerdi.

Kayınpederim gibisi yoktur. Fırıncılıkla uğraşmanın kayınpederimin içini düğün pastası gibi katmerli bir keyifle doldurduğunu düşünmüşümdür hep. Don Celes, Kutsal Kitap'taki emrin –"Ekmeğini alınteri dökerek vesaire"– dahi kendisini kollayıp haklı çıkardığına inanır, öğütten ziyade bir kutsama olarak görürdü bu emri.

"Yehova dememiş mi, bifteğini veya omletini veya salatanı veya çorbanı?.." diye sıralardı.

Ben de Kutsal Kitap'ta yazanlara sunduğu bu alternatifleri, "Alınteri dökerek kazanacaksın," diye tamamlardım.

"Aynen öyle," diye bana hak verirdi Don Celes, zekâmı onaylar; kızı Priscila, benim gibi harika bir koca seçtiği için kendi kendini kutlardı; çünkü Don Celes artık dümeni bana devredip fırıncılıktan, insanlara hamur işleri kadar fayda getirmese da kendisine daha fazla kâr getiren işlere geçebileceğini düşünürdü.

"İsmin Adán, yani Âdem," derdi kayınpederim. "Cennet bahçesinde yan gelip yatacağına ekmeğini, *–ekmeğini*, anlasana– alınteri dökerek kazanacak ilk erkeğin ismini taşıyorsun."

Ve kızına dönerek devam ederdi:

"Ne iyi bir seçim yapmışsın, Priscila. Kim bilir, belki de bu evlendiğin çulsuz, kayınpederinden, yani benden bin kat daha zengin olur, bunu alnının teriyle başarır."

"Öf baba, ekmeğe ter katılmaz," derdi duyarsız Priscila, sonra da hizmetçi kızın getirdiği karpuz suyunu alıp teşekkür niyetine kıza bir tokat patlatırdı.

Don Celes bu esnada dikkatini masadaki bir başkasına, oğlu Abelardo'ya çevirirdi.

"Abelardo, sen niye enişten gibi değilsin bakayım? Onu niye *azıcık* taklit etmiyorsun, ha?"

Abelardo, ağırbaşlı ve yaşıtlarından farklı bir delikanlıydı, ilk gördüğümden beri içimde saygı uyandırmıştı. Şimdi kalbimi açtığıma göre diyebilirim ki Holguín ailesinden kimse, ne karım ne babası ne de Tanrı'nın yanındaki merhume anneciği, babasının sözlü saldırıları ya da ablasının meşhur saçmalıkları karşısında bana mısın demeyen bu ketum delikanlı kadar saygı uyandırıyordu içimde. Her ailede böyle olağanüstü birileri bulunur. İn-

sana, "Peki, bu kimden çıkmış acaba?" diye sordurur. Zira babasına, ablasına ve merhumeye, yani pembeye bayıldığı ve içindeki her şeyi –perdeleri, duvarları, yatağı, yastıkları, halıları, örtüleri, tabureleri, hatta aynasının sırını, Doña Rosenda'ya (asla kaybetmediğini düşündüğüm) kendine güvenini geri kazandıracakmış gibi– pembenin tonlarında seçtiği odası hâlâ bir zevksizlik abidesi gibi korunan anneciğine benzemediği kesindi. Kadının pembe senfonisinin ahengini bozan tek ayrıntı, bir vazodaki beyaz bir kamelyaydı. Ayrıca her türlü darbeye dayanıklı demir bir de bidesi vardı.

Don Celes, "Ne yaparsın, romantik bir kadındı," demekle yetinirdi, uşağı gibi gördüğü bendenize, bana kucak açan yuvanın erdemlerini sorgulamadan kabul edeyim diye.

Banyosunun da pespembe olduğunu söylemeye gerek yoktur herhalde. Tuvalet kâğıdı ve sifonun –pembe zincirini çekerek bizzat tanık olduğum üzere– içindeki su bile pembeydi. Şu tuhaf demir bide hariç her şey. Bir de Doña Rosenda'nın ölmeden önce doğal sarı rengine boyadığı saçları...

Holguín ailesinin tuhaflığının sıradan ve yavan türden olduğuna dair pek şüphem kalmamışken genç Abelardo dikkatimi çekmişti, ne sıradandı ne de yavan, ama ailesinden çok daha tuhaf olduğu belliydi. Uzun boyu, ince bedeni ve ketumluğuyla başka bir türe ait gibiydi sanki. Holguín ailesine ait olmadığı kesindi.

"Kardeşin evlatlık mı?" diye sordum bir gün Priscila'ya, şakayla karışık.

"Kaba herif!" diye azarladı beni. "Terbiyesiz! Densiz! Çiftliğimde iki ağaç bitti!"

Sorum ile bu ağaçlı küfürler arasında bağlantı kurmaya çalıştım ama beceremedim. Priscila böyleydi işte. Sebep sonuç ilişkisi kuramazdı. Asla. Hiçbir konuda. İşte

bu yüzden çocuğumuz yoktu.

"Göbeğine bayılıyorum," dedim bir defasında, içim şefkatle dolarak. "Büyüyüp kocaman olsun istiyorum."

"Şişko mu olayım?" diye parlayıverdi. "Şişmanlayayım mı? İstediğin bu mu, hayvan herif? Yağ bağlayıp şişmemi mi istiyorsun?"

"Hayır, o anlamda şişmek değil, anlamadın mı?"

"Yok ya? Ne anlamdaymış peki? Vücudumun şekli mi bozulsun? Bana bu vücudu kim verdi biliyor musun? Tanrı verdi Tanrı! Ve ancak o benden alabilir..."

"Sen ölünce," diye iyi niyetle söze başladım.

"Vay! Demek istediğin bu! Beni öldüreceksin! Adi herif! Şerefsiz!"

"Öyle demedim..."

"Beni panayırdaki balonlar gibi patlayıncaya kadar şişirecekmiş! Tabansız! İnsafsız! Dalkavuk seni! Koca çiftliğimizde, yaşardım ben eskiden!"

Dediğim gibi, Priscila'nın lafları hep alakasız yerlerde sonlanırdı.

Tamam, bana "şefkat"ini vermesine verirdi. Ama korunmak için öyle aşırı önlemlere başvururdu ki sonunda ne arzum kalırdı ne keyfim. Neyse ki her şey karanlıkta olup biterdi. Priscila, benimkini hiç görmedi. Böylesi daha iyi! Ben de onunkini görmedim. Almayayım, kalsın!

"Işığı söndür."

"Tamam."

"Bana bakma."

"Baksam da göremem ki. Ortalık zifirî karanlık."

"Merhametle dokun bana."

"Ne demek bu şimdi?"

"Muskalarıma dokun."

"Muskan yok ki."

"Salak."

"Ah!"

İşin fenası *sahiden de* muskaları vardı, hem de en *olmaması* gereken yerlerde, öyle ki neresine dokunmaya kalksam affedilmez bir günah işlediğimi düşünmeye başlamıştım. Hz. İsa'nın Kutsal Kalbi'ni nasıl okşayabilirdim? Azabın Aziz Efendisi'nin göğüslerini (ya da nesi varsa osunu) nasıl emebilirdim? Azizlerin Azizi'ne girmek için önündeki Azize Veronica'nın Peçesi'ni kenara itmeye nasıl cüret edebilirdim? Hele bu sonuncusu tam Priscila'dan beklenecek bir durumdu; çünkü karanlık geçmişinden büyük ihtimalle haberdar olmadığı Veronica'yı Mecdelli Meryem'le karıştırıyor, ikisini Efendimiz'in kardeşi olduğunu, dine kabul edildiklerini, Meryem'in bekâretini bu yüzden kaybettiğini zannediyordu; ama ikisi de İsa'dan küçük olduğundan neticede rulette dedikleri gibi, *Rien ne va plus!*[1] ve hepsinin Beytlehem'e kadar yolu var!

"Havana'da tanıştığım esmerlerin en âlemcisi," diye şarkılar söylerdi Priscila doyuma ulaşırken, ki onu daima doyuma ulaştırırdım.

Karanlıkta. Priscila, çıplak bedenimi görmeden; böylesi daha iyiydi.

1. (Fr.) Kumarhanelerde bahislerin kapandığını ifade eden söz. (Y.N.)

6

Okuyucum, bu satırların yazarının evinin dışında kendini güvende hissedebileceği bir yere ihtiyaç duyduğunu anlamıştır herhalde. Holguín ailesinin hayatta olan ve olmayan üyelerini kafamdan çıkarabilmem için. Yüzüm kızarmadan aynaya bakabilmem için, çünkü Priscila *and family* yüzünden kendimden de başkalarından da utanır olmuştum.

Priscila'yla evlenmekle hem *iyi yere dükkân açmış*, hem *iki yakamı bir araya getirmiş* hem de (halis bir sonradan görme, bir *social climber*)[1] hızla sınıf atlamış, böylece –yeteneğim eksik olmasa da– hak ettiğimden yüksek konumlara erişmiş olduğumdan (itiraf ediyorum) zayıflayan otoritemi güçlendirmek için Holguín ailesine onların bana verdiğini, hatta fazlasını geri veriyordum. Onlar sayesinde karşıtlıklarımı gönlümce yaşayabiliyordum: Karşılarındayken belli bir şekilde davranırdım, evden ayrıldığımdaysa *bambaşka* birine dönüşmekte ve canımın istediğini yapmakta özgürdüm.

Don Celestino, bana para veriyor muydu? Veriyordu ama yatırım amaçlı. Aldığım parayı, faiziyle geri ve-

1. (İng.) Toplum içinde yükselmek isteyen kişi. (Y.N.)

rirdim. Sınırlarımı belirlemiştim. Lomas Virreyes[1] semtindeki evin içindeyken ailenin tuhaflıklarına alışacaktım. Evden çıktığımdaysa kendim olacaktım. Ev beni hiç etkilememeliydi. Sekreter hanım, eşim veya kayınpederim ararsa yokum. Önemli bir şey isterlerse (para, mülk, randevu iptali) siz icabına bakın. Saçma şeyler isterlerse hiç yüz vermeyin (yoksa neler isteyeceklerini iyi bilirim: berber veya güzellik salonu randevuları, hizmetçiler hakkında şikâyetler, yok bilmem kim şöyle demiş, yok başım ağrıyor, beni neden sevmiyorsun, arabanın anahtarları nerede, salona Papa'nın resmini asabilir miyim?..)

Diğer bir deyişle, işyerim benim için bir mabet gibidir, tanımı gereği dokunulmaz, işlevi gereğiyse kutsaldır. Özel hayatım, içeri adımını atamaz. Çalışanlarım bunu iyi bilir ve bana –yani işyerinde yaptıklarının dışında hakkında *hiçbir şey bilmedikleri* bir adama– hak ettiğim saygıyı gösterirler. Odamsa tam tersi, mahremimin bir yansıması gibidir. Evim şamatanın, saçmalığın, dedikodunun, sırf seni eskiden beri tanıyorlar diye ciğerini bildiğini sananların şantajlarının mekânıdır. İnsan onları tanıdıkça aynı aileden olduğuna utanır. Şükürler olsun ki istediğimde yanlarından ayrılabilirim. Sallamışım aileyi. Kaynaşmak umurumda değil. Ben bacağımı koltuğun kenarına atıp gamsızca sallarım.

İşyerine her girdiğimde, sekreterlerime emirler verip danışmanlarımın etrafında toplandığı masanın başına geçtiğimde gerçek benliğim yeniden doğar.

Ben onlara sen diye hitap ederim.

Onlarsa bana siz diye.

(Otoriteyi elinde tutmanın sağladığı bir ayrıcalıktır bu.)

1. Lomas de Chapultepec (Las Lomas): México'nun en zengin semtlerinden biri. Lomas Virreyes de bu semtin bir bölgesidir. (Ç.N.)

İçeri girdiğimde ayağa kalkarlar.

Dışarı çıktıklarında yerimden kalkmam.

Asla tuvalete gitmem.

Çişimi önceden yaparım.

Su içmem.

Onlarsa bütün bunları yapar, *ihtiyaçları* yüzünden karşımda suçlu duruma düşerler. (Onlar izin almaya, nezaket göstermeye *muhtaçtır*. Onlar *isteyen* konumundadır. Bense *veren* konumunda.)

İşte bu yüzden şaşırmıştım (belli etmemiştim tabii; şaşkınlığımı gizlemesini iyi bilirim). Şaşırmıştım, çünkü bugün –6 Şubat– karşımdaki herkesin gözünde kara gözlükler vardı.

Yaptığım soğuk şakayı saymazsak hayretimi örtbas ettiğim söylenebilirdi.

Önümdeki dosyalarda bahsi geçen iş meselelerini değerlendirmeye koyuldum, yeri geldi görüşlerini sordum, yeri geldi tuvalet izni verdim, su ikram ettim, hiçbir şey olmamış gibi...

Toplantı bitti. Ayağa kalktım. Herkes benimle birlikte kalktı.

Gelecek toplantıda nelerle karşılaşacaktım acaba?

Pazartesi yeniden toplanacağımızı söyledim; bugün cumaydı.

Gözlükleri hâlâ gözlerindeydi. Asıl fenası, üstlerinde muzip bir cüretkârlık vardı. Kara camların ardındaki bakışları tahmin etmeye çalıştım. Korktuklarını gizlemeye uğraşan isyankâr bakışlar. Benimle aralarına koydukları mesafe hem aşılması gereken bir engelin habercisiydi hem de kaçırılmaması gereken bir fırsatın. Derken hassas mı hassas antenlerim havada bir iktidar mücadelesi sezdi. Bir yanda benim onlara zorla yüklediğim zayıflığın gücü vardı. Diğer yandaysa karşımda zayıflık göstererek bana kattıkları güç. İçlerinden biri tuvalete git-

mek için yerinden kalkınca parkeler gıcırdadı; bu sesi ilk kez duyuyordum. Bacaklarımı bitiştirdim.

Ne oluyordu böyle?

Durumu bana, onların açıklamasına izin veremezdim. Yürümeye başladığımda içimde uçurumun kenarındaymışım gibi tuhaf bir his yükseldi. Danışmanlarımın bu (İsyankâr? Saygısız? Hatta kabul edilmez?) tutumu karşısında bir şeyler yapmam şarttı. Doğurabileceği sonuçları hesaba katmadan emri verdim:

"Gözlüklerinizi çıkarın, sevgili kuyrukluyıldızlarım. Güneş çoktan doğdu."

Şaşkınlıkla bana baktılar.

Bu maçı kazanmıştım.

Ama danışmanlarımın böyle isyankârca karşıma dikilmesi, o güne dek onlara, onlar üzerinden de *kendime* hükmetmemi sağlayan güven duygusunu zedelemişti.

Kara gözlükleri hâlâ gözlerindeydi. Asilik ettiler ve çıkarmadılar.

Ama bu konuya başka zaman döneceğiz.

7

Herkes teselliye muhtaçtır. Sokaktaki başıboş köpek bile kendisine yuva verip yıkayacak, kol kanat gerecek bir sahip arar. İnsan, başkasının hayırseverliğine muhtaç olunca başını sokacak bir yuvayla bir lokma yemek de kıymete biner. Kafesteki kuş, verilen yem için minnettardır ama özgürce uçmak ister; kaçıp gidince de yemini özler. Çocuklar –duyduklarım doğruysa– ergenlik çağına gelince anne babalarına isyan edip evden ayrılır, sonra da bin pişman geri dönüp yatak, yemek, rahat ve şefkat isterler. Abel Pagán adlı eski bir dostumun başına gelenler buna örnektir; ailesine isyan edip evden ayrılmış, gerçeklerle yüzleşince tıpış tıpış geri dönmüştür. İnsan, işlerin nereye varacağını kestiremez. Mesela ben, şu anda arzuladığım her şeye sahibim. Peki ya Meksika? Pesonun değeri düşerse. Uyuşturucu tacirleri iktidara gelirse. Şehir ebediyen boka batar ve boklu dalgalar Lomas'a kadar yükselirse. Yollar, XIX. yüzyıldaki gibi haydutlarla dolup geçilmez hale gelirse. Zapata dirilirse. Karıncayı incitmemek uğruna Valentín, kimseye hakkını teslim etmezse... Beklenen büyük deprem sonunda gerçekleşir ve her şey biterse.

Köpek, kuş, çocuk, derken hava kararıyor ve L'nin oturduğu eve varıyorum.

Yaralarımı göstermek istemiyorum. Eve her zamanki gibi dimdik, tatlı ve güleryüzlü bir hava takınıp giriyorum, çatlaklarımı belli etmiyor, gereksiz açıklamalarda bulunmuyor, kadınların aldandığı erkeklerinse aldattığı Latin Amerika'da hak ettiği değeri görmeyen Anglosakson *dictum*'unu hatırlıyorum:

Never complain, never explain.

"Şikâyet etme, hesap verme."

L, ne hesap vermemi bekliyor ne de hayatında şikâyet ettiğimi görmüş. Anlaşmamızın bir parçası bu. Olduğu gibi davranıyor, doyulmaz tatlılıkları, affedilir aksilikleri, anlaşılır alışkanlıkları hep ortada. Bana karşı öyle cömert ki ondan hiç şikâyetim olamaz zaten. L yine de eleştirilecek yanları olduğunun bilincinde. Ama onları saklamaya çalışmıyor.

Zaten o kadar kusur kadı kızında da olmaz mı?

L'nin canı çabucak sıkılıveriyor. Sürekli eğlendirilmek ve bin türlü sürprizle şaşırtılmak istiyor. L, kendiyle barışık; insanın kendini sevmeden başkasını sevemeyeceğini söylüyor. L, zaaflarını açık etmeye çekinmiyor; çünkü sevenleri onu yakından tanıdıkça ona uygun sürprizler yapma olasılıklarının da arttığına inanıyor. Sözcüklere dökmese de, beni tahminlerinden yola çıkarak tanıyabilmek için ona kendimi bütünüyle açmamamı, henüz tanımadığı yönlerime rağmen beni seveceğini göstermesi için ona bir fırsat vermemi istediğinin farkındayım.

Gizemimizi bozmamayı, birbirimize gizemli varlıklar gibi görünmemizi istiyor.

Aslında ben L'nin hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bu konuda sözsüz bir anlaşma yapmış gibiyiz. Hani şu şarkı sözü vardı ya:

Bana soru sorma artık,
Bırak hayal edeyim,

Geçmişimiz yokmuş,
Doğduğumuz anda tanışmışız.

Ben, L'nin hakkında, tanıştığımdan beri yaşadıklarımız dışında hiçbir şey bilmiyorum; L de benim yaşamımı herkesin bildiği kadar biliyor, geçmişimden haberi yok. Hayatımın Priscila'yla evlenip Kek ailesine içgüveysi olmadan önceki kısmını saklı tutarak L ile denkleşmiş oluyorum. L ve ben, bu konuda uyuşuyoruz. Burayı ve şimdiyi seviyor, geçmişlerimizden bahsetmiyoruz. Sevgililerimiz, çocuklarımız, hırslarımız: Bunu bilinçli olarak yapmasak da, hep *şimdi* ve *burada* odaklı bir ilişki sürdürdük. Bazen anılara kapılıp gitsem de bu sadece, tabiri caizse, *uzatma dakikalarında*, ve sadece *sen* okuyucumla aramda, gizli ve müstehcen bir biçimde oluyor.

Müstehcen mi? Neler diyorum böyle?

Ben şaşırtılmaya dünden razıyım.

L, elbette konumumun farkında. Kapısının eşiğinden her geçişimde kendimi ânın, L ile eşsiz sevişmelerle dolu gecelerin tadını çıkarmaya hazır, yepyeni bir adama dönüşmüş gibi hissediyorum; L hakkımda herkesin bildiklerinin dışında –evliyim, Kek Kralı kayınpederim– hiçbir şey bilmiyor. Kaldı ki bu bilgiler, L gibi özgür bir ruh için hiçbir şey ifade etmez.

"Özgür ruh." Böyle bir şey var mıdır sahiden? Geçmişiyle, kökeniyle, ailesiyle bağı bulunmayan tek bir insan var mıdır? Kim işi, görevi ve sorumluluğundan bağımsız hareket edebilir?

Evet, böyle birisi vardır ve ismi L'dir. Ben buna inanırım.

Geçmişi hakkında hiçbir şey bilmiyorum (bolero başlıyor, *again*), bilmek de istemiyorum. İstesem de bir şey öğrenemem; L sır sakladığından değil, *kendisi* başlı başına bir sır olduğundan. L'nin söyledikleri ve yaptıkları

aniden ortaya çıkar, yoktan (ya da en azından varlığı önem taşımayan şeylerden) var olur sanki. *Yalnızca ve yalnızca* içinde bulunduğu anı yaşayan başka birini daha tanımamışımdır herhalde. Yine de bakışları bilgelik, hareketleri ustalık, sözleri gizem taşır. Tabii sırf L, geçmişin ve geleceğin her ânını şimdiymiş gibi kabul ediyor diye bütün bunlar, var olmayan bir geçmişe atfedilemez. Kastettiğim şu: L, geçmişini hatırlasa bile, bana hatırlamaya değenin hatıranın kendisi değil, hatıranın zihninde canlandığı an olduğunu hissettirir. Eğer L, bir şeyi arzularsa asıl önemli olan arzuladığı andır. L, geçmişi ve geleceği ebedî bir şimdiye dönüştürerek ortadan kaldırır; şimdi ve burada, her şey şimdi ve burada, öyle yoğun bir his ki bu, L'yi bana açıklamakla kalmaz, beni de bana açıklar; beni evimin ağlanası gülünçlüğünden ve işyerimin kasvetli ciddiyetinden koparıp L ile olduğum, L ile yaşadığım, L ile sevdiğim o âna –Ne güzel, ne alışılmadık, ne harika!– götüren, bu yegâne varlığa duyduğum tutkuyu açıklar.

Bütün kaygılar, zorunluluklar, özel yaşamın saçmalıkları, sosyal yaşamda taktığımız maskeler burada buharlaşıp gider. L beni kurtarır, beni kendime, kişiliğimin o olmasa gizli, saklı kalacak, hatta kaybolacak kısmına döndürür.

L'ye sarılıyorum, soluğum kulağını okşuyor, L'nin soluğuysa ağzımı, geçmişe dönmüyorum; çünkü geçmiş asla geçmemişti, hep buradaydı; ve ben neden her şeyi terk edip L'nin aşkına koşulsuzca, izinsizce, bilinçsizce teslim olmadığımı bilmiyorum.

8

Aşka biraz ara verelim. L'nin dairesini bizzat ben seçtim. Olmazsa olmazım: Kimseye görünmeden girip çıkılabilsin. Arzum: Merkezde olsun ama fazla ayak altında olmasın. Sonuç: Niza ile Copenhague sokakları arasındaki Oslo adlı sokak.

Semt: Zona Rosa, sabah akşam cıvıl cıvıl olduğundan dikkatleri üzerime çekmem. Yapılacaklar: Arabayı Hamburgo Sokak'ta bırak. Kalabalığa karışıp iki sokak yürü. Tanınmamanın en iyi yolu rahat davranmaktır. Televizyonda, gazetelerde, davetlerde yüzüm öyle çok görünüyor ki Génova ile Amberes sokakları arasında yaya ve korumasız gezen bu sıradan görünümlü beyefendinin sahiden ben olabileceğim, kimsenin aklından geçmiyor.

Bahis gibi bir şey bu.

Şimdiye dek bahsi kaybetmedim.

Ya bir gün biri beni tanıyıp selam verir ve konuşmaya başlarsa?

"Señor! Sizi tanıdım!"

"Ne büyük bir şeref!"

"Ne büyük bir ayrıcalık!"

"Bir imza verir miydiniz?"

"Halkla iç içesiniz!"

"Kocaman bir yüreğiniz varmış!"

Olur mu hiç dercesine mütevazı bir tavırla ellerimi kaldıracağım, "Rica ederim," diyeceğim, "abartıyorsunuz, sıradan bir vatandaş gibi sokakta geziniyor, yaşamın akışını izliyorum, bütün gün işyerine kapanıp korumalarla dip dibe kalmak nasıldır, insana nasıl herkese tepeden baktırır, tahmin edersiniz, arada bir dışarı çıkıp böyle tanınmadan gezesim, aranıza karışasım, sizler gibi olasım gelir. Teşekkürler, teşekkür ederim, elbette görüşelim, görüşmek üzere, görüşürüz!"

"Ne alçakgönüllü!"

"Ne demokrat!"

Olur da bir gün Zona Rosa'da yürürken sahiden beni tanıyan birileri çıkarsa L'nin bulunduğu Oslo Sokağı'na girmeyip Bellinghausen adlı restoranın karşısındaki otoparka dönecek ve evimin yolunu tutacağım.

Kim bilir, evde beni neler bekliyor olacak...

Aklımca L ile baş başa geçirmeye ayırdığım o akşamdaysa sokakta beni tanıyan biri çıkıyor ve mecburen Lomas Virreyes'e dönüyorum. Kendimi katıksız bir aile faciasının ortasında buluyorum. Don Celestino sinirden küplere binmiş (gerçi küpler de ona binmiş olabilir, ne de olsa alışkanlıklarımız ve meziyetlerimiz bizden üstündür), salonun ortasında, oğlu Abelardo'yu haşlıyor. Zavallı Priscila, merdivenin ortasına çökmüş zırıldıyor, bense en olmadık anda, yüzümdeki hüsranı gizlemeye çalışarak içeri giriyorum.

"Aylak herif!" diye haykırıyor Don Celes, "Bütün amacın sırtımdan geçinmek!"

"Hayır!" diyor Abelardo, son derece sakin. "Gönlümdeki mesleği yapmak istiyorum."

"Meslekmiş! Ne mesleği ulan! Meslek demek tatil demek," diye kükrüyor Don Celes. Böyle bir ifadeyi hayatımda duymamıştım. "Burada herkes sorumluluğunu bilmeli! Burada herkes canını dişine takarak çalışmalı!

Burada yönetilmesi gereken bir servet var!"

"Benim mesleğim bu değil, baba."

"Elbette mesleğin değil, serseri, zorunluluğun! Anladın mı? Hepimizin so-rum-lu-luk-la-rı var. Burası dalga geçme yeri değil! Burası dingonun ahırı değil! Yıkıl karşımdan!"

Don Celes'in yüzünde kendisine hiç mi hiç yakışmayan, asaletten yoksun, sürüngenimsi bir ifade var...

"Mesleği değilmiş!" diyor, hayalî bir mendili silkelercesine havayı döverek. "Beyefendi Hazretleri çok haklı. Duyduk duymadık demeyin, Beyefendi Hazretleri'nin bir *mes-le-ği* var! Beyefendi çalışmak istemiyormuş..."

"Hayır, baba, öyle demedim..."

"Sus, terbiyesiz! Sözümü kesme bakayım!"

"Ama haklıyım."

"Nesin? Ne dedin sen? Ne?.. Doğru mu duydum?"

"Ben şirket yönetmek istemiyorum. Yazar olmak istiyorum."

"Nasıl, nasıl? Peki karnın neyle doyacak, serseri? Laf salatasıyla mı? Kâğıt hamuruyla mı? Mürekkep çorbasıyla mı? Sen kimi kandırdığını sanıyorsun, Şekspir Efendi! Seni yetiştiren babana biraz saygı göstereceksin! Ben seni okullara göndereyim, yedirip içireyim, dünyaları ayağına sereyim, sen hâlâ kalk bana yazar olmak istediğini söyle! Beyefendi Hazretleri beni enayi mi sandılar acaba?"

"Hiçbir şey istemedim ben."

"İstemezsin tabii, sana her şeyi verdim zaten! Karşılığı buymuş! Rezil herif!"

"Mineçiçeğim!" diyor Priscila, merdivenin dördüncü basamağında oturduğu yerden. "Güvercinler!"

Kimse oralı olmuyor.

"Adán eniştenden ders al biraz." (*Bu ben oluyorum.*)

"Adán'a saygım sonsuz," diyor Abelardo, cüretkârca.

"Aman ne güzel! Çünkü Adán, ablanla sınıf atlamak

için evlendi, dükkânı iyi yere açtı, önceden bir hiçti, dilencinin, beş parasızın tekiydi, ama bak işgüzara, benim konumumdan ve servetimden yararlanmasını nasıl bildi, bugün geldiği yere ablanla evlenerek ulaştı..."

"Düğün şenlik," diye inliyor Priscila. Ama kimse oralı olmuyor.

"Oysa şimdi bak, herkesi solladı, âlemin kralı oldu, kralı, hiç mi utanıp sıkılmıyorsun?"

Abelardo, "Ama ben..." diyecek oluyor.

Don Celes, "Başlayacağım sana şimdi, utanmaz herif," diyerek elini tehditkâr bir biçimde kaldırıyor. "Sen ne?" diye ekliyor, herhangi bir mantık izlemeksizin. "Sen?.." derken başını çevirip öfkeli gözlerimle karşılaşınca sözü yarıda kesiliyor. İzin istemeden araya giriyorum ve kayınpederimi es geçip Abelardo'ya elimi uzatıyorum.

"Hiç bu lafların altında kalma, kayınço."

"Ben hiç..." diye bir şeyler geveliyor delikanlı.

"Gururunu çiğnetme."

"Ben..."

"Çık git bu evden. Kendi rotanı çiz."

"Sen..."

"Hayır. Benden hiçbir şey bekleme. Kendi rotanı çiz."

Sözlerim herkesi susturuyor.

Bu kez gözlerimde o alıştıkları mülayim ifadeyi göremiyorlar. Kendimin efendisiyim ben. Tartışmıyorum. Lafı çevirmiyorum. Kollayıcı havalarına girmiyorum. Üstünlük taslamıyorum. Don Celes adeta taş kesiliyor. Priscila suskun ve hareketsiz. Abelardo sevinçle gülümsememek, boynuma sarılmamak için kendini zor tutuyor.

Bütün bunlar sokakta yürürken tanınıp L'yi dilediğimce kucaklayamadığım için başıma geldi.

Priscila'nın elinde tepsiyle yukarı çıkan hizmetçi kıza tokadı yapıştırmasıyla birlikte hayat yeniden normale dönüyor.

9

Gördün mü, Adán? Neyi? Çocuğu. Hangi çocuğu? Tanrı Çocuğu. Ne çocuğu?

"En beklenmeyen yerde ortaya çıkmış," diye aktarmaya başlıyor L bana, toplantı odalarına uğramayan bu öyküyü.

Çocuk, Quintana Roo ile Insurgentes caddelerinin kesiştiği köşedeymiş. Trafiği düzenlermiş gibi kendi getirdiği kürsüden bozma bir yükseltinin tepesine çıkmış. Yol tıklım tıkış, trafik keşmekeşmiş, sabırsız kornaların sesi ana avrat küfürlere karışıyormuş. Karmaşanın ortasında herkes telaşla bir tarafa koşuşturuyormuş.

"Trafiği nasıl durdurduğunu görmelisin," diyor L. "Ben gördüm; üstünde beyaz önlüğü, yükseltisinin tepesindeydi, hani şu çöldeki sütunun tepesindeki aziz gibi, Buñuel'in filmini hatırlıyor musun? Hatırlamıyorsun demek. Neyse, filmde Aziz Simeon çölde cücelere, annesine ve Şeytan'a vaaz veriyordu. Bu çocuksa Insurgentes ile Quintana Roo'daki arabalara sesleniyordu. İşin ilginci, önce trafiği tıkadığı için kornalarına asıldılar, sonraysa korna çalmayı bırakıp arabalarından çıktılar ve çocuğa trafiği birbirine kattığı için sövüp saymaya başladılar; geç kalıyorum, çekil kenara sıçtığımın bacaksızı..."

"Bacaksız mı?"

"En fazla on bir yaşındadır, Adán. Kendi gözünle görünce anlayacaksın..."

"Senin gözlerinden anladım bile. Kafan iyi mi? Boru otu mu içtin yoksa?"

"Dalga geçme, Adán. İnsanlar başta kızıp köpürdüler ama çocuğa ilgi gösterdikçe adeta büyülendiler, anladın mı?"

Anlamadığımı belirten bir hareket yapıyorum ama anlattıklarını ilgiyle dinlemeye devam ediyorum...

"İlgi," diye tekrarlıyor L. "Anladın mı? İlgisizliğin, en büyük kusurumuz olduğunu fark ettim."

"Konudan sapma, L. Anlatmaya devam et."

"Anlatıyorum zaten. Başkalarına hiç ilgi göstermiyoruz. Kendimize bile ilgi göstermiyoruz. Bizsiz olup bitenlere, her şeyin rüzgâr gibi yanımızdan geçip gitmesine aldırmıyoruz."

Ona, bütün bu anlattıklarının amacının, iki caddenin kesiştiği yerde bir vaizin durduğunu fark etmediğimi başıma kakmak mı olduğunu soruyorum.

"On bir yaşında bir vaiz!"

"Peki."

"Bir Tanrı Çocuk."

"Kafayı üşütmüşsün."

"Üşütmedim. Anlatacaklarımı iyi dinle; çünkü sen görmek için oraya gidemezsin. Bense gidebilirim. Sokakta tanınmadan yürüyebilirim..."

Beni inceden iğneliyor, ama hiç oralı olmuyorum...

"Ne dedi peki?"

"'Koşmayın,' dedi. 'Acele etmeyin. Bunca telaş neden? Birazcık bekleyemez misiniz? Tanrı'nın sesini duymak istemiyor musunuz?'"

Başta yuhalayıp dalga geçenler olmuş ama çocuğun bakışları herkesi susturmuş.

"Onu görmeliydin, Adán. Bakışlarında otorite vardı.

Bakışlarında örtülü bir tehdit vardı. Bakışlarında aşk dahi vardı. Büyük bir aşk, büyük bir otoriteyle karıştırılmış, bir tutam da tehdit eklenmişti sanki. Bütün bunlar onon bir yaşındaki bir çocuğun bedeninde..."

"Sarışın mıydı? Çirkin miydi?" diyorum, L'nin sesindeki artık sinirimi bozmaya başlayan ateşli hayranlığı söndürmek için.

"Bilmiyorum, hatırlamıyorum... Pırıl pırıldı. Evet. Işık saçıyordu."

"İsa misali," diye dalga geçiyorum.

"Hayır, hayır, hayır, hayır!" diyerek başını sallıyor L, "Öyle değildi, öyle olsaydı komediye dönüşürdü, hayır, bu çocuk Tanrı değil, İsa değil, sana nasıl desem de açıklasam, Adán, o bir *ulak*'tı..."

"Nereden biliyorsun?"

"Adán. Ayak bileklerinde birer kanadı vardı. Ayak bilekleri kanatlıydı. Anlıyor musun?"

"Anlıyorum ve hiç etkilenmiyorum. Herkes istediği yerine kanat takabilir, ister ayak bileğine, ister sırtına, ister..."

"Ama kimse sahte olduğunu kabul..."

Araya girip başka sorular soruyorum.

"Kanatları ayaklarından çıkardı, dediğimi duymuyor musun?"

"Sahtekâr olduğunu kabul etmiş demek."

"Tam tersi! Çocuk ilkokul öğrencisi olduğunu söyledi. Her sabah okula gidiyormuş. Okumayı, yazmayı, şarkı söylemeyi, hesap yapmayı, resim çizmeyi öğreniyormuş. Ama okuldan çıkar çıkmaz bir dönüşüm geçiriyormuş. Söylediğine göre kalbinden gelen bir emre uyup beyaz önlüğünü giyiyor, kanatları ayak bileklerine tutturuyor, altın sarısı bukleli peruğunu başına geçiriyor, sonra da çıkıp caddenin köşesinde vaaza başlıyormuş, içinden gelen emir hariç kimse onu zorlamıyormuş, ruhu-

nun buna ihtiyacı varmış, yalnızca bir ilkokul öğrencisiymiş, kimseyi kandırmak istemiyormuş, ona kalsa gidip misket oynarmış ama yapması gerekeni yapıyormuş, emirlere uymak zorunda olduğundan değil, *başka çıkar yolu olmadığından* böyle yaptığını söyledi bize."

"Biz mi dedin? Sayınız epey fazlaymış demek."

"Çoçuğun etrafındaki kalabalık her geçen gün artıyor, Adán. Haberin yok mu?"

"Şehirle aramın pek iyi olmadığını sen de gayet iyi biliyorsun."

"O zaman çıkıp kendin görmelisin. Şehrin, seni aldattığını mı düşünüyorsun? Öyleyse bana inan, canım. Gördüklerimi sana olduğu gibi aktarırım."

10

Abelardo, babasının evinden ayrılıp ziyaretime geliyor ve şunları anlatıyor: Kuzenim Sonsoles, lolipopunu ağzından çıkarmadan, heyecanını zar zor bastırarak şair Maximino Sol ile konuştuklarını bana anlattı; şair, benimle tanışmak istiyor, saat beşte Condesa semtindeki evinde beni bekliyordu. Çağrıyı çekinerek kabul ettim: Maximino Sol önemli bir yazardı; Meksika edebiyatı üzerinde adeta bir diktatörlük kurmuş, dergi ve gazetelerin eleştiri köşelerini müritleri ve yakınları sayesinde tekeline almıştı. Çağrıldığım için havalara uçmuştum, bir yandan asilik edesim gelse de gurur denen erdemin tanınmamış genç bir şair için büyük bir lüks olduğunun farkındaydım.

Maximino Sol, beni ahşap döşeli çalışma odasında karşıladı ve yanındaki otuzlu yaşlarda, kan çanağı gibi gözlere ve Valle Arizpe'ninki gibi kolonyal Alman tarzı bir bıyığa sahip bir adamla tanıştırdı. Bu adamın, şairin bekçi köpeği olduğunu bir yerlerden hatırlıyordum; Sol'e dil uzatanları dalga geçercesine "Luna" diye imzaladığı savunmalarla savuşturmasıyla ünlenmişti. Sol ise Olympos'un zirvesindeki Zeus havalarında kurum kurum tepesine kurulduğu şiir camiasının aşağı katmanlarında olan biteni görmezden geliyor, aşağıdakilerin birbirlerinin gözünü oymalarına aldırış etmiyordu. Köpek misali efendisinin

dizinin dibinden ayrılmayan bu uşak, başkalarının ise başının belasıydı; kendisinden güçlü olanların buyruğundan katiyen çıkmazdı, paranın ve gücün kölesi olduğundan asla kendi ayakları üzerinde duramazdı. Kalça bölgesi yağ bağlamaya meyletmiş bu asistanın, şairin geleneksel kıyafetler giyme tavsiyesini fazla ciddiye alıp boynunda kolalı bir yaka, elindeyse tüy kalemle karşımıza çıktığını hayal ettim; zira şair beni karşılarken, Meksika'da eskiden beri âdet olduğu üzere beyaz bir gömlek, kalın ipek bir kravat ve kravat iğnesinden oluşan üçlü takımını kuşanmıştı. Tıknaz gövdesi, gri çizgili yeleğinin kenarlarından taşıyor, gevşek gıdısı kravatının düğümüne kadar sarkıyordu. Yeleği gövdesini kuşatacağı yerde gövdesi, yeleğini kuşatan Maximino Sol iki mükemmel daireden meydana gelmiş gibi görünüyor, gıdısı göbeğinden, göbeğiyse gıdısından fırlamışa benziyordu. Hımbıl vücudunda eksik olan dirilik, aslansı başı ve geniş alnında toplanıyor, özenle bozulmuş yelesinin ona kattığı vahşi hava, bakışlarındaki kızgınlıkla karışık küçümsemeyle daha da pekişiyordu. Ne var ki Maximino Sol'ün hali ve tavrı bu kusurları büyülü bir örtü gibi kaplıyor, ona meleksi bir hava katıyordu.

Bir koltuğa yerleşti, *K*... dergisinde yayımlanmış kısa bir şiirimin dikkatini çektiğini söyledi. Şiirimde Neruda ile Lorca'nın etkisini biraz fazla bulmuştu –dudaklarında meleksi bir tebessüm belirdi– bana, Jorge Guillén ile Emilio Prados gibi şairleri örnek almamı öğütledi, onlardan aşırırsam pek fark eden çıkmazmış. Edebiyatta mimesisten kaçınmak imkânsızmış, neticede yol göstericilerini doğru seçmek de bir yetenekmiş.

"Yeteneğiniz var," dedi, uşağının açıp eline tutuşturduğu, edebiyat dünyasında ilk adımlarımı attığım derginin sayfalarını kibarca çevirerek, "üstelik gençsiniz de..."

Bu şişman adamın karşısında rahatsızca oturmaktaydım, rahatsızlığı bedenimden çok ruhumda hissedi-

yordum. İltifat içeren bu saptamaya karşılık vermeden gözlerimi odanın zarif maun mobilyalarında gezdirdim, rafları dolduran kitapların kusursuz düzenine hayran kaldım ve şairin kitaplarını hangi düzene göre dizdiğini merak ettim; türlere göre mi, alfabetik sıraya mı, kronolojik mi, yoksa hepsinin karışımı bir şekilde mi? Başka şeyler düşünmeye uğraşsam da gerçek gün gibi karşımdaydı: Gençliğim ve yeteneğim, biraz sonra öğreneceğim üzere, Maximino Sol'ün başında bulunduğu *K*... dergisinde yer alsın diye çağrılmıştım buraya. Toyluğumdan, şairin neyi kastettiğini anlayamamıştım. Rahat gülümsemesi ve uyanık bakışlarından okuyabildiğim kadarıyla bana büyük bir şeref bahşediyordu ve nihayet neler olduğunu anladım: "Teşekkür ederim."

Tartışılmaz gençliğimin henüz tartışılır yeteneğimle aynı denklemde buluşmasından duyduğum rahatsızlığın içimi kemirdiği yetmezmiş gibi Sol de edebiyatımızda gerçekten zeki denebilecek yazarların azlığı konusunda uzun bir söyleve girişmişti.

Hiçbir ismi atlamıyordu: şairler Alfonso Reyes, Salvador Novo, Xavier Villaurrutia, Jaime Torres Bodet, Jorge Cuesta, Gilberto Owen, José Gorostiza, Carlos Pellicer ve hatta Tablada, Urbina, González Martínez, romancılar Azuela, Guzmán, Muñoz, Ferretis, Magdaleno. Sonra kendi neslinden, önceki nesillerden ve daha genç nesillerden yazarları birer birer değerlendirmeye koyuldu. Olimpiyat yetkilisi havasında ödüller ve cezalar dağıtmaya başladı; falanca şaire ikinciliği yakıştırıyor, başka ikisini üçüncü ilan ediyor, diğer birini kutlamakla yetiniyor, çoğu şairi diskalifiye ediyor ve aralarından birini –can düşmanını– başına eşek kulakları, sırtınaysa bir *sanbenito*[1] önlüğü ge-

1. (İsp.) İspanyol Engizisyonu tarafından dini suçtan hüküm giyenleri küçük düşürmek için kullanılan giysi. (Y.N.)

çirip bir köşeye yolluyordu. Neticede orta karar da olsa kötü de olsa, şairlere ön sıralarda yer veriyor; edebiyatın sapkın zihinleri olarak gördüğü romancılarıysa arka sıralara oturtuyordu.

Söylediklerini dinlerken aklıma geldi: Gençliğim geçip gittiğinde sırf eserimin niteliğiyle nasıl değerlendirilecektim? Ayrıca Maximino Sol'ün kendisini, öğretmenle talihli öğrenciyi birbirinden ayırt etmenin imkânsız olduğu, bayram tatil demeksizin açık kalan bu ebedî dersliğin neresinde gördüğünü anlamıştım.

"Günümüz edebiyatında yapılanlar pek ilgimi çekmiyor. Ama gençlere güvenmek gerek. Aslında boş yer çok, en ön sıralarda oturan kimse yok. Oralara yalnızca gençler oturabilir ama biraz zaman geçmeli."

Deneyimli bir öğretmen gibi kısa bir an durakladıktan sonra nazikçe beni dergisinde yazmaya davet etti. Cevabım belliydi; amacıma ulaşabilmemin tek yolu buydu.

Yeniden okulda, öğretmenimin karşısında olduğumu hayal ettim. Daha yeni mezun olduğumdan şu soruyu kendime rahatlıkla yöneltebiliyordum: Hayatımı, Maximino Sol beni geçirecek mi, çaktıracak mı, puanlarımı kıracak mı, ibret olsun diye dersin bitiminde tahtaya, "Meksika edebiyatı, Maximino Sol olmazsa bir hiçtir," yazdıracak mı, diye kaygılanarak geçirebilir miydim?

Ona haklı olabileceğini söyledim; fazlasıyla gençtim, benim yaşımdaki yazarlar, kimse kol kanat germediği takdirde...

Hışımla sözümü kesti. Gençliğin geçici olduğunu, şiirin bir nehre benzediğini ve yatağından saparsa kuruyup gideceğini söyledi.

"Disiplin konusunda sorunum yok, üstadım," dedim, üstat sözcüğünün başka anlamlara çekilebileceğine aldırmadan.

Sevinse mi sıkılsa mı karar veremeden bir an dur-

duktan sonra Meksika'nın kurban meraklısı bir ülke olduğunu, birazcık sivrilenin hemen haklandığını söyledi.

"Vakitsiz öten horozun başını keserler."

"Yetenek, ne kadar müthiş olursa olsun, tek başına yeterli değildir, bir kalkan tarafından korunması gerekir," diye sözüne devam etti. "Dergi bir kalkandır; gruplar, üstatlar hep birer kalkandır: Hasetin ve yıpratıcı polemiklerin sürekli tehdit ettiği özü korumaya yarar. Genç şair evrenselliğini gösteriyorsa şovenizm tarafından tehdit edilir; tersine, tabiri caizse, fazlaca folklorik kıyafetler kuşanırsa kozmopolitanizm tarafından tehdit edilir; bir yandan solun siyasi taleplerini tatmin etmeye zorlanır, diğer yandansa sağın pürist sanat anlayışını..." Tek başıma, bu genç ve yetenekli halimle nasıl kurtulacaktım bütün bu tehdit ve tehlikelerden?

Maximino Sol'ün zavallı bendenize peygamber sabrıyla anlattıklarını dinlerken içime bir korku düştü; ya bana ve eserlerime bakınca genç bir şairden fazlasını görmüyorsa, toyluğumu ve zindeliğimi övmek ya bu yaşlı yazarın çağdaşları karşısında ahkâm kesmesine yarıyor, onları Maximino Sol'ün sahip olduklarına sahip değiller, genç bir yazara vekâleten dahi olsa kol kanat geremiyorlar diye suçluluk hissetmelerini sağlıyorsa? Tepesinde Sol'ün oturduğu bu değer, öğreti ve çıkar hiyerarşisine girmeyi kabul ettiğim takdirde bana kısa vadede koruma, uzun vadedeyse şan şöhret sağlayacak bu teklif karşısında kendimi adeta çırılçıplak hissetmiştim. Edebiyat kilisesinin papası, rakip kiliselerin liderleriyle mücadele ederken arzularını yerine getireyim diye özel olarak seçilmiştim sanki. Gençlerimizin, ihtiyar bir yazarın emellerine alet olduklarını, yazar yetişkinler dünyasından sürekli taleplerde bulunabilsin diye kullanıldıklarını düşündüm: Bakın, benim etrafım gencecik insanlarla çevrili, bu gençler beni över, siz rakiplerimeyse söverler...

"Ben kendim gibi yazabilmeyi, kendi sesimi bulabilmeyi isterim," dedim safça.

Maximino Sol, gülmemek için kendini zor tuttu. Ciddi bir tavır takınıp şöyle dedi: "Ben demek ya biz demektir ya da hiçbir şey..."

Bu safsata karşısında da gülmemi zor tuttum, şairse konuşmayı sürdürdü: "Dergimiz toplu halde hareket eden bir koro gibidir. Bizim dışımızdaki her ses, bir kakofoniden ibarettir, Abelardo."

"Abelardo," diye tekrarladı, başını af dilercesine eğerek, bana ismimle hitap etmesinde bir sakınca var mıydı? Senli benli olmamıza çeyrek vardı. Onunla, hele de sonsuza dek beklemeye hazır halde dikildiği yerden patronunu gözleyen asistanıyla samimiyet kurma fikri nedense midemi bulandırdı. Hayatımda bu asistan kadar bekleyiş budalası birini görmemiştim. Sürekli bir bekleyiş halindeydi, neyi bekliyordu böyle? Ona, "bekleyiş budalası" adını taktım. Öyle budalaydı ki konuşmamızı güç bela takip etmeye çalışsa da edebiyatın papasının aktardığı, her geçen saniye gözlerimin önünde daha da belirginleşip somutlaşan fikirler kavramayı dahi beceremiyordu. Yine de ikisi –yani Maximino Sol ve asistanı– arasındaki ilişki bana, emir komuta açısından gayet doğal görünüyordu, ta ki tombul kalçalı adam lafa dalıp bana şöyle deyinceye kadar:

"Sen sen ol salaklık etme. Koskoca Maximino Sol kalkmış sana şan şöhret vaat ediyor, sense burun kıvırıyorsun. Meksika'da o, elinden tutmadan bir yere varabileceğini mi zannediyorsun?"

"Ne yani, sen tamamen ona mı bağımlısın?" diye karşılık verdim. "Ben değilim."

Maximino Sol, yüzü tik ve seğirmelerle çarpılarak birden, "Kes sesini!" diye parlayıverince asistanı neye uğradığını şaşırdı.

"Kusura bakmayın, üstadım, ama bu herif burada

olmayı hiç hak etmiyor, güveninizi böyle çarçur etmekte neden bu kadar ısrarcısınız anlamıy..."

Şair, "Sesini kesmeni söyledim!" diye buyurdu öfkeyle, kendini daha fazla tutamayarak.

"Pekâlâ. Ama bana böyle bağırmayın, üstadım."

"İstediğim gibi bağırırım," dedi şair, aniden sakinleşip yüzünde beliren meleksi gülümsemesini bu kez bana çevirerek.

Bütün bunların bana himayesine girmem karşılığında önerdiği koruma teklifini kabul etmediğim takdirde başıma gelebilecekleri görmem için tertiplenmiş bir oyun olduğunu anlamıştım.

Ayağa kalktım ve tam arkamı dönüp çıkmak üzereyken Maximino Sol'ün benimkilerin ihtiyarlamış haline benzeyen mavi gözlerindeki nefreti ve huzursuzluğu görünce biraz daha tartışasım geldi.

"Benim sesim kendime aittir, delikanlı. En azından bu konuda haklısınız. Sizin pohpohçularım addettiğiniz kişilerden çok daha uzun yaşayacağım," dedi şair. "Benim sesim kendime aittir," diye tekrarladı, belki de benden çok kendini inandırmak için.

"Başka seslere kulak verdiğiniz için bir sesiniz var," diye içimden geleni dışarı vurdum.

"Dünyada sağır çoktur, benden daha iyi bilirsiniz."

"Kendi duyduğunuz sesi aynı zamanda şoförlerin, fırıncıların, ev hanımlarının da duyduğunun farkında değilseniz, siz de o sağırlardansınız demektir."

"Halkçılığınız gözlerimi yaşarttı. Neruda gibisiniz mübarek. Şiir, fırıncıların ve şoförlerin işi değildir."

"En azından onların başka işleri vardır."

Bebeklerini uyuturlar, küstahlara ağızlarının payını verirler, âşık olurlar, diyecektim ama Maximino Sol'ün şiirindeki samimiyetin insanları nasıl kucakladığını, şiddetinin özündeki şefkati, dünyadaki bütün dinî, siyasi ve

ekonomik kavramların kapalılığına karşı çıkmak amacıyla kullandığı ucu açık sembollerin ilginçliğini hatırladım ve şair olarak ona benzemek, insan olaraksa onun tam tersi olabilmek için Tanrı'ya yalvardım; edebiyat camiasında nüfuz ve şöhret sahibi olmak uğruna her şeyi gözе alınama izin vermemesi için; bana şöhret değil, evladımın, eşimin, dostumun başını sokabileceği bir yuva vermesi için; beni pohpohçulardan kurtarması, gençliğimi zamanla yitirmeme izin vermemesi, beni yaşlandıkça gençleştirmesi için ondan yardım diledim.

Odadan çıkıp kapıyı arkamdan kapayınca Maximino Sol'ün o kızgın, insanı örseleyen, şirret, tiz sesini duydum; asistanını paylıyordu. Söylediklerini seçemesem de etrafındakilerin özgürlüğünü görmezden geldiği için pohpohçularının ihanetine uğramaya mahkûm bu adama bir gün sırf şaka olsun diye sayfaları boş bir kitap getirip düşüncelerini sormayı aklımdan geçirdim. Aman yaşlandığımda böyle olmayayım, diye Tanrı'ya yalvarmaya devam ettim. Edebiyat sayesinde kazanacağım şana şöhrete değil, eşime, evladıma, dostuma bağımlı olayım. Şöhret ölümün maskesidir. Kimseye miras kalmaz.

Abelardo anlatmayı bitiriyor.

Sadece şu yorumu yapıyorum: "Yazarları okumakla yetinmek lazım, yüz göz olunca tatları kaçar."

11

Gidip köprü altında bir dolaşmanız lazım. Bence tanıdığınız birilerine rastlarsınız. Eskiden birlikte partilere gider, gazetelere boy boy poz verirdiniz. Mezuniyet törenlerine, dinî bayramlara, maçlara, Nautla'nın ıssız kumsallarında, Acapulco'da, Tequesquitengo'da birlikte tatillere gittiğiniz insanlar bunlar. Artık çadırda yaşıyorlar, bakın. Görün, rüzgâr nasıl dövüyor çadırın bezini. Yağmur nasıl da içeri sızıyor. Bakın. En azından artık seyyar tuvaletler koymuşlar. Bakın. Önceleri lazımlıkla gezerlerdi. Eskiden buraya sadece kaybedenler gelirdi. Şimdiyse vaktinde Acapulco'da, Nautla'nın ıssız kumsallarında keyif çatanlar geliyor. Zamanında gazetelerde boy gösterenler, şimdi yayları dışarı fırlamış kanepelere benziyor. Çöpten teneke topluyorlar. Sorsanız geri dönüşüm için ayırdıklarını söyleyecekler. Aynı tenekeler, eskiden buzdolaplarında dururdu. Artık toplayıp satmaya uğraşıyorlar. Yayları dışarı fırlamış kanepelere benziyorlar. Şu aileyi hatırladınız mı? Artık hepsi alkol bağımlısı. Safi çaresizlikten. Alışabilmek için bu hoyratlığa. Unutabilmek için... Yine de hepsi pes etmiş değil. Burada bile mücadele eden birkaç kişi var. Korunmak için *pitbull* cinsi köpekler çaldıkları olur. Hayvanlara demirden, dikenli tasmalar takarlar. Zincire vururlar. Korunmak isteyince

de salarlar. Kimileri iyice kaptırıp çadırına zincirden çitler bile yapmıştır. Hem kendilerini korumaya çalışırlar hem de kendileri gibi tepedeyken devrilmiş başkalarını. Eski tanıdıklarını. Akrabalarını. Dostlarını. Hepsi gece gündüz sikilirler. Yine de hepsinin çadırları buradadır. Buraya Taco Flats dendiğini biliyor musunuz? Taco Flats! Korunmak için zincirden çitler dikerler, bütün sefaletlerine rağmen kaybettikleri evlerinin duvarları misali yükselen *zincirden* çitlerin ardında omuz omuza durunca korunabileceklermiş gibi... Oysa korunmasızdılar, Señor Gorozpe, ellerinden hiçbir şey gelmez. Kendilerinden daha fena durumda olanların yerlerini kapıp burayı sadece kendilerine ait, özel bir sefalet bölgesine dönüştürebileceklerini sanıyorlardı. Ama başaramadılar bunu, Don Adán. Eski sikikler buraya geleli çok olmuştu. Fakat bugünkü sikikler bunu anlayamadılar. Gelip her yeri işgal ettiler. Rezilliklerinin etrafına sınırlar çizdiler. Çadırlar getirdiler. Seyyar tuvaletler. Köpekler. İçi dışına çıkmış kanepeler. Fakat etraflarına iyi bakmadılar. Kaybedenler eskiden beri oradaydı. Ama şimdiki kaybedenler onlara gözucuyla bile bakmadılar, köpekleriyle birlikte zincirden çitlerinin ardına kapanınca anladılar ancak bütün bunların boşuna olduğunu. Eski sikikler buraya geleli çok olmuştu. Yeni sikiklerse onları görmemişti. Gördüklerinde iş işten geçmişti, artık *içerdelerdi*, anlıyor musunuz?

"Neden böyle çoğullu konuşuyorsun?"

"Nasıl, anlayamadım, efendim?"

"Çok sayıda insandan bahsediyormuş gibi anlatıyorsun."

"Şey..."

"Lafı geveleme. Seni oraya tek bir aile için göndermiştim..."

"Elbette, ben de onlardan bahsediyorum zaten."

"Birden fazla aileyi hakladıklarını söylemedin mi?"

"Şey..."

"Ne?"

"Böyle işlerde ayrım yapmak zordur..."

"Kurunun yanında yaş da mı yandı?"

"Don Adán Góngora ayrım yapmaz. Bütün blok kendini Taco Flats'te buldu... Zenginlerin oturduğu blok yani... Don Adán Góngora'nın dediğine göre onlara iyi bir ders olacakmış bu."

"Demek öyle."

"Ayrıca Taco Flats'in yabancı bir isim olduğunu söyledi. Buralara *Gorozpeköy* desek daha iyi olurmuş."

"Nasıl?"

"Size atfen."

12

Bazen sosyalleşmem gerekir. Başa gelen çekilir. Ama çekilecek gibi değildir. Ortalarda görünmezsem varlığım sona erdi sanırlar. *Toplum içinde* görünmezsem yani. Ne de olsa insanın varlığını kanıtlamasının en etkili –bazen de tek– yolu yemeklerde, kokteyllerde, düğünlerde ve vaftiz törenlerinde boy göstermektir. Herkesin öldü sandığı eski başkanlara, servetlerini Meksika'da kapitalizmin ilk yıllarında elde etmiş milyoner eskilerine, ünleri çabucak parlayıp sönen Dışişleri bakanlarına, bir zamanlar sosyetenin gözdesiyken artık kokonaya dönmüş hanımlara hep böyle ortamlarda rastlarım.

Tek avantajım, kimseyle görüşmememdir. Ünüm kulaktan kulağa yayılır. Gazetelerde, televizyonlarda görünsem de hakkımda pek bir şey bilinmez. Dışarı nadiren çıkarım ve her çıktığımda kişiliğimin belli bir yönünü öne çıkarmak için eşimi yanımda götürürüm: Gorozpe çok çalışıp ortalarda görünmese de o da bizden farksızmış. Karısına baksanıza. Gençliğinde çok ünlüymüş...

"İlkbahar Kraliçesi'ymiş..."

"Veracruz Karnavalı'nın prensesiymiş..."

"Mazatlán Karnavalı'nın da..."

"Ne güzelmiş..."

"Ne şirinmiş..."

"Ne hoşmuş..."

"Bakmayın siz, şimdilerde kendini fena salmış..."

"Maymuna dönmüş..."

"Maymun gibi şirin, diyorsun yani, Marilú..."

"Biraz şişmanladı... Kalınlaştı."

"Vücudu fena değil aslında..."

"Suratı şişti. Puf böreği gibi oldu..."

"Puf böreğinden çok çiğ böreğe benziyor bence..."

"Gözleri küçücük kaldı, görünmez oldu artık..."

"Bence etrafını bile göremiyordur. Gözleri o kadar ufaldı, birbirine o kadar yaklaştı ki hamurdan farksız suratında kaybolup gitti..."

"Konuyu değiştir, Sofonisba, sözünün üstüne geldiler, arkandalar..."

"Aman sizi görmek ne güzel!"

"Özlettiniz vallahi!"

Dudak okumayı bilirim. Uzakta olsam bile söylenenleri anlarım. Bir yere girer girmez ilk iş dudakları okurum. Dedikoducuların dudağından zehir akar. Okuması zor değildir. Hep aynı şeyi söylerler. Hep söyledikleri şeyleri, ağız hareketleriyle eşleştirmem yeterlidir. Ne tuhaf; söylediklerini hayal ettiğim şeyler, ağız hareketleriyle uyuşur. Benim hakkımda konuşmazlar. Dışarı çıktığım nadir olsa, bazen aylarca ortalarda görünmesem de beni gördüklerinde şaşırmamaları gerekiyormuş gibi tavırlar takınırlar. Bütün sene böyle sosyalleştiğim gün sayısı bir elin parmaklarını geçmez. İnsanların kamuoyundaki *kişiliğimden* yola çıkarak hakkımda birtakım *yargılara* vardıklarının farkındayım. İnsanlar henüz fiziksel *varlığımı* hissetmeden benimle ilgili *yargılara* varır. Fotoğraflardan, televizyondan, dergilerden tanıdık bir *sima* olduğumdan kimseyi şaşırtmam, bilindik bir *heykel* gibiyimdir; fiziksel *varlığım, hakkımda* vardıkları yargıları değiştirmez.

İşte bu yüzden bütün bakışlar, Priscila'ya çevrilir.

Gözler hep onun üstündedir. Gençliğindeki (bilmem nerenin kraliçesi) şöhretinin hatırası solarken sosyetede her boy gösterişi yılların kendisini neye dönüştürdüğünü, prenseslere özgü ayrıcalıklarını kaybettiğini ve şişmanladığını insanlara hatırlatır. İtiraf edeyim; ben ünlendiğimden beri pek değişmedim. Şakaklarım kırlaştı, doğal yoldan tabii, Meksika sinemasında olgun yakışıklı rolü kesen aktörlerinki gibi boyayla değil. Saçım dökülmüyor ve alelade yüz hatlarına sahibim; geniş bir alnım, seyrek (ve boyalı) kaşlarım, sivri ve çekici bir burnum, hiçbir duygumu açığa vurmayan, öfkelendiğimi veya sevindiğimi belli etmeyen dudaklarım var. Sahip olmak için özel bir uğraş göstermediğim doğal yakışıklılığımı borçlu olduğum çenemi de unutmamalı.

Bakışlarıma hâkimimdir. Yeri gelir kaçırırım. Yeri gelir bir noktaya dikerim. Yumuşamalarına asla izin vermem. Bakışlarımla gerektiğinde korkutur, uyarır, aşağılar, cezbeder, mahsuru yoksa reddederim. Adán Gorozpe'nin bakışları. Bana pek çok yardımı dokunmuş ve vefasızlık etmeyi kesinlikle istemediğim eski bakanlardan Don Salvador Ascencio'nun evinin yemek odasına girdiğimde kimseden çıt çıkmaması doğal... Kimseden çıt çıkmıyor. Herkesin gözü üzerimde. Herkes yolumdan çekiliyor. Gerçi önüm sıra giden transatlantiğe, yani karım Priscila'ya da yol veriyorlar. Ama aynı şey değil. Priscila'nın "geçmesine izin veriyorlar". Benimse "yolumdan çekiliyorlar".

Buradaki insanların –unutulmuş siyasetçiler, dün herkesin sevgilisiyken bugün kokonaya dönmüş hanımlar, isimlerini ve işlerini zerre kadar umursamadığım önemsiz insanlar– yolumdan çekilseler de benden *uzaklaşamadıklarını* fark ediyorum. Haberlerde bolca görünüp davetlerde pek görünmememin stratejimin bir parçası olduğunu siz sadık dinleyicilerimin önünde kabul etme-

liyim. Benden uzaklaşamazlar. Etrafımda dönüp dururlar. Veda saatim gelinceye kadar yanımdan ayrılmazlar.

Zahmetli bir iş değil mi? Bence de öyle. İşte bu yüzden insan ilişkilerimi işyerimdeki bürokratik, profesyonel ve siyasi iletişimle sınırlarım, buralarda sözüm kanundur (Öyleyse Müneccim Krallar Günü'nde karşıma neden kara gözlüklerle çıktılar?); evdekilerle ilişkimse Kek Kralı kayınpederimin öfke krizleri ve eşim Priscila'nın saçmalamalarından ibarettir. Peki ya kayınbiraderim Abelardo? Ona n'oldu? Evden ayrılmasıyla birlikte, demir bideyi saymazsak yerden göğe pembe döşeli bu Lomas Virreyes malikânesindeki aklı başında tek yandaşımı da kaybetmiş oldum. Bu malikânede yaşamamın iki sebebi var: Birincisi, kimsenin bana dokunmadığı, üstelik aileye bağlılığımla fazladan puan kazandığım bu alelade, sıkıcı, tekdüze yaşam kolayıma gider.

"Adán Gorozpe, kayınpederinin evinde yaşıyor..."

"En başından beri öyle..."

"O zamanlar bir hiçti..."

"Alçak sesle konuş!.."

"Karısının evinde yaşıyor..."

"Gençlik aşkı..."

"Ah o gençlik yılları..."

"Gitti mi bir daha geri gelmez, hah ha!.."

"Bir de tuhaf mı tuhaf bir kayınbirader..."

"Epey bohemmiş, doğru mu?"

"Bence biraz züppe..."

"Ama dalavereci değil, değil mi?.."

Bütün bunlar, beni kanaatkârmışım gibi gösterip kimliğimi korumama yarar. İşine ve ailesine düşkün bir adamım ben...

Öteki hayatımı bilmezler.

L'nin varlığından haberleri yoktur.

13

Sekreterlerimin derleyip bana ilettiği haberler: *Meksikomedya*.

Yaşlı bir kadın, Salto del Agua-Ciudadela-Rayón hattındaki otobüste sakince yolculuk etmekteymiş. Bir delikanlı otobüse binmiş ve tabancasını çekip yolculardan cüzdanlarını, yüzüklerini ve güneş gözlüklerini istemiş. Cart renkli bir beyzbol kepi uzatıp eşyaları içine doldurmalarını söylemiş. Sıra yaşlı kadına gelince kadın kepi delikanlının elinden kaptığı gibi boşaltıp genç haydudun başına ekleştirmeye başlamış, bir yandan da, meymenetsiz serseri, kıran giresice, cibilliyetsiz sıçan, diye sövüyor, yaşını belli eden kadim küfürleri art arda sıralıyormuş. Şaşkına dönen delikanlı, başta kadından korunmaya çalışmış ama kadın kepi bırakıp şemsiyesiyle girişince can havliyle otobüsten atlamış, atlarken takılıp kafa üstü yere çakılmış ve herkes rahat bir nefes alıp kahkahayı basmış. Kimmiş bu yiğit teyze? Sorduklarında isminin Sara García olduğunu söylemiş.

Adı sanı duyulmamış bir sanatçı, Yucatán Caddesi'ndeki evinin çatısında Dumbo adlı filin şişme bir heykelini inşa etmiş. Heykel, bağlı olduğu iplerden kurtulup hava-

lanmış ve bitişikteki San Martín Parkı'nda gezinen bir çiftin üzerine düşmüş, gafil avlanan çift olay yerinde ölmüş. Sanatçı kendisini, "Filler bulaşıcıdır," diyerek savunmuş.

Bazı lüks eşyalar indirime girmiş. Güneş gözlükleri. Audi'ler. Porsche'ler. Rolex'ler. Cartier yüzükler. Mont Blanc dolmakalemler. Prada çantalar. Zegna gömlekler. Gucci ayakkabılar. Cavalli elbiseler. Reklamın sloganı: "Fiyatlarımızı düşürdük, imajınızı yükselttik."

Chilaquil ihracatımız sıfıra yakınken yüzde doksan iki artış göstermiş. Bu kaskatı tortilla parçalarını yurtdışında kimin neden satın aldığı bilinmese de paketlerin üstünde tüketicilerin damak tatlarına uygun sos tarifleri bulunuyormuş. Reklamın sloganı: "Vatanınızı sevin. *Chilaquil* ihraç edin."

Kuzey Amerika'ya giden Meksikalı turistlerin sayısı azalırken Çin'e gidenlerinki artıyor. Ziyaretçiler, Çin ile Meksika mutfaklarının benzer olduğunu –yemeklerin acılı olması, çok sayıda küçük tabakta sunulması sayesinde herkesin istediğinden istediği kadar yiyebilmesi– ifade ediyorlar. İşin ilginç tarafıysa Meksikalı turistlerin yediklerinin aslında ülkemizden ihraç edilmesi. Bunun ülkemizin dış ticareti için faydalı olup olmadığını ilgili bakanlığa sorduk. Halen yanıt beklemekteyiz.

Yanardöner lakaplı manken Candelaria, verdiği röportajda bir düzine uyuşturucu taciriyle aşk yaşadığını söylüyor. Elden ele geçmiş. Uğruna erkekler birbirilerini vururmuş. Candelaria ise sapasağlam, bir sonraki talibi beklermiş. Şu anda Xochimilco'daki bir adacıkta, çiçekleri ve yavrusu gibi sevdiği domuzcuklarıyla birlikte yaşıyor. "Ruhum çoban," diye açıklıyor bu durumu.

Ortadoğu'daki gaddar bir rejimin elinden kaçıp Meksika'ya sığınan Yasemin Süleyman bir süre önce México'daki José Vasconcelos Kütüphanesi'nde çalışmaya başlamış, (Reforma Caddesi'nin devamındaki) Calzada de los Misterios Caddesi'ne yakın bir daireye yerleşmiş. Yasemin Süleyman önceki gün akli dengesi yerinde olmayan bir müşterisi tarafından öldürülmüş. Augusto Monterroso'nun "Bütün Eserleri" derlemesini isteyen müşteri, kitabın incecik olduğunu görünce cinnet geçirip Yasemin'i boğarak öldürmüş.

Jenaro González adlı ilkokul altıncı sınıf öğrencisi, pazar günleri Insurgentes ile Quintana Roo caddelerinin kesiştiği köşede Tanrı Çocuk kılığına girip vaaz verdiğini itiraf etti. Muhabirlerimizin Chapultepec Caddesi'ndeki okuluna kadar takip ettiği çocuk vaazları verenin kendisi olduğunu söyledi. Altın sarısı bukleli peruğunu başına takıp eline beyaz değneğini aldığını ve yalınayak dışarı çıktığını iddia etti. Gerçekteyse kirpi gibi dik saçlara sahip olan çocuk önce yaptıklarının Tanrı'nın emri olduğunu söyledi, sonraysa söylediklerini reddetti. Muhabirimiz onunla geçtiğimiz pazar günü bir röportaj daha yaptı ve çocuk aynı şeyleri tekrarladı. Ancak aynı anda Tanrı Çocuk, Insurgentes ile Quintana Roo caddelerinin köşesinde toplanan kalabalığa vaaz vermekteydi. Böylece diğer çocuğun doğruyu söylemediği ortaya çıktı. Nedir bu gizemin cevabı?

"Kayıp şehirler" diye de anılan gecekondu mahallelerinin (Şili'deki *callampa*'lar, Arjantin'deki *villa miseria*'lar, Brezilya'daki *favela*'lar, Caracas'taki *ranchito*'lar) yeni bir ismi var: *Gorozpeköy*. İsmin kaynağı Adán Gorozpe, herhangi bir dayanak gösterilmeksizin, México'nun dört bir yanını kuşatan fakirlik dalgasının sorumlusu ola-

rak gösteriliyor. Hakkında benzeri görülmemiş bir karalama kampanyası yürütülen Gorozpe, Guadalajara, Monterrey, Morelia ve Torreón gibi şehirlerin eteklerinde türemeye başlayan benzer mahalleler yüzünden de suçlanıyor. Juárez, Tijuana ve Tampico gibi şehirlerdeyse suç oranı yüksek olmasına rağmen gecekondu sorunu yaşanmıyor; çünkü uyuşturucu tacirlerinin disiplini koruma isteği yüzünden izinsiz inşa edilen her yapı ânında yıkılıyor. "*Gorozpeköy*'ler imajımızı zedeliyor," diyor, hem Çöl Karteli'nin reisi hem de piyanist olan ihtiyar ve kör Don Hipólito el de Santa. Uyuşturucu tacirleri gerçekten de Adán Gorozpe gibi dürüstlüğüyle ünlü bir adama saygı duyuyor olabilirler mi? Bu soru, cevabını bekliyor.

14

Yatak odasından dışarı adım atıp topluma çıktığımız anda aşk hayatımız bize yaşadığımız sevinçlerin bedelini mutlaka ödetir. Yani hiç kimse aşktan kendi isteğiyle mahrum kalmaz (tuhaflıklarıyla gururlanınaktan çekinmeyen mazoşistler ve başkalarına korkunç eziyetler çektiren sadistler hariç tabii). Bazen aşk engel ve zorluklarla karşılaşmadan, doğal yollardan ortaya çıkar. Ama beşik kertmemizle evleneceksek tam tersi geçerlidir. Aşkımız ailelerimiz tarafından ayarlanmıştır. Beşik kertmemiz şu gül gibi kızla evlenmeyip de kimle evleneceğizdir? Holguín ailesine girdikten sonra buralarda *Hint usulü* de denen beşik kertmesi evliliklerine şahit oldum. Kimi kızlar çirkin olduklarından evleninceye kadar bekâretlerini korumakta zorlanmazlar (gelinin bakire olması şarttır). Kimi kızlarıysa kim bilir kaç kez perdenin ardında, arabanın arka koltuğunda, ağacın gölgesinde basmışımdır; genelde damatla, bazense hiç tanımadığım ve bazen gururla, bazense utana sıkıla kendilerini tanıtan erkeklerle birliktedirler; ama eninde sonunda hepsi gelinliği giyer ve bekâretini sözde korumuş olarak dünya evine girer.

Bekâret koşulu erkekler için değil, yalnızca kadınlar için geçerlidir. Evleninceye kadar bekâretini kaybetmemiş erkeğin erkekliğinden şüphe edilir; iktidarsız, hanım evla-

dı, gizli eşcinsel, *memefobi* hastası, iffet düşkünü, çekingen ya da keşiş ruhlu olduğu söylenir. Kız ise evlenmeden önce bekâretini kaybederse namussuz ilan edilir. Haksızlıktır bu. Çifte standarttır. Yine de kimi evliliklerin (veya aşk ilişkilerinin) sonucunda sosyal yaşamda istenmeyen bedeller ödenir. "Aklı fikri oynaşta" olan ergen, evin hizmetçisiyle işi pişirmesine pişirir ama onunla evlenmeyi aklından bile geçirmez; zaten istese de ailesi izin vermez. İşin tuhafı, hizmetçi kız da hizmetçiliğin dışında başka bir şey yapmayı aklından geçirmez. Tabii bu duruma kimi istisnalar yok değildir... Kimi "seçkin" beyefendiler kendilerinden aşağı hanımlarla evlenmişlerdir. Neden diye sorulduğunda *toplumsaldan* ziyade –benimle aynı sınıftan değil, benim sayemde sınıf atladı– *bedensel* –beni kimse onun gibi doyuma ulaştıramaz– sebepler öne sürerler.

Oysa benimki gibi geleneksel bir evlilikte her şey sütlimandır. Daha önce de belirttiğim gibi Priscila bir dediği ötekini tutmayan bir kadındır; başka şeyler söylemesi veya susup oturması gereken anlarda en söylenmeyecek şeyleri söyler. Karımın bu pusula eksikliğini halihazırda birçok kez örneklendirdim. Bana kulak verenler, Priscila'yla ilişkimi, insan içinde olduğumdan farklı biri olduğumu gizlemek amacıyla kullandığımı bilirler. Sağlamlığına güvendiğim bu durumun, sağlamlığı şüpheli başka durumlara yol açıp açmayacağını vakti gelince göreceğiz.

Oysa –diyerek üst üste iki paragrafa aynı şekilde başlıyorum– L ile yaşantım, arada beni şehvetin kollarından ayırıp uzak gerçekliğe döndüren beklenmedik kesintilere rağmen, başlı başına bir zevktir.

Mesela Auditorio Nacional'daki Luismi yani Luis Miguel konserinden çıktığımızda L heyecandan adeta titriyordu. Şarkıcıya duyduğu hayranlık hem kendisinden kaynaklıydı, hem de etrafındakilerden. Bana Luismi hak-

kında söylediklerini –çok yakışıklıymış, sesi harikaymış, müthiş dans edermiş– sadece kendi duygulandığı için değil, salonu dolduran on bin seyirciyle birlikte duygulandığı için söylüyordu. Kendini, güruhun bir parçası gibi hissetmenin verdiği hazzı iyi bilirim; siyasetin de bir parçasıdır ve Luismi konserinde bir zararı olmasa da sahneye şarkıcı yerine nutuk atan bir vaiz çıktığında tehlikeli hale gelir, hele de söyledikleri insanları Luismi'nin şarkıları gibi tatlı tatlı kandırıyorsa.

Bana yalan söyle
Yalan söyle yine
Beni mutlu et kötülüğünle...

L'yi dinlerken bir yandan da her şeyi bir arada idare edebildiğim için kendimi tebrik ederim, bildiklerinizi bir araya getirin: Kayınpederim Kek Kralı'nın evinde yaşıyorum, eski İlkbahar Kraliçesi Priscila'yla dayanıklı ve uzun ömürlü bir evliliğim var, evden işe, işten eve gidip geliyor, sosyal etkinliklere nadiren katılıyorum...

Derken böbürlenmem L ile aramdaki –mahrem, gizli, doyurucu– ilişkiye kadar uzanır; göçmen kuşlar gibi gelip geçen, küçük atışmalarıysa dikkate almam.

"Neden kollarının altını almıyorsun?"

"Ne?"

"Koltuk altlarını, diyorum, neden tıraş etmiyorsun?"

"Neden edecekmişim, L?"

"Bana benzeyesin diye!"

"Ben farklı olmayı tercih ederim."

"Bana benzemek istemez misin?"

"İstediğim seninle birlikte olmak, sen olmak değil, anladın mı? Bu bana yetiyor..."

"Ama bana benzemek istemiyorsun."

"Hayır. Dedim ya, farklı olmamızı yeğliyorum."

"Bir kereliğine yapmanı istesem? Bir kerecik? Bir daha istemeyeceğim, söz!"

"Bu numaraları iyi bilirim, koltuk altıyla başlar, göğüs, kol, bacak diye sürer gider..."

"Ayıcıkların sırtı ve omuzlarını da unutmamalı..."

Derken öpüşürüz ve tartışma sonlanır.

Bazı durumlardaysa suç, bana ve insanın söylediğini anlaşılır kılmak pahasına daha da anlaşılmaz kılan hukuk eğitimime aittir. Doktorların hata yapma lüksü yoktur: dişi ağrıyan adamı apandis ameliyatına sokarsa diplomasını elinden alırlar. Biz hukukçularsa "diploma"mız sayesinde, saf insanları kandırmak, rakiplerimizin ayağını kaydırmak ve dava kazanmak uğruna, iddialarımızın yanlışlar üzerine kurulduğunu bile bile, yalan söylemeye hak kazanırız.

"Cuma günü saat altıya dokuz kala neredeydiniz?"

"Cuma günü dokuza altı kala mı?"

"Yalan söylüyorsunuz..."

"Şey, altıya dokuz kala demek istemiştim..."

"Kendinizle çelişiyorsunuz."

"Aklımı karıştırmayın, Avukat Bey."

"Karıştıran kendinizsiniz. Bizden sakladığınız nedir?"

"Hiçbir şey saklamıyorum, yemin ederim."

"Beni niçin kandırıyorsunuz?"

"Ama ben..."

Bu sayede meniyi tutmanın sağlığa zararlı olduğunu öne sürerek L'den gönlümce boşalma hakkımı talep edebilirim. Bunu Latince olarak dile getirmeye de çekinmem:

Semen retentus venenum est.[1]

L Latince laflarıma hiç aldırmaz. Meniyi tutmanın

1. (Lat.) Tutulan tohum zehirdir. (Y.N.)

boşalmaya nazaran çok daha şiddetli bir orgazm sağladığını zanneder.

"Hem meniyi tutmak sağlık belirtisidir," diye arsızca yorumda bulunur.

"Ukala seni!" derim, yalancıktan somurtarak.

"Azizlerin de menisi vardır ama sabredip tutarlar."

"Bizim azizlere benzer bir çift olduğumuz söylenemez. L. Hem azizler..."

"En azından..."

"Sıkıldım ama."

"Eğlendir de görelim o zaman."

"Tamam. Ama şimdiden uyarıyorum..."

Bu olayı L ile nasıl hoşça ilişki kurduğumu ve sorunlarımızı ortalığı ayağa kaldırmadan nasıl çözdüğümüzü görmeniz için aktardım; fena mı ediyoruz yani? Kavgalar aşkın tuzu biberi midir? Aslında cinsellik hepimizin ebediyen içimizde taşıdığımız hayvanı ya serbest bırakır ya da hapseder.

Bazen dünyaya vahşi halde geldiğimizi, kendi halimize bırakılsak hayatta kalmak ve içgüdülerini tatmin etmekten başka amacı bulunmayan hayvanlardan farkımızın kalmayacağını düşünürüm. Doğa filozofları bize bunun doğru olmadığını, insan doğasının iyiliğe yatkın olduğunu, sözde ilerlemelerin toplumu her gün biraz daha suça ve günaha bulaştırdığını ve özümüzdeki vahşi hayvanı gemlemek için kısıtlayıcı kurallar koyulması gerektiğini söylerler.

Bana sorarsanız ormandan ayrılıp topluma karışan vahşi adam, ilk iş olarak babasını öldürüp annesiyle zina eder. Sıklıkla Oidipus'la simgelenen bu geçişin sonucunda istesek de istemesek de davranış kurallarına boyun eğeriz, eğmediğimiz takdirdeyse hapsi veya darağacını boylar ya da en iyi ihtimalle toplumdan dışlanırız.

Bahsettiklerim, toplum içinde aşk yaşamanın yaşat-

tığı beklenmedik olaylara ve bu olayların moda, duygular, estetik ya da gösteriş gibi beş benzemez şeylerle ilişkisine açıklık getirmez. Priscila'yla ilişkimde bu sorumlulukları harfi harfine yerinc getiririm. Birliktc insan içine çıktığımızda modaya vc toplumun beklentilerine boyun eğerim. L ile birliktcyken isc sahneye duygular vc estetik çıkar. L'ye bakınca *gözüm gönlüm açılır*, gördüğüm hoşuma gider vc bcni hcyecanlandırır. Bazen heyecanıma yenik düşer, nedcn sonra L'nin dalgın bakışlarına, güzelliğine, dinginliğine, her sevişmemizden sonra gözlerinde beliren doygunluğa memnuniyetle teslim olurum.

L sayesinde canımın istediğinde ulaşabildiğim haz, bedenimin derinliklerindeki vahşi varlığı ehlileştirir. Priscila ile babasının evinde yaşarken ya da ikimiz birlikte – nadiren de olsa– insan içine çıktığımızda içimdeki bu hayvanı dizginleyebildiğime inanırım.

Bir örnek aktarayım da kendiniz karar verin: Biraz kişiliğimin (L ile vakit gcçirmekten dolayı) kendini özgür hissetmeye alışan kısmının uğradığı baskı, birazsa sosyallcşmenin tetiklediği (danışmanlarım –Sahi, karşıma neden kara gözlüklerle çıkmışlardı?– karşısında kapıldığıma bcnzcr) gcrginliğin etkisiyle, bir düzine insanın davetli olduğu bir akşam yemeğinin ortasında, Priscila her zamanki münasebetsizliğiyle, masadaki herkesin sustuğu bir anda sessizliği yaradana sığınıp yellenerek bozunca dayanamayıp tepki verdim.

Tek seferde icra edilen bu yellenme kendi içinde üç kısma ayrılıyor, insana bağırsakların da soluyabileceğini düşündürüyordu. Priscila ilkin uyarı atışı yaparcasına gümbürtülü bir osuruk patlattı, ardından köpürme sesini andıran bir dizi küçük pıtırtı çıkardı, finaliyse sinsi –sessiz ama ölümcül– bir gaz salarak gerçekleştirdi; yayılan koku herkesin burnuna dolarak biraz önce servis edilen kırlangıç balığının kokusunu dahi bastırdı; kapari, soğan ve

domatesin toplamından bile kuvvetli bir gazdı bu.

Bu osuruk bombardımanının ardından gelen utanç verici sessizliği bozmak için alışıldık bir cümleyi yüksek sesle tekrarladım:

"Kes sesini, Priscila! Ağzından çıkanı kulağın duysun."

Böylece sohbetler normale döndü. Bilmemkim Bey döviz kurundaki dalgalanmadan bahsetti. Hanımıysa süpermarketlerin ne kadar pahalandığından dem vurdu. Filanca Bey, México'dan Acapulco'ya iki saat on beş dakikada gittiğini, bu bir rekor sayılsa da kimsenin kendisini kutlamadığını söyledi. Hanımıysa Houston'dan yeni geldiğini, bavulunu Meksika'da bulunmayan son moda elbiselerle doldurduğunu anlattı. Falanca Bey benzin fiyatlarından yakındı, hanımıysa temizlikçi kadınların ne anasının gözü olduğundan.

İnsanlar, kazandıkları ve harcadıkları paralardan bahsetmeye dalınca Priscila'nın münasebetsiz yellenmesi de dağılıp havaya karıştı. Eşim, işlediği suçun farkında bile olmadığından, "Ağzından çıkanı kulağın duysun," sözüme, "Yarın pazar, dinlenmece. Hepimize müjde!" şeklinde karşılık verdi.

Bense çoktan düşüncelere dalıp gitmiştim. Eşimin leş kokulu, gürültülü bombasının ardından neden böyle şeyler söylemiştim? Masanın üstüne çöken sessizliği bozarak dikkatleri Priscila'nın kabalığından başka yere çekmek için.

Ayrıca biraz önce burada L ile rahat ve tatlılıkla konuştumsa da bunu sadece onunla baş başayken yaptığımı belirtmeliyim; insan içinde komiklik yapmak âdetim değildir. Hatta sohbetleri, "Olur öyle şeyler," benzeri çarpıcı ve manidar sözlerle kesip sonlandırdığım olur.

Dolayısıyla eşimle aramın kötüleştiğini herkese duyururcasına yaptığım kabul edilmez gaf Bilmemkim, Fi-

lanca ve Falanca beylerin beni *hastalıklı* bir tip olarak mimlemelerine yol açmış olabilirdi. "Kes sesini! Ağzından çıkanı kulağın duysun," diye bağırmam bir yandan karım ve bombaları üzerinde hâkimiyetimin olmadığını açık ederken diğer yandansa gökler gürüldemeye başlayınca nezaketi kenara bıraktığımı, bocalamadan dikkatleri başka yere yönelten bir kıvraklık ve akıl çabukluğuna sahip olduğumu kanıtlıyordu. Neticede zekâmın kıvraklığı hayranlıkla karşılanırken sebep sonuç ilişkisi kurmaktaki acizliğiyle meşhur Priscila'ya verdiğim tepkinin altındaki öfke şaşkınlık yaratıyordu.

"Yarın pazar, dinlenmece."

Sosyetenin yemek davetlerine pek katılmadığım için Priscila'nın yellenmesinin sindiriminin olağan bir safhası mı yoksa bir istisna mı olduğunu bilmem mümkün değildi. Acaba Priscila, haberim olmadan böyle nezih sofraları kaç kez sarsmıştı? İnsanlar onu her seferinde duyarlar mıydı? Yoksa çıkardığı sesler, hararetli sohbetlerin uğultusuna mı karışırdı? Duyar ama duymazdan mı gelirlerdi? Arkamdan gülüp Adán Gorozpe'nin karısı osurganın teki, mi derlerdi?

İster istemez kendimi çağdaş bir Francisco de Quevedo y Villegas gibi hissettim, bedenlerin hoyratlığından ilham alıp şiirler yazmak gibi benzersiz bir yeteneğe sahip olduğuma emin halde sofradan kalktım.

Quevedo değil miydi şiirlerinde kıç deliğinin "yusyuvarlak, çember gibi" olduğunu, "tıpkı güneş gibi tam ortada bulunduğunu", hatta "değerli ve gerekli bir şey olduğundan bedenimizin en güvenli yerinde... güneş görmeyen iki duvar arasında sakladığımızı", "öp güneş görmemiş yerlerimi" şarkısının buradan geldiğini, "kalçaların vadisinde neşenin hüküm sürdüğünü", dahası "osuruğun doğası gereği insanı neşelendirdiğini, geçtiği her yerde kahkahaların çınladığını, insanların gülmekten kırıldığını," söyle-

yen? Yemekteki diğer davetlilerse Priscila'nın çıkardığı gürültüleri duymazdan gelmiş, Quevedo'nun "Çakıllar çakıldıkça, çakıldar kayısılar" benzeri cinaslarını unutmuş (veya hiç duymamış) gibi davranmışlardı.

Bense aklıma çeşit çeşit kokular getirmiştim: İkiye ayrılmış, suyu kenarından damlayan bir misket limonu. Yeni biçilmiş çim. Köpüğü üstünde bir fincan sıcak çikolata. Mantığın tehlikeli geçitlerine uğramadan doğrudan beynin zevk merkezlerine giden kokular. Hatırlayınca insanı heyecanlandıran kokular...

15

Nereden çıktı bu insanlar? Masamın üzerine yayılmış fotoğraflarına bakıyorum, yeni inşa edilmiş veya zamane zenginlerinden satın alınmış bu malikânelerin hangi *kaynaktan* beslendiğini tahmin etmeye çalışıyorum; nereden geliyor bu hapishane kapısından bozma demir kapılar, rengârenk bayrakçıklar, kilitli pencereler, silahları bellerinde çatılarda dikilen adamlar, çimleri biçerken bir yandan da etrafı kolaçan eden, tulumları silah yüklü bahçıvanlar?

Nereden çıktı bu silahlar? Önümde bir rapor duruyor: sadece Texas'ın Houston şehrinde bin beş yüz silah satıcısı varmış. Müşteriler yasal mağazalardan birine gidip tek seferde yüzden fazla silahı sorgu sualsiz satın alabilirlermiş. Dahası, Birleşik Devletler'den Meksika'ya silah kaçakçılığı yapılıyormuş. Kuzey komşumuzda özel satışlar için ruhsat gerekmiyormuş. Meksika'da ele geçirilen tabanca ve tüfeklerin büyük bölümü, Texas ve Arizona'daki satıcılardan geliyormuş.

Silah taşımak –önümdeki rapora göre– Birleşik Devletler'de yasalara aykırı değilmiş ve mağazalarla sınır arasında silah taşınırken yakalanılsa bile silah taşıma hakkı, anayasadaki Haklar Bildirisi'nin II. bendiyle korunuyormuş; "özgür bir eyaletin güvenliği için gerekli olan düzenli

bir milis kuvveti"nin mevcut olmaması şartıyla tabii... Şu anda böyle şartların mevcut olduğu iddia edilebilir mi?

Konu hakkında fikri sorulan bir silah tüccarı satışların kaydını tutmadığını, şirketi başkasına devrettiğini söylemiş. "Şimdi nasıl geçiniyorsunuz?" diye sorulunca, "Birikmiş param vardı," demiş Houston'daki malikânesinin terasında gerçekleştirilen röportajda. "Emekli olmadan önce en son ne zaman hesap denetimi yaptırmıştınız?" "Aslında her yıl yapılması gerekir ama denetçilerin sayısı az olduğundan üç-beş yılda bir yapılır..." "Ne tür silahlar satıyordunuz?" "Tabanca, sadece tabanca." "AK-47 tüfek satıyor muydunuz?" "O nedir? *Never heard.*" "Mağazanıza müşteri kılığında ekibimizden birini gönderip bir düzine AK-47 sipariş ettirdik, siz de sattınız. Bunu nasıl açıklıyorsunuz?" "Müşteri her zaman haklıdır, ben alt tarafı bir tüccarım."

"Avlanmak için silah satın almaya hakkım var. Bu hakkı anayasamızdan alırım."

"Silah satmaya hakkım var. Bu hakkı..."

"Mağazamda gerçekleştirilen şüpheli satışları yetkililere bildiririm. Bu yükümlülüğü..."

"Ağzımı sımsıkı kapalı tutarım, yoksa uyuşturucu tacirleri beni..."

Meksika'da ele geçirilen silahlar hakkındaki raporları inceliyorum. Acapulco'da bir savcının bürosuna düzenlenen ve üç çalışanın ölümüyle sonlanan saldırının ardından bir tüfek ele geçirilmiş. Federal otoyollarda iki tüfek ele geçirilmiş. Miahuatlán'daki botanik parkında askeri birimlere yapılan saldırının ardından bir tüfek ele geçirilmiş.

Hesaplıyorum.

Dört. Meksika'da yetkililerin ele geçirdiği tüfek sayısı: Dört.

Uyuşturucu kartellerinin getirttiği silah sayısı: Binlerce.

Malikânelerin demir kapıları, rengârenk bayrakçıkları, kilitli pencereleri, çatılarda dikilen nöbetçileri, silahlı bahçıvanları...

"Tulumların cebi bol olduğundan bir sürü şey taşınabiliyor..."

Nereden çıktılar? Önceden nerelerdeydiler? Yasal cezalar verilirken işlerin kaynağına kadar inilebilir mi? Karılarını hapse atıp sorgulamakla bu işler yürür mü?

Bir kez daha iş başa düşüyor. San Juan de Aragón Cezaevi'nde hücre hapsindeki, kadın kılığına girerek bilgi ve –şansı varsa– oynaş elde etmekte uzman Jenaro Ruvalcaba adlı hükümlüyü Santa Catita Cezaevi'ne göndermeye karar veriyorum (Sayın Ruvalcaba, hapisten erken çıkabilmek için bize böyle hizmetlerde bulunur). Neden doğrudan bir kadın göndermiyorum? Çünkü belli etmesem de kadınların başkalarını kolladığına ve aralarına sızan bu erkek alçak da olsa, kırıtsa da savunmak için onunla omuz omuza vereceklerine inanıyorum.

Ruvalcaba, cezasını hafifletmek için bana yeni bilgiler yumurtluyor: Santa Catita Cezaevi'nde uyuşturucu ticareti, adam kaçırma ve seri cinayetlerden hükümlü kadınlar için özel bir bölüm bulunuyormuş. Bölümün sakinleri arasında Mambo Kraliçesi de varmış; bu iri memeli, uzun saçlı kızın giydiği bembeyaz pantolon, hırka ve ayakkabılara aldanmamak lazımmış. Engerek adlı elebaşının parasını idare ediyormuş, dolayısıyla başında sürekli gardiyan bulunmasına rağmen hücresine bilgisayar sokabiliyormuş. Mambo Kraliçesi, cezaevinin avlusunu dolduran mahkûmlarla dışarıdan giyecek ve yiyecek getiren yüzlerce mahkûm yakınının arasında tombul gövdesiyle öne çıkıyor. "Şunun adı Çaçaça, bir bankacıyı öldürmekten içerde, güzel kızdır," diyor Ruvalcaba; kızın

topuz yapılmış saçları bembeyaz cildini ortaya çıkarıyor, işlediği suçtan memnunmuş gibi içi gülen gözlerini gizliyor. Genç milyonerleri dolandırmak ve öldürmekten hükümlü Alberta Reis biraz ötemizde. Hemen arkamızda başkentin dört bir yanında bombalar patlatınca içeri atılan Dinamitçi Kızlar var. İkisi de şaşı ve dudaklarını kıpkırmızı boyamışlar.

"En fenalarıysa, Avukat Bey," diyor bana saygıda asla kusur etmeyen muhbirim Don Jenaro, "eskilerden bir katil." Hiç tanımadığı bir düzine ihtiyar kadını öylesine öldürmüş, bir şeylerini de çalmamış. Öldürmekten zevk alır, kurbanlarının yatalak yaşlılar olduğunu, ölünce kurtulup mutlu olacaklarını söylermiş.

"En tuhaflarının adı Şeker Reis. Ağzı sürekli şekerle dolu şişman bir kadındır. Sekreterlik, banka memurluğu, tezgâhtarlık, zenginlere dadılık yapmış kadınlardan oluşan bir gruba liderlik eder, Avukat Bey, gecekondu mahallelilere benzemezler." Bu kadınların tatminsizliği parasızlığın değil, zengin olamamanın sonucuymuş, bunu bana Şeker'in kendisi söyledi; her şeyin temelinde insanlara sürekli zenginliklerin vaat edildiği ama bunun ne zaman gerçekleşeceğinin asla söylenmediği toplumumuzda kısa yoldan köşeyi dönme arzusu yatıyormuş.

"Acelemiz vardı," diyor Şeker bize. "Ofislerde, eczanelerde çalışmaya razı olabilirdik. Bu işler nasıldır, bilir misiniz, Avukat Bey? Bizim gibi kadınlara vaat edilenlere sadece bir avuç kadın sahiptir, bize zırnık koklatmazlar. Reklamlarda bize vaat edilenler var ya, onların hepsinin hayal olduğunun, taksite bölsek bile hiçbirine gücümüzün yetmeyeceğinin farkına vardık biz."

Ağzına bir şeker daha atıyor. Ambalajını yere sallıyor. Dinamitçi Kızlar'dan biri ambalajı yerden alıp çöpe atıyor.

Açıkçası bu öğrendiklerim, beni hiç mi hiç tatmin

etmiyor. Sanki bin başlı bir canavar Chapultepec Parkı'nın karşısındaki, işyerimin bulunduğu kırk katlı binanın önüne gelmiş, öfkeyle dışarı fırlayıp başlarından birini kestiğimdeyse yerine yepyeni iki baş daha çıktığını görmüşüm.

Habire şekil değiştiren bir canavarla karşı karşıya olmamıza rağmen aklıma yetersiz, geçici ya da fazlaca uzun vadeli çözümlerden başka bir şey gelmiyor. Esrardan başlayarak, yavaş yavaş bütün uyuşturucuları suç olmaktan çıkarmalıyız. Birleşik Devletler'in bireysel özgürlük anlayışı, insanın zehirlenme ve yakınlarını zehirleme özgürlüğünü savunmasına rağmen bu konuda yanımızda olmayacaklarını anlamalıyız. Bunun global çağın tipik global sorunlarından biri olduğunu anlamalıyız; canavarın bir başını kesince yerine iki tane daha gelir, kestikçe sayıları katlanarak artar...

Danışmanlarım kara gözlüklerinin ardından bana şüpheyle bakıyorlar. Bakışlarını görmesem de *tahmin ediyorum*. Kınayan bakışlar mı bunlar? Derken sadede geliyorlar. Meydan okuyorlar:

"Adán..."

"Haddinizi bilin."

"Hayır. Adán Góngora."

"O bir katil."

"Suçluları ancak kendilerinden beter bir suçlu paklamaz mı? Sözümüz meclisten dışarı."

16

Akşam yemeğinde kayınbiraderim Abelardo Holguin'le buluşuyorum. Edebiyat konusunda sürekli hayal kırıklığına uğradığı için artık diğer seçenekleri değerlendirmeye başladığından, pembe dizi senaristi olarak iletişim sektörüne girmeyi düşündüğünden bahsediyor.

Tetravisión kanalının patronuyla, yani yaşamı fi tarihinde bir pembe diziye konu olarak ölümsüzleştiği için hakkında çok şey duyduğum ihtiyar Rodrigo Pola'yla konuşmasını anlatıyor. Pola'nın 1913'te yalnız başına ölmemek –ve, "Viva Madero!" diye haykırarak "birlikte can vermek"– uğruna ihbar ettiği yoldaşlarıyla beraber idam edilen Devrim savaşçılarından Gervasio Pola ile Rosenda Zubarán'ın oğlu olduğunu biliyorum. Neticede Rodrigo, Pimpinela de Ovando adlı (hatırlayan varsa) Porfirio Diaz'cı bir aristokrat hanımla evlenmiş, yeni dünyaya gelen televizyon sektörüne girmiş ve basamakları birer birer yükselerek genel müdürlüğe ve medya patronluğuna kadar tırmanmış.

Abelardo, Rodrigo Pola'ya ulaşmak için babasının ismini kullandığını kabul ediyor. Pola ne Abelardo'nun meşhur babası Kek Kralı'yla arasının açık olduğundan haberdar ne de edebiyatın papası tarafından edebiyat ülkesinden sürüldüğünden.

Soyadı "Holguín" kendisine kapılar açtığı için delikanlı şanslı sayılır, ama soyadı olmasa dahi görünümü kapıları açmaya yeter. Abelardo Holguín, yaşıtı gençlerin modasına uyup demiryolu işçileri veya dilenciler gibi giyinmez, 30'lu ve 40'lı yılların Hollywood filmlerine duyduğu meraktan ötürü klasik tarzda giyinir, Cary Grant gibi takım elbise kravatla gezer. Bana kalırsa Abelardo ile beni yakınlaştıran ortak zevklerimizden biri de eski filmlere ve bir daha geri gelmeyecek günlere duyduğu bu özel ilgidir, kim bilir kaç sohbetimiz aniden ortaya çıkan Priscila tarafından bölünmüştür:

"Thomas Mitchell, sırf 1939'da *Melekler Kanatlı Olur*, *Rüzgâr Gibi Geçti*, *Notre Dame'ın Kamburu*, *Bay Smith Washington'a Gidiyor* ve *Cehennem'den Dönüş* filmlerinde oynamış, *Cehennem'den Dönüş*'teki rolüyle en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ını kazanmıştır," demişti Abelardo, bir seferinde.

"*Cehennem'den Dönüş*," demiştim konu hakkında bilgili olduğumu göstermek için, "Maupassant'ın *Yağ Tulumu* adlı öyküsünden sinemaya uyarlanmıştır; Meksika versiyonunu Norman Foster çekmiş, başrolleri Esther Fernández ile Ricardo Montalbán paylaşmıştır."

"Montalbán ise Foster'in bacanağıdır, ikisi de –en ünlüleri Loretta Young olan– Blane kardeşlerden birer gelin almıştır."

"Loretta Young ise Jack London'ın romanından uyarlanan *Vahşetin Çağrısı* filminin çekimleri sırasında gizlice birlikte olduğu Clark Gable'dan bir çocuk doğurmuştur..."

"Jack London'ın ise daha birçok eseri sinemaya uyarlanmıştır, en akılda kalanı da başrollerinde John Garfield ve Ida Lupino'nun oynadığı *Deniz Kurdu*'dur."

"London'ın hayatı filme de çekilmiş, yazarı canlandıran aktör başta yere göğe sığdırılamasa da çok geçmeden kayıplara karışmıştır. Neydi adı?"

"Hatırlayamadım. Carlos Monsiváis'e sormak lazım."

"Ya da José Luis Cuevas'a."

"Ya da soracak başka kimse kalmadıysa, son çare Natalio Botana'ya..."

Priscila'nın bitişikteki yemek odasının perdelerinin ardına saklanmış, bize kulak kabarttığını çok geçmeden öğrenmiştim. Zira Don Celestino, alışılageldiği üzere Abelardo'yu ve alışılagelmediği üzere beni azarlamakta gecikmemişti.

"Kayınbiraderinle salonda oturmuş ne fısıldaşıyorsun?"

"Fısıldaştığımız falan yok. Eski filmlerden bahsediyoruz."

Don Celes, "Filmlerden mi?" diye parlayıvermişti. "Film-ler-den mi dedin? Sırlı mırlı filmler mi bunlar, ha? Sakladığınız nedir, söyleyin bakayım! Yine ne hainlik peşindesiniz? Ablanın arkasından ne işler çeviriyorsunuz? Kimmiş bakayım bu Norman Foster, ha?"

Bu sözleri duyan Priscila'nın, yıkanmış çamaşırları yatak odalarına götüren hizmetçi kıza bir tokat patlattığını duymuştum.

"Norman Foster, bir film yönetmenidir, baba."

"Vay canına! Yö-net-men demek, ha? Gören de sanacak ki ben daha dünkü..."

"*Korku Ülkesine Yolculuk* filminin yönetmenidir."

"Oh, işin aslı astarı belli oldu işte. Kimler varmış bu korku ülkesinde?"

"Dolores del Río var..."

"Ukalalık etme bakayım, mendebur, işgüzar seni..."

Don Celestino'nun Salto del Agua-Ciudadela-Rayón otobüsündeki haydudu paralayan yaşlı kadınınkilere benzer laflar etmesi komiğime gitmişti.

"Tebrikler," diyorum Abelardo'ya, República de Uruguay Caddesi'ndeki El Danubio Restoranı'ndaki buluş-

mamızda. "Don Celestino'dan kurtuldun."

"Sen hâlâ kurtulamadın," diyor Abelardo, kötü niyet gütmeden.

"Görünmez olabilmenin en kolay yolu, görünür olmaktır," diyorum, gülümseyerek.

Yüzlü yaşlara merdiven dayamış Don Rodrigo Pola, Abelardo Holguin'i Insurgentes Caddesi üzerindeki mabedimsi bürosunda pamukla dolu hasır bir sandığın içinde karşılamış, bu pamuğun amacı, adama gerekli ısıyı sağlayarak kendi kendini ısıtmaya enerji harcamasını engellemekmiş... Yüz yaşına yaklaşmış bir karga ne kadar ısı üretir? Sırf fiziksel değil, felsefi de bir sorudur bu; nasıl olur da kimi erkekler "beklenenden" –yetmiş-seksen yıl mı?– uzun yaşar ve yaşlandıkça kimi becerilerini kaybetmelerine rağmen başka beceriler edinebilirler? Bir zamanlar dinç, girişken, hatta saldırgan olan bu erkekleri yaşamları boyunca kötü davrandıkları, aldattıkları, küçümsedikleri –ama nihayetinde yemek, işemek, uyumak, şuradan şuraya getirilip götürülmek için merhametine kaldıkları– eşlerine muhtaç halde tekerlekli iskemlede suskun puskun otururken görmek, insanın içini acıtır. Ölmek böyle sürünmekten daha iyi değil midir?

Sağlıklı, güçlü ve elim ayağım tutar halde, unutulup acınmadan ölmeyi yeğlediğimi söylüyorum kendi kendime –Abelardo'ya ise bir şey demiyorum– insanların vaktinde hayranlık duyup örnek aldıkları adamı moruklamış halde, hasır sandığının içinde oturduğu yerden salyaları akarak saçmalarken görüp acımalarını istemiyorum...

Aklı halen yerinde olan ve ihtiyarlığın gerektirdiği –tekerlekli sandalye, koltuk değnekleri, hasta döşeği gibi– geleneksel destek araçlarına teslim olmayan Don Rodrigo Pola, pamuk dolu hasır bir sandığa girmeye belki de bu sebeplerden dolayı karar vermişti.

Abelardo'yu bu halde karşılamış, ona pamuklu tahtından kalkmaksızın dokunaklı sözlerle hoş geldin, demiş; zarif bir kayıtsızlık da içeren bu tavrı –Abelardo'ya göre– adamın ilerlemiş yaşından geriye kalan bütün kuvvetini ve bedeninin acizliğini bir araya getirip adeta bir imparatorluğun çöküşüne dönüştürmekteymiş.

"*Yitik Ufuklar*'da Lama'yı oynuyordu."

"Oyuncunun adı Sam Jaffe'ydi."

"Yöneten de Frank Capra'ydı."

"Baba, babacığım, Abelardo ile Adán aralarında şifreli konuşuyorlar, bir şeyler çeviriyorlar, galiba bana bir şey yapacaklar, beni koru, canım babacığım –hizmetçiye bir şaplak– kızını kolla, yumurta kapıya dayandı..."

Priscila, medya çarı ihtiyar Rodrigo Pola'nın genç Abelardo Holguín'e pembe dizilerin sırlarını açıkladığını duysa ne derdi acaba?

Pola, Abelardo'ya sizlibizli, *señor* diye hitap etmiş; "genç", "delikanlı" ya da "Abelardo" değil *señor* diyerek daha baştan saygıya dayalı bir profesyonel ilişki kurmuş. Başka bir deyişle şöyle demekteymiş: Ey Kek Kralı'nın oğlu Holguín, kim olursan gel ama isminin, sana benimle görüşmekten başka bir ayrıcalık sağlayacağını zannetme sakın.

Belki de asıl önemli olan, Meksika'daki ayrıcalıklı kesime ait olman. Şirketleri, parasal ve siyasal gücü, düğün, akşam yemeği, tatil davetlerini hep elinde bulunduran *hatırı sayılır* birkaç yüz aileden birine üyesin. Hâlâ yetmedi mi? O halde, Señor, uyan ve *tehdit altında* olduğumuzu anla artık.

Tam o anda Don Rodrigo Pola iç geçirmiş ve sen, ihtiyarın her soluğunun sonuncusu olabileceğini düşünerek telaşlanmışsın. Ama gençlere özgü hayranlığına yenik düşüp konuşmaya devam etmişsin.

"Tehdit altında mıyız?" diye sormuşsun.

Don Rodrigo, pamuklara gömüldüğü yerden tedirginlikle sağa sola bakınmış.

"Bak, Señor, anlamanız gereken bir şey var. Babam 1910'da devrime katıldı. Ben 1909'da doğdum. Rahmet eylesin, annem Doña Rosenda'yla yalnız kaldım. Yazar olmak istiyordum. Zamanla hevesimi kaybettim. Kendimi geçmişe değil geleceğe adadım. Sizin derdiniz de aynı. Neyin gidip neyin kaldığını anlamakta zorlanıyorsunuz. Bir ülke iflas edip elit kesim ortadan kaybolunca başka bir ülke ortaya çıkar ve elitler birbirine karışır. Madero, varlıklı bir aileden geliyordu. Carranza, Porfirio Diaz döneminde senatörlük yapmıştı. Obregón ise çiftçiydi, Calles öğretmendi, Villa ile Zapata'yı hiç sormayın..."

Rodrigo Pola, sana zaten bildiğin şeyleri anlatırken iç geçirdi mi, Abelardo?

"Ama okumuş da olsalar cahil de, hepsi kafası siyasete basan adamlardı. Yani *iktidarı* elde edince ülkeyi değiştireceklerdi. Öyle de yaptılar. Modern, sanayileşmiş, sınıflar arasında dağlar kadar fark bulunan ama bu farkları kapatmak için iyi kötü çabaladığımız bir toplum yarattılar. Oysa şimdi, Sevgili Señor Don Abelardo Holguín..."

Don Rodrigo etrafını kefen gibi saran pamuğun derinliklerinde gözlerini fal taşı gibi açmış.

"Artık ortada devrimci falan kalmadı. Her yer suçlularla dolu... uyuşturucu tacirleriyle... onlara eşlik eden fahişelerle... korumalarla... ve her zamanki gibi, İsviçre bankalarında nereden geldiği belli olmayan paralarla hesaplar açan bürokratlarla...

Başlı başına bir ırk gibidir bu insanlar, akıl almaz avamlıktadırlar, Señor, sınıfsız insanlardır bunlar, ne halkın bağrından gelirler, ne orta sınıftan ne de herhangi başka bir sınıftan; suçtan beslenen *lümpenlerdir* bunlar, toplumun fidyecileridir, sonradan görmelerin en aşağılıkları, en

acımasızları, en açgözlüleridir, hiçbir idealleri yoktur, öldürmek, sömürmek, yağmalamak için fırsat kollarlar..."

Sözünün sonunda yeniden iç geçirmiş.

"Peki biz bütün bunlara pembe dizilerle mi karşılık vereceğiz?"

Abelardo'nun söylediğine göre ihtiyar, bunu duyunca gülümsemiş. Pamukların içinde yattığı yerden gülümsemesini seçmek hiç de kolay değilmiş.

"Elbette, Señor. Bahse girerim insanlar televizyonlarının ekranına yapışınca dışarı çıkıp suç işlemiyordur. Hatta, kim bilir, sahnelediğimiz dramlar, evlerinde oturan suçluların yüreğini dağlayıp onlara doğru yolu gösteriyor bile olabilir..."

Pola yine gülümsemiş, ama bu kez dudaklarında acı bir ifade varmış. (Ölmek üzereymiş gibi) Öksürmüş ve hasır sandığın içinde olabildiğince arkasına yaslanmış.

"Yazar olmak istediğinizi söylemiştiniz, değil mi? Seçim sizin. Çeşit çeşit pembe dizi vardır. En kötüleri Venezuela dizileridir. Bunlarda herkesin bin tane ismi vardır. Dizilerin yarısı Francisco Edelmiro Bolívar ya da Edelmira Scarlett Miroslava gibi isimleri söyleyerek geçtiği için olaylara bir türlü sıra gelmez. En iyi diziler, Brezilya'dan çıkar ama onlar da bize uymaz. Fazlaca siyasi mücadele içerirler. Fazlaca çıplaklık. Fazlaca düzüşme. Kolombiya dizilerindeyse millî namus diye tanımlanabilecek, suç ve uyuşturucu birbirine karışır."

Abelardo ("Anlatın," dercesine) meraklı bir ifade takınmış.

"Biz Meksikalılar ise Sevgili Señor Don Abelardo Holguin, dizilerimizde tartışma yaratacak tek bir konuya bile yer vermeyiz. Hep iyiler ve kötüler vardır. Güçlü ve kötü kalpli adamlar vardır. Fettan kadınlar vardır. Bazı çocukları iyi, bazıları kötü kalpli olan aileler vardır. Aile-

nin en iyi kalpli küçük oğlunun gönlünü kaptırdığı fakir ama gururlu bir hizmetçi kız illa vardır."

Abelardo hasır sandıktan yükselen sesi tam olarak tanımlayamamış. İhtiyar Rodrigo Pola'nın kahkahası mıymış bu? Yoksa garip bir hapşırık mı?

"Bu sınırları aşmayın, Señor. Senaryonun alt metninde Vatan, Aile, Din ve Devlet bulunmalıdır."

"Finali nasıl olmalıdır?" diye sormuş Abelardo.

"Hizmetçi kız, ailenin iyi kalpli oğluyla evlenir."

"Peki mirasa n'olur?" diye eklemiş delikanlı.

"Önce kaybeder."

Pola, döşeli bir tabutu andıran sandığın içinde kımıldanmış.

"Ama sonra canını dişine takarak çalışıp kendi servetini elde eder ve köle muamelesinden kurtardığı geliniyle birlikte muradına erer."

Abelardo'nun anlattığına bakılırsa ihtiyar, sözünü bitirince ölecekmiş gibi bir gürültü çıkararak dudaklarını büzmüş.

"Haydi," demiş Abelardo'ya, "yeni işinizin şerefine içelim. Bir kadeh de siz doldurun. İçin. Bu şarabın asla güneş yüzü görmediğine sizi temin ederim."

17

Buraya kadar varlığımın dokusunu meydana getiren ipliklerin her birini başarıyla ördüm. Aynen size aktardığım gibi, iş yaşantımı müthiş ciddiyetle yürütürüm, danışmanlarımın sululuk edip saçmalamasına asla göz yummam. Aile yaşantım, iş yaşantımı gizlemeye yarar. Don Celestino Holguin'in çatısının altındayken davranışlarım, önemsiz bir delikanlıyken Karnaval Kraliçesi Priscila'yla evlenerek iyi yere dükkân açtığım günkünden farksızdır. Oysa ikisi birden –yani hem iş hem özel yaşantım– aslında şehvani yaşantımı gizlemeye yarar, L'ye bütün benliğimle tutkunluğumu gizlemeye yarar; yokluğunda sıkıntı, resmiyet ve küstahlıkla dolu geçen saatlerime varlığıyla birlikte rahatlık, ferahlık, doğallık gelir...

Acaba L de kişiliğinin, sevgisinin, dostluğunun benim için ne kadar değer taşıdığının farkında mıdır? Açıkçası bunu bilmiyorum. Bilmiyorum çünkü, yine açıkçası, *L'nin kim olduğunu* bilmiyorum.

Fingirdek, ele avuca sığmayan birisi olduğu, çiçekten çiçeğe gezip hepsinin tadına bakan bir arıkuşuna benzediği düşünülebilir. Ne de olsa Luismi konserinde coşmuşluğu, koltuk altlarımı tıraş etmem gibi saçma şeyler yapmamı istemişliği vardır. Var oğlu vardır.

Diğer taraftansa, günlük yaşantısında her şeyi müt-

hiş ciddiye alır. Hayatımda L'ninki kadar derli toplu bir ev görmemişimdir. Her şey sihirli değnek değmiş gibi yerli yerindedir. Sevişme eylemi normalde yatakları, banyoları, dolapları altüst eder; kimse külotunu, gömleğini, çorabını nerede çıkardığına dikkat etmez; tutkunun, şehvetin gücünün kanıtıdır bu. Yine de L, masallardaki cüceler gibi, göz açıp kapayıncaya –ya da ben banyo yapıp odaya dönünceye– dek her yeri toparlar. Aynı yerde biraz önce bin türlü şey yaşanmamıştır sanki. L çoktan giyinmiş, kaşla göz arasında bana hazırladığı buz gibi bir bardak *jaibol* ile salonda beklemektedir. Bu viski soda kokteyli, yataktaki küçük başarılarımın ödülüdür adeta.

L benim hırslı bir adam olduğumu bilir. Bildiklerini basından öğrenmiştir, bana asla soru sormaz. Bense sevgilimin bana dayattığı bu suskunluk duvarı dolayısıyla bazen biraz acı çekerim; sevmek, sevişmek, birlikte olup hayaller kurmak için buradayız. İstersen sana ne iş yaptığımı anlatırım, Adán, ben senin ne iş yaptığını biliyorum ve bu konuda konuşmuyorum; beni arzula, başka bir şey istemem; sev beni, Adán... Bütün bunları anlatmamın sebebi bu akşam içimde, nedense, L'ye daha önce hiç söylemediğim bir şey söylemek için duyduğum ani istek:

"Ben hırslı bir adamım."

L'nin bakışları "mesafeli"; şefkatli bir mesafe bu ama mesafe mesafedir. Buzluktan buzu çıkarıyor, kesme kristal kadehe konulan buz küplerinin o tanıdık tıkırtısı duyuluyor, benim konuşmamıza katmaya çalıştığım ciddi havayı dağıtmak istiyor sanki. Böyle rahat davrandığı için minnettarım. Viskimi getiriyor ve gülümseyerek yanıma oturuyor.

Orange Crush denen gazozdan içiyor; bunu hem durumla bağdaştıramıyorum hem de bir işaret olarak görüyorum: beni dinlerken aramızda *scotch-and-soda* ile Orange Crush arasındaki kadar uzak bir mesafe bulunacak.

"Ben hırslı bir adamım," diye tekrarlıyorum.

Davayı çakıyor. "Tuttuğunu kopardığın söylenir, Adán."

"Ben hırslı bir adamım," diyorum, üçüncü kez.

"Üçüncü kez söylüyorsun. Neden?"

"Tahmin et."

"Tamam. Şimdiye kadarki bütün hırslarını tatmin etmişsin. Şimdiyse yeni bir hırsın var. Yepyeni bir adamsın, Adán. Âdem'sin sen, tıpkı ilk erkek gibi..."

Elimi okşuyor ama hemen çekiliyor.

"Neden?" diyor.

"Söyledim ya," diyorum, okşamasına karşılık vererek, parmaklarımın biraz önce sehpaya bıraktığım viski bardağının etkisiyle buz kestiğini fark ediyorum.

"Hayır söylemedin. Hırsın nedir? Nedendir?"

Okuyucum, L ile önemli önemsiz her konuda, korkmadan çekinmeden, kötü niyet ya da fesat aramadan konuşabildiğimi anlamış olsa gerek. Yine de beklenmedik bir biçimde üstümüze çökmekte olan karanlığın beni daha açıksözlü olmaya itip itmediğini, sözlerimin öğle vakti güneşi örten ve büromun pencerelerini göz gözü görmeyecek şekilde kaplayan toz bulutu tarafından belirlenip belirlenmediğini merak etmekten kendimi alamıyorum.

L'nin sıcaklığından aldığım güvenle bodoslama konuya dalıyorum; ruhundaki bu sıcaklık bana göre aile ve iş yaşantımın durgun sularından farklı, akıp giden bir su gibidir: L, sessizce akıp giden berrak bir nehirdir.

Böylece ona kendimi tehdit altında hissettiğimi anlatıyorum. Yaşamımda, kendimce, memnuniyetimin hırslarımın kalıntılarına baskın çıktığı bir düzlüğe vardığımdan bahsediyorum; hırslarım yüzünden kafesteki bir kaplan gibi hissettiğimi, aslında ormanda özgürce dolaşmaya, düşmanlarını pusuya düşürmeye, zayıfları ezmeye ve en önemlisi de güçlülere boyun eğdirmeye alışık ol-

duğumu söylüyorum; sanki bu kaplan, yani ben, yeni evinin kurallarını ve uysallaşmayı kabul etmiş, ses çıkarmadan gezinmeye, yenmeden yemeye, keyfince uyumaya, kendi gücünün tutsağı olduğu için kendi isteğiyle kıstırıldığı bu hapishanenin tepesinden etrafı izlemeye razı olmuş; oysa evcil bir yırtıcı hayvan olan ben, yani Adán Gorozpe, dilediğimce beslenebilir, istediğim kediciğe emir verebilir, şehre inip ortalığı birbirine katabilir, hatta bazen etrafa ölüm bile saçabilirim.

L'nin bakışları anlayış dolu. Yine de anladığını dile getirmeye, "Bunu ben de biliyorum," demeye cüret edemiyor. Onun yerine –gözlerinde aniden değil yavaşça beliren bir ifadeyle– "N'oldu sana? Güvenin mi kırıldı, Adán, kanatlarına yük mü bindirdiler, dünden daha alçaklarda mı uçuyorsun, canımın içi?" dercesine bana bakıyor.

Ona, bildiği üzere, şimdiye dek hep yaşamımı, işimi ve içinde yaşadığım toplumu çelişkili bir özgürlük hücresine benzettiğimi anlatıyorum; kendim olabildiğim için özgürüm, ama bir yandan da bir kafesin içindeyim; çünkü toplumun tamamı bir kafesin içinde, kafese hükmeden kişiyse Adán Gorozpe, anlıyor musun beni?

"Özgürlüğümün sınırlarının farkındayım. Gücüm özgürlüğüme baskın çıktığı için bu sınırlara riayet ediyorum, anlıyor musun beni? Bana inanıyor musun?"

L, bohemlerin tavan arasında tertiplediği bir Puccini operası gibi fısıldıyor:

"Evet."

Söylediklerimi açıklamamı asla istemezdi benden, zaten istese de açıklayabilir miydim, emin değilim açıkçası. İçime bir şüphe düşüyor: L benim mutlak samimiyetimi hak etmiyor olabilir mi? Sevgiliyle kurulan samimiyet hangi noktadan itibaren sevgilinin eline gelecekte kullanılmak üzere mermiler verir? Tutkumun çekim kaynağı ve odak noktası olan bu varlığa şu anda samimiyet

gösterip içimi dökersem ayrıldığımızda elinde koz mu bırakmış olurum?

Okuyucumun tahmin edebileceği üzere diğer "cinsel" ilişkimde, yani Priscila'yla olanda, belli kurallar belirlemiş ve bu kuralları asla çiğnememiştik. Priscila'nın içi dışı birdir; yirmi bir senelik birlikteliğimizin bana öğrettiği üzere, her hareketi önceden kestirilebilir. Priscila'nın evliliğinin makyajlanıp örtülecek bir tarafı yoktur; Adán değişiklik yapmayı –Tanrı esirgesin– boşanmayı asla istemeyecektir. Priscila benim uzantım, devamım gibidir ve bana büyük sevinçler yaşatmasa –hatta tam tersini yapsa– da, içimi güven ve huzurla doldurur. Avucumun içi gibi bildiğim bu topraklarda her şey göründüğü gibidir. Priscila saçmalar durur. Don Celes ortalığı birbirine katar. Abelardo evden ayrılır. Hizmetçi kızıysa gelen geçen tokatlar.

Ruhum ancak burada, L'nin yanındayken tatmin olur; ama buna tam olarak tatmin denir mi bilemiyorum, zira bugünkü rahmetin zahmeti yarın ortaya çıkabilir. Şehvetin cilvesi budur işte: bugün bana dünyaları veriyorsan yarın verdiklerini geri almayacağın nereden bellidir? Aramızda –yeri geldiğinde idam mahkûmunun boynundaki ilmiğe dönüşebilen– evlilik bağı bulunmadığından kendimizi özgür hissederiz. Bir yandan da tehlikedeyizdir; çünkü ortada yasal bir anlaşma olmayınca özgürlük, hür kalmak adına, her şeyi bir kenara koyup sevgililerden birini ıssız bir adada pişmanlıklarıyla, kıskançlığın insanın içini kanırtan çilesiyle, hasretle, aşk acısının yarattığı şüphelerle baş başa bırakabilir...

Boşanmak da neymiş? Ayrılmak da neymiş? Birbirini arzulayan ve arzularını doyuma ulaştıran bir çift için bunların hiçbir anlamı yoktur. Hiçbir şeyin anlamı yoktur artık. Yoktur; çünkü tutku benliklerini sarmalar, kaçacak kapı, pencere, baca bırakmaz. Samimiyet, cinsel

korku ve şevkin sebebi midir yoksa sonucu mu? Bütün çekincelerimi, korkularımı ve küstahlığımı hava kuruyken şehrin üzerine çöken toz bulutu yüzünden gözün gözü görmediği bu akşamda L'nin üzerine boşaltarak onu sınayacağım.

Aralık ayına daha çok var!

18

"Kimsenin aklına benim yerime geçmek gelmesin. Aklınızdan bile geçirmeyin bunu."

"Bunu aklından bile geçirme sakın. O her şeyi bilir."

"Kafamdan geçenleri bile mi?"

"Dedim ya, o hcr şeyi bilir. Kâhin gibidir."

"Ona sadık olmamız yetmez mi?"

"Yetmez. Tam tersi, ne kadar sadıksan o kadar vazgeçilebilir hale gelirsin. Ya da güvenilmez olursun, bilemiyorum."

"Madem öyle, muhalefet etmekten ne farkı var?"

"Pck farkı yok. Muhalifsen, danışmana nazaran daha güvende olursun."

"Ona sadık olmamız yetmez mi?"

"Sadıkları feda etmek feda edilmekten ya da kendini feda etmekten iyidir. Yüce liderimizin gölge edenlere zerre tahammülü yoktur. Kimse kendi başına kanatlanamaz."

"Largo'ya n'oldu?"

"Hapse tıktılar. Sonra içerde ziyaret edip, 'Suçu üstlcnirsen hayatın kurtulur,' dediler. Suçu üstlendirip mahkûm ettiler, sonra da kurşuna dizdiler."

"Nercye gömdüler?"

"İsimsiz bir mezara."

"Ama tarihimizin bir parçasıydı; isminin anılmasını

hak ediyordu..."

"Tarihten çıkarıldı."

"Peki, Bobby'ye n'oldu?"

"Ayrıcalıklarını kaybetti. Hatalarını itiraf etti."

"Onu da vurdular mı?"

"Hayır, artık Xochimilco'da sandalcılık yapıyor. Hani denir ya, 'kızağa çekildi' diye. Böylelerini vurmak yerine bahçıvana, şoföre dönüştürürler..."

"Ya da Xochimilco'da bir sandalcıya."

"'Kimsenin aklına benim yerime geçmek gelmesin.' Aynen böyle dedi."

"İyi de işin ucunda doksan dokuz yıl yatmak var!"

"Sakın aklınızdan geçirmeyin..."

"Sakın sakın sakın..."

"Aklınızdan geçirmeyin aklınızdan geçirmeyin aklınızdan geçirmeyin..."

"Adán Gorozpe, Meksika'nın ömür boyu lideridir."

Nefes nefese çırpınarak uyandım. Elimi alnıma götürdüm. Sadece bir kâbustu.

19

Hayır, bu seferki bir kâbus değil. Gerçek. Adán Góngora, ahı gitmiş vahı kalmış asayişimizi adam etme görevine getirildi, uygulamalarının etkisi çok geçmeden hissedilmeye başlanacak.

Daha ilk basın toplantısında, "Hepimiz namlunun ucundayız," diyerek herkesin içini karartıyor.

Kimin aklına gelirdi! Góngora kısacık boylu, tıknaz, jambon suratlı bir adamdır ve başında perukla gezer. Peruğu sayesinde boyu olduğundan iki santimetre uzun görünür. Yumurta topuklu ya da kalın tabanlı ayakkabılar giymeyi ise reddeder. Küçük bedenine rağmen büyük güç elde etmesiyle övünür. Göreve getirilmesinin sebebi ülkedeki gittikçe artan kaos ortamına bir nebze çekidüzen vermek.

Demeci zehir zemberek:

"Emniyetimizin emniyette olmadığını hepimiz biliyoruz. Düzeni sağlaması gereken güçler, düzensizliği körükleyenlerle al tekke ver külah haldeler. Polislerin maaşları yerlerde sürünüyor. Suçlularsa kazançlarını katlıyor. Biri ayda üç bin peso alırken öbürü üç yüz bin kazanıyor, anlatabiliyor muyum? Ordumuz, silahlı kuvvetlere yakışmayan görevlere koşuluyor. Ordumuz vaktini polislik yaparak harcıyor ve kendininkilerden üstün si-

lahlara sahip suçlulara yeniliyor, anlatabiliyor muyum?"

Derken Góngora çözüm önerisini açıklıyor:

"Polislerin sayısını azaltacak, maaşlarını artıracağım. Neler olacak göreceğiz... Anlatabiliyor muyum?"

Ve ekliyor: "Hepimiz namlunun ucundayız. Anlatabiliyor muyum?"

Konumu sayesinde Góngora sosyeteye giriyor. Davetler alıyor. Davetler veriyor. Herkes Góngora tarafından korunmak istiyor. Kayınpederim Kek Kralı bile bu bodur polis için bir akşam yemeği düzenliyor.

"Sandalyesine minder koyun da sofraya yetişebilsin," diye akıl veriyorum, Góngora hakkındaki olumsuz düşüncelerimi gayet iyi bilen kayınpederime.

"Ah şu Adán'cığımın şakaları yok mu!" diye bana takılıyor Kek Kralı.

Olan bitenin önemini göz önünde bulundurarak bu noktada anlatıyı hızlandıracağım, lafı dolandırmanın âlemi yok. Size, Adán Góngora'dan zaten bahsettim. Maalesef adaş olduğumuzu biliyorsunuz, öyle ki sofrada her Adán dendiğinde kastedilenin Adán Gorozpe –yani ben– mi yoksa Adán Góngora –yani o– mu olduğunu anlayamıyoruz.

Buraya kadar anlattıklarım, olayın sadece giriş kısmı. Perde kalkıyor, gördüklerim ve hissettiklerim karşısında şaşkına dönüyorum. Góngora durmadan konuşmakta. Haberlerde hep kendinden bahsedildiğinin bilincinde. Gecenin yıldızının kendisi olduğunun farkında. Belki de aklı çalışıyordur, haberlerin geçip gittiğini, yıldızların sönüp yittiğini, artık kimsenin onlara bakmadığını anlamıştır. Kültürlü bir tip olmadığı her halinden belli. Başkalarının kurnazlık edeceğinden şüphelendiğine göre kurnaz ve şüpheci bir adam olduğu da söylenebilir. Hem söyleyeceklerinin kestirilememesini sağlamak

hem de herkesin canını sıkmamak için bir ortamda söylediğini başka bir ortamda tekrar etmemesi gerektiğinden habersiz.

Sofradakileri bir yandan şaşırtmak, diğer yandansa korkutmak için geveleyip durmasını izliyorum. Biraz aklı varsa bir daha bu eve dönmez. Adán Góngora gibi adamlar, ellerinden gelen, akıllarının yettiği her şeyi tek seferde ortaya dökerler. Sosyete ortamlarında tek atışta ölürler. Ama bunu bilmediklerinden ikinci seferde herkesin uykusunu getirmekle kalmaz, üstüne bir de alay konusu olurlar. Bundan müthiş incinir ve acımasızlaşırlar. Sözcükleri tükenir. Geriye yalnızca eylem kalır. Kinden beslenen bu eylemin tek amacı cezalandırmaktır.

Bütün bunlar, Góngora'nın kayınpederimin davetlisi olarak oturduğu sofrada rol kesmesini izlerken aklıma geliyor. Ancak asıl dikkatimi çeken –siyasi ortamlarda pek rastlanmayan– başka bir şey var.

Priscila, gözlerini Góngora'dan ayırmıyor. Góngora da, ne kadar çenesi kapanmasa da, habire dönüp Priscila'ya bakıyor ve onu *göklere çıkarıyor*. Karımı gayet iyi tanıdığım için İlkbahar Kraliçesi ve Karnaval Prensesi günlerinden alışkanlıkla herkesin ilgisine muhtaç olduğunu, benimle evlendiğinden beri yaptığı bütün rejimlere rağmen kilo almaktan ve yaşını göstermekten hiç gocunmadığının farkındayım. Artık kimse ona kur yapmıyor.

Bunun beni hiç de rahatsız etmediğini biliyorsunuz. Tam tersi, bu da büyük yaşam planımın parçalarından biri. Amansız bir avukat. Basmakalıp bir koca. Ateşli bir âşık. İşyerim. Priscila. L. Bütün bu anlattıklarım vs.

Şimdiyse bu çapulcu gelmiş, hayatımın müthiş titizlikle hazırlanmış düzenini bozuyor. Aynı zamanda adaşım olan bu yavşak, gözlerinde gittikçe artan bir arzu pırıltısıyla Priscila'ya bakıyor, karım da kızarıp gözlerini kaçırıyor, sonra yine Señor Góngora'ya bakıyor, cilveleşiyor...

Uygunsuz bir şey yapıyorum.

Utanç verici bir şey.

Peçetemi yere atıyorum ve almak için eğiliyorum.

Masanın altında olup bitenleri görüyorum.

Gözlerime inanamıyorum.

Priscila'cığım ile Góngora, örtünün altında *ayak oyunları* çeviriyorlar, ayaklarının uçlarını birbirine değdiriyorlar, Priscila pembe ayakkabılarından birini çıkarıyor, Góngora ise (biraz zorlanarak) çizmesini; ardından da yakınlaşmalarının yalnızca başlangıcı olan bu buluşmanın keyfini çıkarıyorlar.

Hayatım bir anda altüst oluyor, düzenlerinin asla bozulmayacağını sandığım alanlarda hiç alışmadığım sorunlar ve sınamalarla karşılaşıyorum.

20

Harekete geçmeden önce Góngora'nın asayişi sağlamak için getirdiği uygulamaları dikkatle izliyorum.

Sanki sakinlerinin fakir ve marjinalleşmiş olmasının sorumlusu iş dünyası ve paraymış gibi ismiyle onurumu zedeleyen *Gorozpeköy*'lere kimsenin gözünün yaşına bakmadan dalıyor; Góngora'nın serseri, fesatçı ve toplumun kanayan yarası ilan edip yakalattığı, içeri tıktırdığı ve eziyet ettiği sakinlerin çoğu aslında işlerini, birikimlerini, evlerini kaybederek başkentin bitişiğindeki kayıp kentlere yerleşmekten başka çaresi kalmayan orta ve alt orta sınıf mensupları.

İşler ve birikimler. İpotekleri bir gece içinde ödenemez hale gelen evler, yuvalar. Bütün çalışkanlıklarına rağmen ileriyi göremedikleri için Meksika'nın görece zenginliklerinin kıyısında kalmaya mahkûm insanlar.

Mevsimlik işçi olarak kuzeye gitmeyi başaramayan çaresizlik içindeki insanlar böylece *Gorozpeköy*'leri –hay ismine... – meydana getirmişlerdi. Kuzeydeki sınır kapanınca burada kalmak zorunda kalmışlardı, hem işsizlerdi hem de sigortasız, çünkü ekonomiyi piyasa belirler ve emekle ilgili arz-talep sorunlarını piyasa çözer; "Vay canına!" diyorum kendimi adadığım felsefenin beni hayal kırıklığına uğratması üstüne: Devlet kötüdür, piyasa iyi-

dir. Devlet canavardır, piyasa peridir...

Adán Góngora'nın emrindeki kuvvetler işte bu noktada devreye girerek katil köpeklerini *Gorozpeköy* sakinlerinin üzerine salıyor, döküntü çadırları ateşe veriyor, yatak ve koltukları delik deşik ediyor, kendilerine direnen direnmeyen herkesi copluyor, bense merak ediyorum: Tamam, Anzures ve Patriotismo semtlerindeki yuvalarından mecburen ayrılıp ismi batasıca *Gorozpeköy*'lere geldiler; ama buradan nereye gidecekler, başka ne çareleri kaldı? Başkentin eteklerinden ötesi mi var, başka ne çareleri kaldı? Dağa mı çıkacaklar, volkana mı tırmanacaklar, ovaya mı serilecekler, Cuernavaca'ya, Toluca'ya mı gidecekler? Tam bir muamma. Yakında hep birlikte göreceğiz. Belki de Góngora'nın benim akıl edemediğim gizli planları vardır; nüfus mühendisliğine soyunuyor, başkentin nüfus fazlasını yerinden edip taşraya taşımayı amaçlıyordur, kim bilir?

Bakın, nasıl da temiz kalpliyim. Góngora'nın iyi niyetli olduğuna inanmaya çalışıyorum. Ne yapıyorsa ülkemizin iyiliği için yaptığını düşünmeye zorluyorum kendimi. Ama ne mümkün! Çabucak hayal kırıklığına uğruyorum.

Gün geçtikçe baskı, tren raylarının kıyısına kurulmuş çadırlardan panayır ve sirk çalışanlarının –palyaçoların, cambazların, binicilerin, cücelerin, kabak çekirdeği, sütlaç ve patates şekerlemesi satıcılarının– çadırlarına sıçrıyor. Suçları nedir? Belki de hiçbir suçları yoktur, Góngora *gücünü* göstermek için *suçlulara* değil *âcizlere* savaş açmıştır. Acaba *güçlülere* dokunmaya ne zaman cüret edecek? Ha!

Uyuşturucu bağımlıları, akıl hastaları, yoksullar, ayyaşlar, erkek ve kadın fahişeler, kısacası kimseye kötülükleri dokunmayan insanların yaşadıkları yerlere baskınlar yapıldı, Góngora tarafından "toplumun kanayan yarası"

addedildiler; bense, "Bu işin sonu nereye varacak?" diye kendi kendime soruyorum, "Niçin suçlulara değil de mağdurlara saldırıyor?", "Bana ne zaman sıra gelecek? Góngora, a) zengin ve b) Priscila'yla evli olduğum için beni ne zaman düşman belleyecek?"

Góngora'nın önce yoksullara, sonraysa yeni yoksul kalanlara uyguladığı şiddeti sonunda zenginlere yönelteceği düşünülünce "a" maddesi daha anlamlı hale geliyor. Gittikçe şiddetlenen bu önlemleri adaletten çok intikam peşindeki halkın da beğendiğini fark ediyorum –Tabii ya!– Góngora mağdurlardan suçlu yaratıyor, zenginlerinse kılına bile dokunmuyor böylece sanki Al Capone'yi enselemiş muamelesi görecek. İşgüzar tavırları, bodur bedeni ve peruğuyla habire gazete ve televizyonlarda boy gösterdiğini görüyorum; daha da fenası, Góngora, Veracruz'un meşhur eski Karnaval Kraliçesi'yle, yani karımla, "çay içmek" için evime, yani kayınpederim Celestino Holguín'in evine uğramaya başlıyor.

Böylece dikkatimi "b" maddesine ve karım Doña Priscila'nın durumundaki bu değişime yoğunlaştırıyorum. Zira başta *capo* Góngora, çay içmeye Kek Kralı'nın evine gelirken bir gün gelmiyor ve Priscila evden çıkıyor. Nereye gidiyor? Kuzeni Sonsoles'le çıktığını söylüyor, bunu doğrulamak kolay: "Hayır, Adán, Priscila burada değil. Aylardır görüşmedik. Çok öpüyorum, Adán."

Priscila'nın böyle tedbirsizce davranması, bana Karnaval Kraliçesi'nin yalan konusunda Kral Momo'yu bile solladığını ve dalavereye –Çok şükür!– alışık olmadığından gerekli önlemleri almadığını gösteriyor, bense –Ne mutlu!– dalavere konusunda ustayımdır.

Erkekliğim tutuyor, karımla güç arasında hangisini tercih ettiğimi düşünüyorum. Çoğumuz, kadınların gönlünü fethetmeyi erkeklik belirtisi olarak görürüz ve ancak bu şekilde rahatlayıp başka işlerle ilgilenebiliriz.

Kimi acınası erkekler, gücü ellerinde bulundurunca başka hiçbir şey istemezler; kadın vazgeçilebilir bir varlıktır, evi çekip çeviren, yüzü olmayan bir önlükten ibarettir. Kimileri içinse –ki bence Góngora da bu rezil gruba dahildir– güç sahibi olmakla "hatun" sahibi olmak aynı kapıya çıkar ve birbirini tamamlar. Onu anlayabiliyorum, sayın okuyucular, çünkü ben de aynı gruba dahilim. Üzerinize afiyet, hem gücüm var hem karım!

Beni en çok şaşırtansa bu olanlar sonucunda Priscila'nın geçirdiği değişim; avucumun içi gibi tanıdığımı sandığım bu kadının aslında kontrol edemediğim bir avuç dolusu karıncadan farksız olduğunu anlıyorum. Neler oldu böyle? Priscila'nın benden habersiz şehvani arzulara kapıldığı gibi yavan mı yavan sonuçlara varmak istemiyorum. Evlendikten sonra zora gelmek istemeyip bu yaşam düzenimize alıştı. Konfor. Koca. Ev. Hizmetçiler. Zaten Priscila'nın başka türlü, örneğin Santa Catita Cezaevi'nin kadınlar kısmındaki Çaçaça gibi davranmasını da beklemezdim. Yine de Çaçaça, iyice sapıttığından şüphelendiğim karımın yanında sütten çıkmış ak kaşık gibidir; Mambo Kraliçesi ise Engerek denen elebaşına İlkbahar Kraliçesi'nin bana olduğundan daha sadıktır.

21

Böyle şeyler yaşam denen şenliğin gidişatını aksatmaz:

MAB (Meksika Ahlakperverler Birliği) eşcinsellere karşı kampanyasını genişletiyor. Aileler, özellikle de çocukları gey olanlar, geylere karşı bir araya geliyor. Gösterdikleri cesaretten dolayı bu ebeveynleri tebrik etmeliyiz. Gey bir evlat barındıran evlerin cesur aile reisleri kapılarına şöyle bir levha asmalıdır:

BURADA BİR SAPIK YAŞIYOR

Sapık ve *sapıklık* MAB'nin en sevdiği sözcüklerdir ve sloganları şöyledir:

ÇOCUKLARINIZA SAHİP ÇIKIN!

Örgütün son derece iyi organize olduğu söyleniyor. Gazetemize konuşan "Orkide" kod adlı genç, dolaptan çıktığından beri durumunun "hassas" olduğunu belirtiyor. "Arkadaşlarım ortadan kayboluyor, sonra da cesetleri bulunuyor. Evden çıkmaya korkuyorum, öz babam bana ibne olacağıma ölmemi yeğlediğini söylüyor," diyen Or-

kide şöyle devam ediyor: "Babam, beni, dışarıda kalırsam ölürüm, diye eve aldığını söylüyor. Bense ona, 'Umurumda değil, öleceğime ibne olurum daha iyi!' diye karşılık veriyorum."

İpoteklerinin vadesi dolduğu ya da ödenmediği için boşaltılan çok sayıdaki ev ve apartman dairesi başkentte emlak piyasasının hareketlenmesini sağladı. Emlakçılar arasındaki rekabet kızıştıkça hepsi birbirini kötüleyip yalanlamaya başladı. Son günlerde karşımıza çıkan kimi örnekler:

"Acatempan Sokağı'ndaki daireyi ziyaret edin. Görünce bayılmazsanız başka türlü bayılmanız mümkün değil demektir."

"Masaryk Caddesi'ndeki ev bir Afrika kerhanesinden farksız."

"Gülmeyi seviyorsanız Vallejo'daki daireyi ziyaret edin, gülmekten öleceksiniz."

"Dikkat, dikkat! Eje Sur'da satışa çıkarılan konut, belediye çöplüğünün yanındadır. Leş gibi kokar!"

"Mazoşist misiniz? Evet diyorsanız Virrey de la Cerda'daki eve bayılacaksınız."

"Calzada San Joaquín'de kiraya verilen apartman dairesinin dolapları, hamamböceği pisliğiyle doludur. Aman dikkat!"

"Mağara adamları gibi yaşamaya var mısınız? Öyleyse elinizi çabuk tutup Rincón del Cielo'daki evi kiralayın; yoksa Trimalchio'ya kaptırabilirsiniz."

"Sizi nasıl bir karşılamanın beklediğini görmek istiyorsanız Zarco ile Valerio Trujano caddelerinin köşesindeki apartmanın holüne girip oradaki uğursuz tipli iki kapıcıyı bir görün."

"Popocatépetl Meydanı'ndaki apartman dairesinin salonunda geçirdiğiniz tek bir gün bile komşular tarafın-

dan dikizlenmek neymiş anlamanıza yeter."

"'Bayılırım zindana' diyenlerden misiniz? Öyleyse Jardín Pushkin'deki lüks apartman dairesi olarak kiralanan bu korkunç bodrum dairesini sakın kaçırmayın."

Kırk yaşlarındaki bir kadın gazetemize gelerek Insurgentes ile Quintana Roo* caddelerinin köşesinde vaaz veren Tanrı Çocuk'un annesi olduğunu söyledi. Muhabirimiz, kendisine Meryem Ana olup olmadığını sorduğunda kesinlikle öyle olduğunu söyledi. İddiasının gerçekliğini kanıtlamak için revirimizdeki hemşirelerden biri tarafından kontrol edildikten sonraysa iddiasının asılsız olduğu ortaya çıktı.

Asayişten sorumlu bakan Don Adán Góngora, merakla beklenen basın açıklamasında Kurumsal Devrimci Parti'nin onlarca yıl boyunca iktidarı elinden bırakmadığı günlere duyduğu özlemi dile getirdi; o zamanlar sendikalar devlete aitti, grev hakkı pratikte mevcut değildi, işçiler patronun eline bakardı, patron da devlet yanlısıydı. Señor Góngora duyduğu özleme rağmen böyle günlerin geri gelmemesini dilediğini, günümüzde durumun farklı olduğunu, artık yeni yöntemlere ihtiyaç duyulduğunu belirtti. Bakanı eleştiren kimi köşe yazarları, güvenlik önlemlerinin artacağına işaret olarak yorumladıkları bu açıklamaların, ülkenin kötü geçmişinden örnekler göstererek günümüzde durumun çok daha vahim olduğunu gizlemeyi amaçladığını öne sürdüler.

Pazar günleri ortaya çıkan Tanrı Çocuk, Jenaro González adlı taklitçisine ateş püskürdü ve artık taklitçilerine karşı önlem olarak yalnızca kendi bedeninde bulunan bir izi göstereceğini belirtti. Kutsal Çocuk, taklitçilerinin benzer izleri, dövme yoluyla yaptırmasından korktuğu

için izi göstermedi. Durum böyleyken akıllara tek bir soru geliyor: Bu iz kalçasında olabilir mi acaba?

Ulusal Özerk Meksika Üniversitesi'nin astrofizik bölümünden ismini vermek istemeyen önemli bir akademisyene göre dün gece çok sayıda vatandaş tarafından görülen kuyrukluyıldız, aslında bir kuyrukluyıldız değil. Akademisyen bunun "paralaks" adı verilen durumun bir sonucu olduğunu belirtiyor; yani iki ayrı noktadan gözlenen bir gezegenin konumunda görülen değişim.

İsmini vermek istemeyen yüksek makamlı bir din adamıysa önceki iddialara çabucak yanıt verdi ve 1531 senesinde Halley kuyrukluyıldızı ile Guadalupe Meryemi'nin aynı günde ortaya çıktığını, dolayısıyla dini hakikatlerin bilimsel düzenbazlıklar aracılığıyla inkâr edilemeyeceğini belirtti. Dünkü kuyrukluyıldızın ne anlama gelebileceği sorulan din adamı, bilinmeyen şeylerin insanda merak uyandıracağını, ama elbet bir gün su yüzüne çıkacağını söyledi. Din adamının bu demeci, cemaat mensupları tarafından sevinçle karşılandı.

Çinli turist sayısındaki artış sonucunda garsonlarımız artık İngilizce değil Çince öğrenmeye başladı. Asyalı turistlerin restoranlarda kendilerine özel yemek bölmeleri talep etmesi sonucunda, önceden yiyecek, içecek sektörünün gururu olan ferah restoran salonları duvar ve benzeri yapılarla bölmelere ayrılıyor. "Müşteri her zaman haklıdır," diyor Zona Rosa'daki ünlü Bellinghausen Restoranı'nın işletmecisi.

Birçok profesyonelin normal mesleklerini bırakması sonucunda doktor, avukat, mühendis ve mimar sayısı tehlikeli biçimde azaldı. Konuyla ilgili görüşlerini sordu-

ğumuz profesyoneller, önceden anlaşmış gibi hep bir ağızdan, "Artık danışmanlık yapıyoruz," cevabını verdiler. Kulakları maalesef ağır işiten muhabirimiz, neyin daniskasını çıkardıklarını sorunca grubun sözcüsü (zira hemen gruplaşmışlardı) şöyle karşılık verdi: "Tek istediğimiz kendimizin patronu olmak." (Yani gizem çözülemedi.)

Meksika Ahlakperverler Birliği'nin (MAB) eşcinselliğe karşı düzenlediği ulusal kampanya, birlik liderlerinin düzenlediği basın toplantısıyla başladı. "Ülkemizde evsizlere de, ibnelere de yer yok," diyen MAB başkanı, "Milletimizi pisliklerden arındıracağız," diye ekledi ve eşcinselliği tespit edilen kişilerin, davranışlarındaki fenalık derecesine göre soyulabileceği, kaçırılabileceği ya da öldürülebileceğini dile getirdi. Öfkeden deliye dönmüş bir baba, oğlunun gey olduğunu, ismini Ángel'den Ángela'ya değiştirmek için dava açtığını, doğum belgesinden diploma ve pasaportuna kadar her evrakını değiştirerek bitmek bilmez bir karmaşa yarattığını ve ülkemiz memurlarının vaktini boşa harcadığını öne sürdü. Öfkeli baba, "Bütün hötöröfler isimlerini, belgelerini değiştirmeye kalkarsa halimiz n'olur?" diye isyan etti. MAB başkanı konuşmasını şöyle sonlandırarak adeta namus uğruna bir Haçlı seferi başlattı: "Meksika'nın dindar, muhafazakâr bir ülke olduğunu kimse unutmasın, *şiddet dolu* ve *eril* bir ülke... Hepsi hadım edilmeli."

22

Góngora'nın her adımını uzaktan izliyorum. Ne zavallı karımla yaşadığını tahmin ettiğim ilişkiden haberdar olduğumu belli ediyorum ne de şiddetli ve gaddar güvenlik önlemlerini eleştiren herhangi bir demeç veriyorum.

İzliyorum ve bekliyorum.

Beni arayacağını biliyorum ve sonunda arıyor.

İstediği nedir bilmiyorum ama bir şey istediği kesin. Sesinde küstah bir tını var. Biraz da tehditkâr.

Geldiğinde onu odamda karşılıyor, olabildiğince nazik davranıyorum, korktuğumu belli etmiyorum.

Yine de Góngora, beni kucaklamak için kaypakça yanıma yaklaştığında korkmuyorum. Okuyucumun bildiği (bilmiyorsa da şimdi öğreneceği) üzere Meksika'da erkeklerin kucaklaşması olmazsa olmaz bir samimiyet göstergesidir; Góngora da bunu gayet iyi biliyor. Ancak en derin içgüdülerim ona direniyor, nezaket icabı sarılmam gereken kişiye dokunmayı istemediğimden değil, Adán Góngora'nın ağzının felaket koktuğundan kuşkulandığımdan; ağzından pis kokulu bir hazımsızlık bulutu yükseliyor, namussuzun boku ağzından, sözü kıçından çıkıyor sanki. Ama bu bir kuşku neticede. Etrafına haşlanmış mısırla mide bulandırıcı derecede yoğun bir *pulque* içkisi karışı-

mı bir koku yayıyor, küstahça geğiriyor, dili kirli bir beze benziyor, dişetleri hayvan leşlerini andırıyor.

Sarılmamam mümkün mü?

Mümkün değil. Nezaket icabı mecburum. Böylece kuşkumu bizzat doğruluyorum. Adán Góngora *leş gibi kokuyor*. Bence bağırsakları çürümüş gibi kokmaktan hoşlanıyor bile olabilir. Koku beni hem dehşet hem de şüpheye düşürüyor. Karım Priscila böyle bir kokuya nasıl katlanır, aklım almıyor. Belki de Góngora kendi iğrençliğinin farkındadır ve onu, baskınlığını daha da artırmak için kullanıyordur: Al bakalım, alçak herif, sen misin benimle sarılırken burnunu tıkamayan! Nefesimi duyduğunda hem sağlığını kaybedersin hem de yaşamını, sefil seni.

Okuyucumun tahmin edebileceği üzere olabildiğince temkinli davranıyorum ve sarılıyoruz.

Bütün bunlar sadede gelebilmek uğruna.

"Sizi buraya hangi rüzgâr attı?"

"Bakın, Gorozpe, asayiş söz konusu olunca bazen başka çare kalmıyor ve olaylar fena sonuçlanabiliyor. Sizi kandırmaya çalışmıyorum..."

"Hı!"

"Mesela dostluğu ele alalım. Anlatabiliyor muyum?"

"Hı! Alalım."

"Ben yükümlülüklerimi ve dostluklarımı bir araya getirmemeye çalışırım. Anlatabiliyor muyum?"

Gülümseyerek, "Elmalar bir yana, armutlar öteki yana yani," diyorum. Góngora ise gülmeden, "Ta ki iktidara gelinceye kadar," diyor ve yeniden gülümsüyor. "İktidara mı?" diyorum. "Buna inanıyor olamazsınız. İktidarmış... Yok artık! İktidar... Yapmayın lütfen..."

Derken sözümü kesiyor! "İktidar, insana nahoş yükümlülükler yükler, bilir misiniz, anlatabiliyor muyum?"

"Bilirim, bilirim. Bilmez miyim!"

"Örneğin dünkü dostumuz bugün de dostumuzdur, ancak..."

"Ancak ne?.. Söyleyin lütfen..."

"Bugünkü dostumun dünü hakkında önceden bilmediğim şeyler öğrendim. Anlatabiliyor muyum?"

"Yani?"

"Beni böyle zorlayıp aceleye getirmeyin."

"Señor Góngora, siz benim konuğumsunuz. Sizi hiçbir şeye zorlamam."

"Neyse. Ben daha düne kadar kendi halinde, saygın bir vatandaştım... Anlatabiliyor muyum?"

Gülmemeye çalışıyorum.

"Ama düşmanlarım buna inanmıyor."

"Peki ya dostlarınız?"

"Siz, benim dostum musunuz, Avukat Bey?"

"Endişeniz nedir bilemiyorum ama peşinen söyleyeyim: Düşmanınız değilim."

"Hayır, ben, dostum musunuz, diye sordum."

"Gözüm yükseklerde değil," diyerek yeniden gülümsüyorum ve tebessümümü dudaklarımdan uçurmasın diye Yaradan'a yalvarıyorum, aksi takdirde Góngora bayram edecek.

Ağzı lanet okuyacakmış gibi kımıldıyor. "Öyleyse yarım bir dostluk bu, yani baksanıza..."

"Benim gibilerin bir sürü insanla alışverişi olduğunu gayet iyi bilirsiniz. Hak eden herkese nazik davranırım ama dostluk kurduğum nadirdir."

"Kaba davranır mısınız peki?"

"Asla. Terbiyem müsaade etmez, anladınız mı?"

Góngora demirdendi sanki. Hiç oralı olmadı.

"Daha dün nazikçe sohbet ettiğiniz bir adama saldırmanız sizce de saçma değil mi?"

"Akşam yemeğini yediğimiz ev, sizin kayınpederinize mi aitti?" diye iğneledim, sinsice.

Dokundurmama aldırış etmedi. "İnsan güçlendikçe önceden dost olmasa da saygıdeğerliğini bildiği adamlar hakkında ister istemez araştırma yapmak zorunda kalıyor."

"Doğrudur."

"Ve insan güçlüyse bu dostun, ya da sizin deyiminizle tanıdığın, *fesatçının* biri olduğuna dair bilgiler ve bulgular ortaya çıkabiliyor. Anlatabiliyor muyum?"

"Anladım, anlıyorum," diyorum, gözlerimi duvardan ayırmadan.

Góngora'nın gözlüğünün madenî çerçevesi ışıl ışıl.

"Siz olsaydınız ne yapardınız, Señor Gorozpe?"

Cana yakın bir tavır takınmaya çalışıyorum. "Böyle şeyleri bana sormayın; belli ki size özel bir mesele bu. Benim hiç düşmanım yoktur. Sizin var mı?"

"Ben siyasetçiyim. Anlatabiliyor muyum?"

Karşılık vermek yerine soru sorarcasına yüzüne bakıyorum.

"Dolayısıyla bazen mecburen pek asilce bulmadığım şeyler yaparım..."

Bu kez yarı şaşkın, yarı alaycı bir ifade takınıyorum.

"Terbiyemi bozarım," diyor, "Anlatabiliyor muyum?"

"Söylemek istediğiniz nedir?" diye soruyorum, parmak uçlarımı birleştirip çeneme yaklaştırarak.

"Bir şey söylediğim yok, Don Adán; ben *söylemem, yaparım*."

"Madem öyle, yapmak istediğiniz nedir?"

"Halletmek. Anlatabiliyor muyum?"

"Kimi? Ya da neyi?"

"İşlerimi, yükümlülüklerimi."

"Görünüşe bakılırsa ağır bir iş bu..."

"Dostlarımı bile hallederim. Anlatabiliyor muyum?"

"Tanıdıklarınızı..."

"Evet, canım isterse onları *mahvederim*. Anlatabiliyor muyum?"

"Buyurun edin öyleyse, Señor Góngora. Sizi tutan mı var?"

Ayağa kalkıp veda ediyor ve odamdan çıkmaya hazırlanıyor.

Ama tam gitmek üzereyken yaklaşıp onu kucaklıyorum.

"Sevilmek ya da nefret edilmek hiç umurumda değil," diyor odamdan çıkarken.

23

Adán Góngora'nın odama yaptığı ziyaretin ardından ardıma bir sürü şey geliyor. Çoğunu eleyince geriye üç tane kalıyor: 1) Góngora'nın amacı beni ürkütmek, gücünü bana göstermekti. Bodur bedeninden beklenecek şekilde, büyük gücünü göstermek için önce gaddar geçmişini gözlerimde canlandırmış, sonra da sırf huzurumu kaçırmak için, "Senin sıran ne zaman gelecek acaba?" demişti bana sanki...

Bütün bu olanları önceden tahmin ettiğimden şimdilik kuşku duymadığım iki şeyi belirteyim: a) Góngora'nın teklifini anlıyorum ve b) Tuzağına düşmeye niyetim yok, böyle bodur bir adam beni korkutamaz.

Diğer meseleyse şöyle: 2) Góngora'nın şeytani tekliflerini önceden tahmin etmeyi nasıl başarabilirim?

Henüz dile getirilmeyen üçüncü meseleye gelince: 3) Góngora, Karnaval Kraliçesi eşim Priscila'nın gizli âşığı olduğunu bıyık altından belli ederken elbette benim Priscila'ya sadık olup olmadığımı bilmiyordu, Priscila'nın benim keyfini sürdüğüm bütün cinsel ayrıcalıklara sahip olmaya hakkı bulunduğunu hiç bilmiyordu, özellikle de yirmi bir yılda ilişkimizin karımın kendi organını gizlediği, benimkineyse asla bakmadığı bir muska oyununa dönüştüğü düşünülürse...

İkinci maddeye ilişkin, önceden belirttiğim gibi, birçok varsayımım mevcut. Karım Priscila, bildiğiniz üzere, habire saçmalayan şaşkın bir kadıncağızdır. Bunun, kimi erkekleri heyecanlandırdığına hiç şüphem yok. Şehvetle okşanan Priscila'nın ağzından çıkan, "Canını seven kaçsın!", "Colgate ile daha beyaz dişler!", "Bekler beni cangılın yolları!" ve hatta, "Kuşan kılıcı beline, al dizgini eline!"[1] gibi çığlıklar –duruma alışkın olmayan kişileri– pekâlâ heyecanlandırabilir. Bütün suç benim: Rahata alışmış, vakti zamanında en *gözde* kavalyelerin arzuladığı bu dişinin içindeki gizli cinselliği fark etmez olmuştum; hoş, bu erkekler Priscila'yı aynı *gözle görmemiş* ve belki de onun kişiliğinde benim (Zavallı ben!) farkına varamadığım ya da acımasızca görmezden geldiğim bir *tehlike* sezerek onunla evlenmemişlerdi.

Karıma baktığımda yirmi bir senedir evli olduğum kadından öte bir şey görmüyorum. Benim suçum mu bu? Priscila'nın benim, alışkanlıktan görmez olduğum, değerini bilmediğim çekici yönleri mi var? Priscila'nın (artık benim değil başkalarının değer verdiği) hoşluklarını *görmek* için (Adán Góngora'nınkiler gibi miyop ve çirkin) yeni gözlerle mi bakmak lazım ona?

İşte bu yüzden ölümcül sonuçlar doğurabilecek bir kararın eşiğindeyim. Priscila'yı yeniden keşfetmek. Aslında *çoktan keşfetmiştim*, ne de olsa âşık olmadan evlenmiştim; kabul ediyorum, zengin bir kadınla evlenip üst sınıftan bir aileye girerek kariyerimi kolay yoldan –tabiri caizse *dükkânı iyi yere açarak*– başlatmıştım.

İşte bu kadar: Suçumu kabul ettim. Kendimi, *ab initio*[2], utanmazın, fırsatçının, rezil herifin biri ilan ediyorum. Böylece yükselmek uğruna işlediğim bütün günah-

1. "*El acero aprestad y el bridón*": Meksika ulusal marşından bir dize. (Ç.N.)
2. (Lat.) Başından beri. (Y.N.)

lardan arınıyor, kendimi *temiz* hissediyorum, ruhumun derinliklerine bakarsam gerçeği, başka bir gerçeği orada bulacağım gibime geliyor: Evet, başta Priscila'ya âşık olmuştum, servetine değil; evet, onu arzulamış ve onunla –güya– evlenmeyi düşünmeyen talipleri alt ettiğimi hissetmiştim...

Kime göre güya? Ya Priscila, Maserati'li delikanlılara aldanıp en lüks arabanın sürücüsüyle evlenmeyi seçseydi? Ya ben onun "hiç yoktan iyi" dişiliğinin karşısına "hiç yoktan iyi" bir erkek gibi –bahtsızlık, şans veya tesadüf eseri– dikilmiş olmasaydım da sahiden gönlünü kazanmış, Maserati'li kavalyeleri alt etmiş ve Priscila'nın beni etrafındaki zengin züppelere tercih etmesini sağlamış olsaydım?

Góngora'nın her lafının sonunda dediği gibi: Anlatabiliyor muyum?

İnsan, uzun zaman önce buharlaşıp gitmiş hislerin kalıntısı yanılsamalardan mazeretler üretebiliyor. İnsan, zamanın verdiği o yanıltıcı özgürlük hissine kapılıp aşk hayatını baştan düzenleyebiliyor. İnsan yirmi bir yıl önce kurumuş bir ağacı süsleyip püsleyebiliyor. İnsan...

Bugün de belki yirmi bir sene önceki gibi uyanıp Priscila'ya yönelen ruhumun bu hareketine direniyorum. Ama yirmi bir sene, romantizmin dibine vurulsa bile, az buz zaman değil; kendime, Priscila'yla olan ilk (ve sonraki) ilişkimden tamamen farklı, yeni ve işe yaramaz bir aşk dünyası yaratma tehlikesiyle karşı karşıyayım.

"Ona asla âşık olmadın," diye paylıyorum kendimi, içimden. "Tek istediğin sınıf atlamaktı. Kendini sağlama almanın peşindeydin. Tuzu kuru Priscila'nın sana kol kanat germesini istiyordun, utanmaz seni, orospunun evladı..."

Evlenmemin başlıca sebebi ne olursa olsun Priscila'yla yirmi yılı aşkın bir süreyi birlikte geçirdiğimi hatır-

ladığımda kendimi paylamayı bırakıyorum. Biz bir *çiftiz. Evliyiz* biz. Toplumda böyle görülüyoruz; davetlere çağırılırken, masalara oturtulurken, Priscila'nın yellenmesine –Hay, bir bu eksikti!– sırf Adán Gorozpe'nin karısı diye katlanılırken herkesin gözünde bir çiftiz...

Peki ama bu his, içimi kemiren bir diğeriyle, hayatımın en büyük sırrıyla, yani L ile ilişkimle nasıl birlikte barınacak? Ben L ile (düpedüz) oynaşırken Priscila'nın Góngora'yla (belki) oynaşmasından yakınmaya hakkım var mı?

Aniden korkuya kapılıyorum. Mantığımı kurarken en önemli şeyi hesaba katmayı unuttum. Söylediklerimi yeniden gözden geçirirseniz (lütfen geçirin) başta Góngora'nın Priscila'yı aldattığımı bildiğini ve karımın bazı şeylere hakkı olabileceğini vesaire söylediğimi göreceksiniz. Oysa bu doğru değildi, Góngora'nın L ile ilişkimi bilmesine imkân yoktu, onu herkesten gizlemiştim, üstelik Góngora da olan biteni bildiğine dair *hiçbir* imada bulunmamıştı.

Yoksa da bulunmuş muydu? Her şeyi en ince ayrıntısına kadar biliyor muydu? Góngora'dan sır saklamak mümkün müydü? Ametist taşlı gümüş yüzüklerle kaplı esmer elinin avucunda hepimizi kıskıvrak yakalamış mıydı?

Hayır, Góngora'nın bir şeyler bildiğine dair hiçbir belirti görmemiştim. Ama Góngora'nın *hiçbir şey* bilmediğine dair herhangi bir belirti de görmemiştim.

Odama yaptığı ziyaretin asıl sebebi bu olabilir miydi? Beni, aynı şimdi yaptığım gibi, Góngora'nın L'den haberdar olup olmadığını düşünerek kıvrandırmak mı istiyordu? Çok istiyorsa Priscila'yla birlikte olabilirdi, sesimi çıkarmazdım (mümkün olsa bu teklifte bulunacaktım). Góngora, maddi çıkarlarıma darbe vurabileceğini sansa da içim rahat, saldırılara karnım tok; servetim emin

ellerde, burada açık etmeye gerek görmediğim yer ve yöntemler sayesinde güvende...

Tek zayıf noktam L.

Góngora o taraftan saldırırsa beni yaralayabilir... hatta öldürebilir; çünkü bana zarar vermeden L'ye saldırması mümkün değil...

24

Bir kâbus daha: Adán González rüyama giriyor.

Şişman, kapkara bir adam, kıvırcık saçları, trompetçilerinki gibi dudakları var.

Kâbusum bu kez kısa sürüyor, olaylar rüyalarımın yansıdığı ekranda yıldırım gibi çakıp geçiyor.

Adán González, düşmanlarının listesini çıkarıyor.

Hepsini birer birer, hiç acele etmeden kodese tıkıyor.

Birini bayrağa saygısızlık etmekle suçluyor; ötekini kamu fonunu hortumlamakla; üçüncüsünü görevi kötüye kullanmakla; dördüncüsünü Adán González'in kadir-i mutlak simgesine hakaret etmekle.

Rüyamda –bu kez tuzağa düşmüyorum, *rüya* olduğunun farkındayım– González'in suçladığı kişiler kendilerini savunuyorlar:

"Amacı bizi aşağılamak."

"Halka mesaj göndermek."

"Keyfî kararlarından kimsecikler kurtulamazmış."

"Kimse ona karşı gelmeye kalkışmasınmış."

"Kimse ses çıkarmasın, bir şey istemesinmiş."

Tutukluların aileleri hayıflanıyor:

"Babamı hâlâ göremiyoruz."

"Kocamla haberleşemiyoruz, çünkü kaçma tehlikesi olduğunu söylüyorlar."

"Nasıl hücrelerde kaldıklarını biliyorum; iki metrekarelik hücrelerde ne oturmak mümkün, ne de dizlerini bükmeden uzanmak."

"Ben valiyim. Seçimle geldiğim görevden kovuldum."

"Ben öğrenciyim. Gösteriye katılmakla suçlandım."

"Ben belediye başkanıyım. Altı senedir yargılanmayı bekliyorum."

"Hepimiz vatana ihanetle, düzene karşı gelmekle, provokasyon yapmakla suçlanıyoruz."

"Elimizden hiçbir şey gelmiyor."

"Suçluyuz."

"Adán González öyle diyor."

"O diyorsa doğrudur."

"Yaşasın Don Adán González!"

25

L'nin yanına döndüğümde çölde vaha bulmuş gibiyim. Ama artık içimde bir korku var. Takip edildim mi? Nereye gittiğimi biliyorlar mı? Góngora ne biliyor? Hafiyeleri ne biliyor?

Asla dikkatimi çekmeyen masum bakışlar artık gözüme şüpheli görünmeye başladı. Önceleri bana "normal" gelen davranışları hafiyemsi bulur oldum.

Neden bütün danışmanlarım kara gözlük takıyor?

Neden L'nin yanına dönerek aşkımı tehlikeye atıyorum? Góngora beni izliyor mu? Gizli ilişkilerimi biliyor mu? Neden buraya dönüyorum? Sırf L'ye, "Durum çok vahim. Bir süre görüşmesek iyi olacak," demek için mi?

Böyle yapmam doğru olur mu, pek emin değilim.

Şimdiye dek L'ye hiç yalan söylemedim. L hayatımı, hislerimi, korkularımı, arzularımı en ince ayrıntısına kadar bilir. L'yi seviyorum, çünkü başkalarına anlatmaya asla cüret edemeyeceğim şeyleri ona anlatabilirim. Danışmanlarımın yanında ağzımı bıçak açmaz. Priscila ve ailesiyle ilişkim tamamen geleneksel; en azından bir zamanlar öyleydi.

L.

Sadece L her şeyi biliyor.

Ona aniden, "Bu arada bir süre görüşmesek iyi ola-

cak," diyeceğim, o da bana, "Neden?" diye soracak.

"Neden, Adán?"

"Sana söyleyemem."

"Bana söyleye... Tam anlayamadım..."

"Görüşmemeliyiz. Senin iyiliğin için, bana güven."

"Benim iyiliğim için mi? Öyleyse bana neden hiçbir gerekçe göstermiyorsun, Adán? Neler çeviriyorsun?"

"Hiçbir şey çevirmiyorum. Seni seviyorum, inan bana, seni tehlikeye atmak istemiyorum..."

"Ne tehlikesi? Ben kendimi savunmasını bilirim."

"Şuraya bak, Rorschach diyaloğuna benzedi. Gerekçelerimi kabul et ve..."

"İyi de bana hiçbir gerekçe vermiyorsun ki. Sadece, 'bir süre görüşemeyeceğiz,' diyorsun. Oysa bu aslında 'bir daha görüşmeyeceğiz' anlamına geliyor, anlıyor musun? Sen beni salak mı sandın? Senden önce hiç kimseyle birlikte olmadığımı mı sandın? Hiç kimseden ayrılmadım mı sandın? Kendini benim ilk ve tek aşkım mı sandın, dangalak?"

Benimle şimdiye kadar hiç böyle konuşmamıştı. Bana hiç küfür etmemişti. Ta başından beri söyleyip durdum: İlişkimiz karşılıklı saygıya dayalıdır, her şeyi birbirimizle paylaşırız...

Her şeyi mi? L, beni –"dangalak" diye– haşladığı anda benim ona her şeyi anlattığımı, onunsa bana *hiçbir şey* anlatmadığını fark ediyorum. L'nin hakkında ne biliyorum? Nerelidir? Kaç kişiyle birlikte olmuştur? Bunca sır neden?

"Bunca sır neden?" diyorum aniden.

L şaşkınlıkla yüzüme bakıyor. Söylediğimi tekrar etmemesi ve bu kahrolası buluşmamızı iyice Rorschach testine benzetmemesi için dua ediyorum.

Kahr-olası. Kahr-ediyorum. Gerek-siz. N'oluyor bana böyle? L'ye, "bir süre görüşmeyelim" dememin ne ge-

reği vardı? Olan bitenler beni bu kadar mı aptallaştırdı? Böyle *dangalaklıkları* (L haklıydı) nereden çıkarıyorum? Peruklu Señor Góngora, oyunu daha başlamadan kazandı mı?

Bu kadar mı toyum? Bu kadar mı safım?

Söylediklerimi geri alacak, "Yok yahu, şaka yaptım, her şey yolunda, ters giden bir şey yok, hâlâ birlikteyiz, tamam mı?" diyeceğim.

Ama diyemiyorum. Dürüstlük kılıfına sığınmış salakça bir lafı bir kez ağızdan çıktı mı geri almak imkânsız.

Neler olduğunu bir türlü anlayamıyorum. Neden kalkıp da L'ye, "Bir süre görüşmesek iyi olacak," dedim, bilmiyorum.

Sevgililer için "bir süre" demenin "bir daha asla" –"bir daha asla görüşmesek"– ile aynı anlama geldiği resmen aklımdan çıkmış. Sevgililer bu uyarıyı bir kısıtlama olarak algılar. Benim tek arzumsa L'yi kendisiyle değil Góngora'yla ve iktidar mücadelesiyle alakalı bir sıkıntıdan korumaktı. Ama yaptığımı anladığımda iş işten geçmişti. Kaptırmıştım bir kere.

Sözcükler ağzımdan zehirli bir çağlayan gibi dökülmüştü.

"*Bir süre* mi dedin? Yalancı seni! Doğruyu söyle. 'Bir daha asla' de."

"Bir daha asla mı dedin? Hiç merak etme. Zaten erkekler etrafımda pervane!"

"Zaten erkekler etrafımda pervane mi? Al bakalım şu telefon defterini. Ara hepsini, hıyar herif, hadi, randevularımı da sen ayarla bari."

"Randevularım mı? Salak herif, ajandama bak da sen yanımda değilken vaktimi nasıl geçiriyormuşum gör..."

"Sensiz ne mi yapıyorum? Sen işyerine tıkılmış çalışır veya gerzek ailenle kutlamalar yaparken benim tek başıma Luismi konserleri izlediğimi mi sanıyorsun?"

"Luismi mi? Beni Luismi'den mi kıskanıyorsun, vah zavallı! Benim gibi binlerce hayranı tarafından sevilen, zerre kadar temasımın olmadığı yakışıklı bir şarkıcıyı mı kıskanıyorsun?"

"Temas. Temasla her şey mümkündür. N'oldu sana, Adán? Beni neden böyle bir saçmalığa bulaştırıyorsun? Biz hiç böyle değildik."

Bunlardan yalnızca, "biz hiç böyle değildik" kısmı doğruydu. Gerisini kafamdan uydurdum, L'nin tepkisi öyle beklenmedikti ki, sonradan düşündüğümde, büyük bir sıçış gerçekleştirdiğimi düşündüm.

"Bu arada bir süre görüşmesek iyi olacak..."

Böyle dedim, çünkü L'ye her şeyi söylerim. Söylediklerimin *hoş* olmakla kalmayıp bir yandan da *paylaşılabilir* olduğunu ancak şimdi anlıyorum. Yani: L ile ben her şeyi paylaşırız, meydana getirdiğimiz bu "ortaklığın" en can alıcı kısmıysa her şeyi birbirimize anlatmamızdır, anlattıklarımız bizi daha da yakınlaştırır.

Gerçeğin farkına ancak bugün ve ancak şimdi, L'nin öfkeli tarafını ilk kez gördükten sonra varıyorum.

Ben L'ye *her şeyi* anlatırım: işlerimi, ailemi, yok Abelardo'ymuş, yok Góngora'ymış vesaire.

Her şeyi.

L ise bana *hiçbir şey* anlatmaz.

L'nin hakkında ne biliyorum?

Hiçbir şey.

Koca bir *hiç*.

L sadece şimdide yaşar. *Benim şimdimde*.

L nereli olduğunu, nerede doğduğunu, ailesini... ya da bensizken –televizyon izlemek ve Auditorio Nacional'daki konserlere gitmek dışında– neler yaptığını bana hiç anlatmamıştır.

Zihnimi dizginliyorum.

Peki ya ben? Ben L'ye nereli olduğumu, ailemi, nerede ve ne şartlarda yetiştiğimi anlatmış mıydım hiç?

Anlatmamış mıydım?

Demek ki bu açıdan ikimiz de aynı durumdaymışız.

Ben L'nin geçmişini hiç bilmiyorum. L de benimkini bilmiyor.

Acaba iyi geçinmemizin sırrı bu muydu? Sadece şimdide ve şimdi uğruna mı yaşıyorduk, birbirimiz hakkında bildiklerimiz sadece birlikte olduğumuz sürelerde yaptıklarımızdan mı ibaretti?

Anlık âşıklar.

Geçmişi olmayan âşıklar.

Birbirlerine her şeyi anlatan âşıklar.

Bugüne dek *her şey* aynı *her zamanki* gibi gelip geçerdi. Büyük yenilikler yaşanmazdı. İşlerimin adeta kendi kendine yürümesini içinde bulunduğum haksız refaha borçluydum; etrafta servetini artıran pek kimse yoktu, çoğunluk sefalet içinde yaşıyordu, Tanrı'nın Kanunu böyle buyurmuş, bizeyse ideolojilerin, siyasi partilerin, toplumsal sınıfların ve banka hesaplarının çok ötesinde bir varlık olan Guadalupe Meryemi'nin karşısında topluca hazır olda durmak kalmıştı.

Ailem aynen olduğu gibi durmakta, bu konuda herhangi bir yenilik yok. Kek Kralı. İlkbahar Kraliçesi. Sırada ne var? Ben L'nin geçmişi hakkında ne biliyorum? L, Adán'ın geçmişi hakkında ne biliyor? Hiçbir şey; çünkü biz şimdinin mutluluğunu bunlara tercih ettik. Biyografinin, psikanalizin, dedikodunun ve "ne derler" kaygısının tuzağına düşmedik. Bizim ilişkimiz uzun solukludur, ama bir yandan da hep *şimdi* ve aniden başlar...

Ne var ki Abelardo birden "yazar" olmak için Kek Kralı'nın evinden ayrılıyor. Kahrolasıca Adán Góngora ise hayatıma burnunu sokuyor, anlaşılmaz laflar edip arkamdan işler çeviriyor (işyerime yaptığı ziyaret bunun

kanıtı), üstüne bir de yetmezmiş gibi Karnaval Kraliçesi eşim Doña Priscila'yla masanın altında *ayak oyunlarına* girişiyor!

Akılsızlığıma yanıyorum. Normalde hiç böyle değilimdir. Bütün bu olanlar beni şaşkına çevirdi. Durumu yeniden hâkimiyetim altına almam lazım. İşte (Góngora'nın ziyareti) ve evde (Abelardo'nun ayrılışı, Priscila'nın ağzı doluyken konuşan ve yemeğinin yağı çenesine bulaşan kaba, cani polisin tekiyle *ayak oyunları* oynaması) olan bitenler her zamanki düzenimi ve alışkanlıklarımı altüst etti. İşimle ve evimle ilgili sorunları L'ye taşıyıp yaşadığımız ayrıcalıklı ilişkiyi zehir ettim, anasını satayım!

Kendimi toparlamam lazım.

Peki danışmanlarım neden karşıma kara gözlüklerle çıkıyorlar?

"Kişiliğinin, benimkini *tüketmesine* izin vermeyeceğim," diyor L, buzdolabı gibi soğuk bir tavırla. "Benim kendi hayatım var. Sakın kişiliğimi değiştirmeye niyetlenme. Beni bastırmaya çalışan sevgililerden hep kaçmışımdır. Bana sakın böyle bir şey yapmaya çalışma, pis herif."

"Kişiliklerimizde meydana gelen değişimleri yüksek sesle dile getirmesen de olur," diyorum, dışarı çıkmadan önce.

L ise korkunç bir karşılık veriyor: "Seni öldürürsem bil ki seni sevdiğimden öldüreceğim. Seni öldürmememin tek sebebiyse senden korkmam."

Giyinik olmama rağmen bakışlarını karnıma çeviriyor. Her zamankinden farklı bir tavırla başını eğerek, "Kişiliğinin benimkini tükettiğini, konsüme ettiğini sanma sakın. Ben senin konsomen değilim, Adán," diyor. "Olsa olsa kaburgan olabilirim."

26

Abelardo, benimle görüşmek istiyor. İşyerimde mi? Bunun mümkün olmadığını, ailemden kimsenin çalıştığım yere giremeyeceğini söyleyerek karşı çıkıyorum. İş ve ev birbirinden ayrılmalıdır; düzenli bir yaşamın vazgeçilmez kuralıdır bu.

República de Uruguay Caddesi'ndeki El Danubio Restoranı'nda buluşuyoruz. Deniz ürünleri yiyip iyi bir Undurraga şarabı içeceğiz ve restoranın salonu artık Çinli müşterileri çekmek amacıyla odacıklara bölündüğü için kimsecikler bizi rahatsız edemeyecek.

Kayınbiraderim, içini dökmeye başlıyor. Bunu öyle şairane bir duygusallıkla yapıyor ki yine bunca kaktüsün arasında böyle bu orkide nereden çıkmış, diye düşünmeden edemiyorum. Yazarın kapalı, baskıcı grubundan koşarak kaçmış, Felsefe Fakültesinden ve Ignacio Braniff kürsüsünden geçip pembe dizici Rodrigo Pola'ya sığınmış. Ama bu, söylediğine bakılırsa, içindeki duygusal boşluğu doldurmaya yetmemiş. Kadınlar, filozofların etrafındayken Freud devrindekiler gibi davranırlarmış; hepsi normal hayatı da psikiyatr divanının bir uzantısı gibi görür, en basit konuşmalar bile psikanalize benzermiş; psikanaliz dışındaki her şeyi sıkıcı, böylesine çıldırtıcı tekdüzelikte bir çileyi çekmeye yanaşmayan erkekleriyse

hem uçarı hem de, aman kimse duymasın, cinsel açıdan güçlü addederlermiş. Cinsel açıdan güçlü erkeklere hiç katlanamazlarmış. Hükmedilmekten ödleri koparmış. İktidarsız erkeklere hükmetmek isterlermiş, onlara aşırı şefkat gösterir, cinsel açıdan başarısız olmalarının sebeplerini eşeler dururlarmış: babası mı, annesi mi, Oidipus mu, Hadım ediyorum, Hadım ediyorsun, Hadım ediyor mu, Eddy Poe mu, suç karganın mı, tabutu doğru düzgün kapamamışlar mı, önünden kara kedi geçmiş mi?

Abelardo, Freudcu kızların elinden geçtikten sonra taban tabana zıt deneyimler edinmek için televizyoncu kızlara yanaşmış. Programları izlemiş, senaryoları saçma bulsa da kimi kızların güzel görünmekle kalmayıp zekiye de benzediklerini fark etmiş. Yine de kızların en çirkin olanıyla ilişkiye girmeyi tercih etmiş, gerçi yalancıktan çirkin demek daha doğru olur, çünkü kız yalnızca kamera karşısındayken dişlerine tel takıyor, saçlarını köylü kızları gibi örüyor, "Patronum ne emrettiyse onu giydim," diyormuş. Birazcık baştan çıkarılınca söz konusu oyuncunun buyurgan, ağzı bozuk bir cadaloz olduğu ortaya çıkmış ve şayet Abelardo doğru anladıysa kadın, ona oyuncuların ekranda gerçek hayattakinin tam tersi olduklarını anlayamayan bir enayi muamelesi göstermiş. Yani Abelardo melek gibi bir kız beklerken bu rol icabı gözüne bant takan taşralıya kalmış... Vah haline!

Bütün bu hayal kırıklıklarının ardından, edebiyat mesleğiyle uyuşacak bir hanımın dostluğuna ihtiyaç duyan genç Abelardo, ekmeğini kazanmak için pembe dizi yazdığından edebiyata bir süreliğine ara vermiş olsa da, başka bir ihtiyaç hissetmiş: Tanrı'yla yakınlaşıp kutsal bir destek alarak etrafını saran karşıtlıklardan kurtulma ihtiyacı.

Böylece her akşam sekizde Chiandoni adlı dondurmacının karşısındaki Sagrada Familia Kilisesi'nde ayine

gitmeye başlamış, ilk komünyonunu da burada almış (dondurmacıda değil, kilisede).

Bir gün sunağın önünden üçüncü sırada diz çöküp mekâna göz gezdirmiş; bir türlü kafasını toparlayıp dua edemiyormuş ve o saatte ayin olmadığından kilise bomboşmuş.

Birinci sırada diz çökmüş bir kadın varmış.

Arkadan bakılınca yalnızca başının tepesinden beline kadar uzanan kara başörtüsü görünüyormuş. Kadın hiç kımıldamıyormuş. Abelardo, kadının azıcık da olsa kımıldamasını beklemiş. Ama kadının kılı kıpırdamıyormuş. Abelardo'yu bir endişe almış. Kadının iyi olup olmadığını görmek için birinci sıraya kadar gitmek gelmiş içinden. Ama hem çekingenliğinden hem de kilisede oluşu Kutsal Üçlü gibi katlanarak artan nezaket kurallarını hatırlattığından kendini tutmuş.

Beş... on... on beş dakika beklemiş.

Kadın hâlâ kımıldamıyormuş.

Abelardo kararını vermiş. Üçüncü sırada çöktüğü yerden kalkıp birinci sıraya gitmiş. Hareketsiz kadına yanaşmış. Kadının uzun örtüsü yüzünü dahi gizliyormuş. Acaba ne yapmalıymış? Omzuna mı dokunsaymış? Hanımefendi, iyi misiniz, diye mi sorsaymış? Belki de susup beklemesi, boş kilisede kadınla birlikte dua etmesi doğru olurmuş. Olmasına olurmuş, ama örtülü kadın niçin dua ediyormuş ki acaba? Abelardo, kadının duasını duymak için kulak kabartmış. Derin bir mırıltıdan başka hiçbir şey duyamamış. Nefes alıp vermeyi andıran bir mırıltıymış bu. Sözcükleri seçebilmek mümkün değilmiş.

Derken babası Don Celestino Holguin'in gür sesi Abelardo'nun kulaklarında çınlamış, onu korkak, tabansız, kuş beyinli olmakla suçluyormuş, diğer yandansa Priscila görünmez halde boş sunakta zırıldıyormuş, zil zurna sarhoş, Müneccim Krallar, Insurgentes ile...

Abelardo, Sagrada Familia Kilisesi'nin gölgeleri arasında, babasıyla ablasının sözlerini yüksek sesle tekrar ettiğini, yanı başında diz çökmüş duran dindar kadının güçbela duyulan mırıltısını bastırmak istercesine esrarlı bir dürtüye iradesi dışında uyduğunu fark etmiş.

Abelardo, "Insurgentes ile..." dediği anda kadın peçeli yüzünü ona çevirmiş ve "... Quintana Roo'nun köşesinde," diye sözünü tamamlamış.

Gerisini tarih yazacak.

27

Kuyrukluyıldız mıydı? Yoksa deprem mi? 1985 depremi, Adán Gorozpe'de somut ve sarsıcı bir hatıra bırakmıştı. O sırada Priscila'yla henüz evlenmemişti ve her öğrenci delikanlı gibi Durango sokaklarında gezinip Gizli Hanım'ın evini ziyaret ederdi.

Ortam bir ağıla benzerdi; yeni müşteriyi ineklerin en kıdemlisi karşılar, genç buzağıları evin salonunda sıraya dizip sergilerdi.

"Seçim hakkı müşterinin. Müşteri iştediğine dokunabilir!"

Seçenekler her zamanki gibiydi. Sıskalar ve şişmanlar. Gençler ve pek genç olmayanlar. Çikletliler ve çikletsizler. Kaşarlar ve toylar. Genç Adán, kızların en gencini seçmişti: Esmer tenli, uzun saçları kalçasına kadar uzanan, ağzının kenarında sahte bir beni bulunan, ela gözlü, dudakları aralık duran bir kızdı.

Adın ne?

Zoraida.

Pembe dizilerdeki hizmetçi kızlar gibi, "Patronum nasıl isterse," dememişti.

Zoraida. Genç Adán'ın zihninde *Don Quijote*'deki güzeller güzeli Mağribi prenses belirmişti; Cervantes, prensesi eşeğe binmiş, yüzü peçeli, omzundan ayakları-

na kadar uzanan bir cüppe giyinmiş, hayır, hayır, Zoraida! María, María! Zoraida *macange*! Yani hayır diye bağıran bir kadın olarak betimlemişti.

Hayır demek. Özgür olmak.

Sadece *evet* demek. Bu da nevi özgürlük olabilir mi?

Kitaptaki Zoraida ile bu etten kemikten kızcağız arasındaki tıpatıp benzerlik, Adán Gorozpe'nin (yani ben anlatıcınızın önceki yaşamındaki halinin; önceki yaşam diyorum çünkü gençlik ayrı bir yaşam gibidir) aklında öyle yer etmişti ki gözüne ideal, dolayısıyla da dokunulmaz görünen bir kadınla yatmamakla daha iyi edeceğini düşünmeye başlamıştı. Yoksa bütün bunlar bir hayalden mi ibaretti? Zoraida, kerhanedeki diğer kızlara benzemiyordu, sadece bu farklılıktan dolayı diğerlerinden *üstün* ve hatta *bakire*, dolayısıyla da *dokunulmaz* olabilir miydi? Evet mi, hayır mı?

Adán (yani ben ya da eski ben) cevabı kızın ela gözlerinde aramış, ama yalnızca bakirelere özgü boş bir ifadeyle karşılaşmıştı. Derken bekâr ve yalnız, yalnız ve yoksul Adán, eril ıstıraplarını dindirmek için şişman veya zayıf, çirkin veya güzel, ışıkları söndürünce hepsi aynı kapıya çıktığından suratlarına bile bakmadan birlikte olduğu bütün zavallı kadıncağızları karşısında görür gibi olmuştu; Adán aslında geçici, anlık bir tatminin peşindeydi, bu tatminin mastürbasyondan tek farkı birisiyle paylaşılmasıydı, dolayısıyla da, rahiplerin bütün uyarılarına karşın, insanı önce bunaltan sonraysa kısırlaştıran alçak otuzbire yeğdi (eskiden ben olan diğer adama böyle demişti rahipler).

"Hiç kafana takma," diye gülüp geçmişti hocası Kolombiyalı rahip Filopáter. "İsminin Adán, yani Âdem olduğunu hatırla. Sen ilk insansın ve daima öyle kalacaksın. Günahın Havva değildir. Elmadır. Elma açgözlülüğü, başkaldırıyı, kibri temsil eder. Yani, elma irfandır."

Filopáter gülümsemişti, bunu dalga geçmek için mi yoksa hiciv olsun diye mi yapmıştı, bilemiyorum. İkisi farklı şeylerdir; dalga aptalcadır ve kolaydır, hicivse zordur ve zekâ gerektirir, Filopáter'e bu öğütlerinden dolayı minnettarım, ne de olsa –Zoraida'yla da L ile de gizlice sürdürdüğüm– şehvani yaşamımda saf ayağına yatıp maskeli bir yalanı gerçek kabul etmemi, sonundaysa bunun bir yalan olduğunu görmemi sağlıyor.

Bir din öğretmeninin felsefi öğüdünü, Zoraida gibi bir kadınla yaşadığım cinsel birliktelikle ilişkilendirmeyi nasıl becermiştim? Katlanamadığımız şeyleri, yani *gerçekleri*, görmezden gelmenin en iyi yolunun hiciv olduğunu kabul etmek gerek. Oyun burada bitmese, hatta henüz başlamasa bile maskeli bir yalanı gerçek kabul etmemi, sonundaysa bunun bir yalan olduğunu görmemi sağlıyor. Ne de olsa bir sürü yalan gerçek kabul ediliyor.

Kendi kişiliğimin özünü açığa seriyorum, işyerimde, evimde ve maskesizken, L'nin yanında nasıl olduğumu kendiniz gördünüz. Şimdiyse uğursuz haydut Góngora, kanun adamı kılığında karşıma çıkıyor, ruhum Góngora'nın varlığına, kertenkelemsi suratına, kendi ağzından çimentonun üzerine temellendirdiği nahoş sözlerine karşı harekete geçiyor, Góngora'nın böyle bir hiciv seviyesine asla erişemeyeceğini bildiğimden ona tepki göstercesine hicve başvuruyorum; sözlerimi *contrario sensu*[1] kullanıp gerçekleri önemsiz göstererek yaşamın mutlaklıklarına kısa devre yaptırıyorum.

Góngora'nın *fesatlığının*, görgüsüzce göz kırpıştırmasının, saldırganlığa varan hoyratlığının karşısında *hicvi* elden bırakmamakla ne kadar önemli bir iş başardığımı şimdi daha iyi anlıyorum. Onu, kendi temsil ettiği mut-

1. (Lat.) Tersine anlamda. (Y.N.)

lak güce hükmeden hicvin karşıtlıklarını silah olarak kullanarak alt edebilir miyim? Nasılsa da –fesat olan– o da –hiciv meraklısı– ben de hiçbir şeyi ciddiye almıyoruz diye onunla özdeşleşmeyi göze alabilir miyim? Hicvimin Góngora'nın fesatlığını alt edeceğine inancım tam, çünkü üç kavrama ondan daha fazla hâkimim:

Açgözlülük. Başkaldırı. Kibir.

Filopáter'in sözleri Adán'ın (benim) zihninde bir ahlak gibi yankılanmıştı. Kazandığı her şeyi saklama huyu olan açgözlülük sadece parayla sınırlı değildi, insanın kişiliğini, hatta dünyanın gidişatını bile etkiliyordu. Gidişat ise miras yoluyla geçmezdi; hakikate, alın yazısına, aile, servet, ırk ve coğrafya gibi şans işi belirlenen şeylere karşı başkaldırarak kazanılırdı. Ancak bunların hiçbirinin önemi yoktu, çünkü kibir sayesinde bütün bu bahtsızlıklar alt edilir ve bizzat yepyeni bir dünya inşa edilerek açgözlülük günahı bağışlanır, başkaldırı suçu affedilirdi.

Adán Gorozpe'nin (yani benim, önceki ben değil, anlatıcı olan benim) aklından geçenlerin bunlar olduğuna şüphe yoktu, tıpkı delikanlının malum işi yapmak için aletini bekâretle alakası olmayan Zoraida'ya çabucak sokarken zihninin berraklığına şüphe olmadığı gibi. İlginç olansa bu değil, daha sonradan, Zoraida ya da Adán'ın herhangi bir müdahalesi olmadan gerçekleşenlerdi.

Deprem olmuştu. 19 Eylül 1985'teki büyük depremdi bu, México şehrinin büyük kısmı yıkılmış, özellikle de eski göl ve kanalların üstüne inşa edilen bölge, yani o sabah Zoraida ile benim bulunduğumuz semt yer altındaki suların coşmasıyla çöküvermişti.

Lambalar, tavanlar, mobilyalar sarsılıyor, dolapların içindeki askılar takırdıyor, hem içinde bulunduğumuz odadaki hem de Durango'daki bu kerhanenin diğer bütün odalarındaki Guadalupe Meryemi resimleri birer birer yere düşüyordu, tabak çanaklar ve vajinalar güm-

bürdüyor, yollar ve köprüler darmadağın oluyor, kerhanenin duvarlarının dışında şehir şaşkınlıkla uyanıyor, metropolün mazisi sanki Meksika'nın uyuyan hayaletiymiş gibi gözlerini açıyor, yüce Su Tanrısı zaman zaman ayaklanıyor, akacak yol bulamadıkça beton ve tuğlaların arasına sıkışmış bedenini huzursuzca silkeliyor, mazgallardan aşağı akıp lağım kapaklarından fışkırıyor, ardında bir zamanlar kudretli olsa da artık güçten düşmüş bir varlığın ağlayışını andıran bir yıkım bırakıyor, yıkımını bitirdiğindeyse toprağın derinliklerindeki huzurlu yatağına dönüyordu.

İşin ilginç tarafıysa deprem esnasında ela gözlü ve dağınık saçlı güzelim bir kızla iş üstünde bulunan ben Adán Gorozpe'nin kızın organının içinde sıkışıp kalmış olmamdı.

Doğru duydunuz. *Sıkışıp kalmıştım*. Zoraida'nın vajinası tuhaf bir şeylerin döndüğünü hissederek korkuyla büzüşmüş ve beni tutsak etmiş, üstüme adeta kilit vurmuştu.

Ne oldu bilmiyorum. Bir yandan depremin ve tutsak olmanın korkusunu hissediyordum. Erkekliğime hâkim değildim. Zoraida da dişiliğine hakim değildi. Benim erkek bedenim onun kadın bedeniyle birbirine kenetlenmiş sokak köpekleri gibi birleşerek içimi korkuyla doldurmuştu; güzel Zoraida'yla ebediyen birleşik mi kalacaktım, yaşlandığını, şişmanlayıp beyazladığını, hatta belki öldüğünü kendi gözlerimle mi görecektim? Bu etten düğümü ancak ölüm mü çözecekti? Peki ya Zoraida, o da benim yaşlandığımı, hayata kollarında veda ettiğimi görecek miydi?

Elbette bunlar maço işi hayallerdi. Hiçbir ereksiyon bir ömür boyu sürmez.

Ancak o anda, biraz önce tarif ettiğim korkuya sonsuz bir haz hissi eşlik etmekteydi, sadece içinde bulun-

duğumuz ânın değil, bütün zaman kavramının sonuna kadar uzatılabilecek bir hazdı bu. Bu kadının içinde sonsuza dek hazzı tadacaktım. Hazzım sonsuz olacaktı, bundan daha mükemmel bir cennet düşünülebilir mi?..

Derken üç şey oldu.

Sarsıntı durdu ve bedenlerimiz oflayarak birbirinden ayrıldı, bu oflamanın sebebi rahatlama mıydı yoksa üzüntü mü, emin değilim. Her halükârda acılı olduğu kesindi.

Yataktan kalkıp perdeleri açtım. Dört bir yanda sirenler zırıldıyordu. Her taraf tozla kaplıydı ve uzaklardan inlemeler yükseliyordu.

Dışarı baktım. Deprem sona ermişti. Bir kuyrukluyıldız geçti. Depremin ırzına geçtiği sabah, doğan güneşin yörüngesinde ilerleyen bir kuyrukluyıldız tarafından kurtarılmıştı. Yıldızın parıltılı kuyruğu şehri, ülkeyi, bütün dünyayı kucaklıyordu. Güneş'in yörüngesinde olmasına rağmen Güneş'in ters yönünde ilerliyordu. Güneş'ten kurtulmak istiyordu.

Pencereden uzaklaştım.

Zoraida da kalkmıştı.

Çıplak bedenime baktı, uyku mahmuru gözlerinde önce memnun bir ifade belirdi.

Ardından da çığlığı bastı.

28

Adán Góngora, muhteşem Rosario Castellanos'un deyimiyle, tekinsiz işler karıştırmaya devam etmekte. İşe kendisinin serseriler, evsizler, kötürümler ve yankesicilerle doldurduğu cezaevlerini boşaltmakla başlıyor.

"Dışarıdayken daha az tehlike arz ediyorlar," diye hükmediyor.

Masum orta sınıf mensuplarınınsa hapisten çıkmalarına izin vermiyor.

"İbret olsun diye. Ayrıcalıklıların ayrıcalıklarını geçmişte bırakalım, anlatabiliyor muyum?"

Gerçek suçlular dışarıda ellerini kollarını sallayarak suç işlerken Góngora, masum lümpenleri, seks işçilerini (Güzel Zoraida'ya ne olmuştu acaba?) hapse sokup çıkararak hem halkı hem de kendi vicdanını –Neyini?– uyutuyor. Böylece halkın gözünde güvenliği artırdığı imajını çiziyor; bense bu imajı yalan, yararsız ve yavşak buluyorum. İşin fenası herkes, Góngora bir sürü şey yaptı, diye bunların önemli olduğuna inanıyor. Oysa hiç de öyle değil. Her şey koca bir yalandan ibaret.

Góngora'nın maskesini nasıl düşürebilirim?

Okuyucum, kahrolası adaşıma karşı sırf karıma sulanıyor diye hınçla dolduğumu zannetmesin sakın. Hayır! Góngora'ya ülkemizi kandırdığı için karşıyım. Kur-

duğu baskı, suçlulara işlemiyor. Dahası, onları koruyor. Hafif suçlardan hüküm giyenler kodesi boylarken ağır suç işleyenler unutuluyor ve rahat bir nefes alarak uyuşturucu ticaretine, adam kaçırmaya ve adam öldürmeye devam ediyorlar.

Góngora'nın maskesini, nasıl düşürebilirim? Daha da önemlisi, karımı baştan çıkardı diye intikam alıyormuşum gibi görünmeden, işgüzarlığının cezasını çekmesini nasıl sağlayabilirim? Ne kadar uğraşsam da bu hassas sorunun cevabını bulamıyorum, ta ki Góngora bizzat, hem de ben istemeden, yardımıma koşuncaya dek.

Bakınız: Góngora, Şeytan'a uyup gücünü kullanmaya meylediyor. Gücü elinde bulundurduğu kayıtlara geçsin istiyor. Polislerin en güçlüsünden bile üstün bir gücün var olduğunu bizzat kanıtlamak istiyor.

Diğer bir deyişle, Góngora siyasetin derin ve güvenilmez sularına açılıyor. Asayiş kuvvetlerinde dönen devasa yolsuzluklara, polislerin yarısının suçlulardan oluştuğuna, bu suçlu polislerin yarısının da asıl "mesleklerinin" polisliğin önüne geçtiğine bakılırsa, bence, Góngora bu oyunu siyasetin tepesine taşımanın beni cezbedeceğine, çevresi olsa da devlet için çalışmayan bir avukat olarak sürdürdüğüm rahat mı rahat köşemden çıkaracağına inanıyor. İdeal bir formül bu. Góngora öküzü bunları anlıyor mu bilemiyorum, zira sabahın köründe kalkıp bana –kendi deyimiyle– işbirliği teklif etmeye geliyor, amacı beni –Tanrı korusun!– cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturtmak.

Bana siyasetçilerin hepsinin namussuz olduğunu söylüyor. Hiçbir işe yaramazlarmış. Siyasetten anlamazlarmış. Yönetimden anlamazlarmış. Sözcüğü heceleyerek, yö-ne-tim, diye telaffuz ediyor, bu tuhaflığa kayınpederim Don Celes'ten fazlasıyla alışığım.

"Aklıma bir fikir geldi," diyor Góngora, tuhaf tıknaz bedenini karşıma geçirip.

"Hı!" diyorum yine.

"Gelin, iki adaş birlikte kafa kafaya verelim, ülkenin en önemli makamına *imkânsız* bir adayı getirelim desem ne dersiniz? Anlatabiliyor muyum?"

"Anlatabiliyor musunuz?" diye sorusunu ona iade ediyorum. "Amerika'yı yeniden keşfetmeyi mi istiyorsunuz?"

"Hayır, ben ciddiyim, benim arkamda devletin gücü var, sizin de arkanızda ekonominin gücü, gelin el ele verip imkânsız bir aday çıkaralım?.. Anlatabiliyor muyum?"

Sözünü kesiyorum. "Ne demek istiyorsunuz? Ne açıdan imkânsız, aptal olduğundan mı, ahlaksız olduğundan mı, yoksa?.."

Tereddüt ediyorum. "Yoksa da akla gelmeyecek biri olduğundan mı?" diye cümlemi tamamlıyorum.

Góngora gülümsemeye çalışıyor. Ama beceremiyor. Elini başına götürüp peruğunu düzeltiyor.

"Hayır, aslında sırf *mümkün* olan adayın işi kolay görünsün diye *imkânsız* diyorum. Anlatabiliyor muyum?"

Góngora'nın zihninde dönen dolapların başımı döndürdüğünü kabul etmeliyim. Toparlanıyorum.

"Peki bu *mümkün* aday kim olacak?"

"Tahtın arkasından emir veren birisi, anlatabiliyor muyum?"

"Maximato sırasında cumhurbaşkanının Saray'da, asıl emirleri vereninse onun hemen karşısında yaşadığını biliyorsunuzdur herhalde, Góngora."

"Bilmez olur muyum... Calles *jefe máximo*, yani yüce liderdi, cumhurbaşkanlarıysa onun kuklaları."

"Yani? Tarih tekerrür mü edecek? Böyle mi düşünüyorsunuz?"

"Hayır, Avukat Bey. Hiç öyle düşünmüyorum. Çünkü bu kez koltuğa geçecek kişi tek bir yüce lidere değil, iki taneye borçlu olacak. Anlatabiliyor muyum?"

Manidar bir sessizlik oluyor.

"Size ve bana. Siz imkânsız bir aday olursanız ikimizin birden kazanması mümkün olabilir. Anlatabiliyor muyum?"

Góngora beni ikna edememiş olsa da en azından ilgimi çektiğini ve konunun aklımda yer ettiğini düşünerek odamdan ayrılıyor. Yanılıyor. İki dakika geçmeden akıllı havalarındaki Góngora'nın aslında akılsız iktidar sarhoşunun teki olduğunu, kimle –Adán Gorozpe'yle– aşık attığının farkında olmadığını ve bu mağara Don Juanı'nın benimle işbirliği yapma sebebinin belki de Priscila'yla aşkını, nasıl desem, kepaze bir *ménage-à-trois*'ya, yani aşk üçgenine dönüştürebilmek olduğunu idrak ediyorum.

"Size ve bana."

"Peki cumhurbaşkanı kim olacak?"

"Siz, Avukat Bey, elbette siz. Daha n'olsun? Anlatabiliyor muyum? Dalga geçmiyorum."

NOT: Abelardo Holguín ile Bellinghausen'de buluşmayı kararlaştırdık. Her zamanki gibi vaktinde geliyor. Ama her zamankinden farklı bir hali var. Farklılığın ne olduğunu anlayamıyorum.

29

Anlayamıyorum. Anlayamamak beni rahatsız ediyor. Hele de bildiğimi sandığım bir şeyi anlayamamak. Danışmanlarım neden kara gözlükler takıyor? Önceden de söyledim: Bunu onlara sorup kendimi küçük düşürmeyeceğim. Kör gibi gezinmek istiyorlarsa kendileri bilirler.

Evdekiler de gözlüklü geziyor, ama bildiğimiz gözlük değil, at gözlüğü bu, atlar yolda ürkmeden düz gitsinler diye takılan.

L ile ilişkimin cinsel kısmı da epey fena gitmekte.

Priscila adeta bulutlarda geziyor. Yürümüyor da uçuşuyor sanki. Hâlâ saçmalamayı sürdürüyor, artık her zamankinden daha şaşkın, ama yeni tür bir şaşkınlık bu, eskiden söylediklerinin birbirini tutmaması kasıtlı değildi –onun bir parçasıydı– şimdiyse, ne tuhaftır ki, etekleri yerde sürünerek merdivenden çıkarken kollarını kaldırıp bana açıkladığı bir sebebi var şaşkınlığının:

"Ben İlkbahar Kraliçesi'yim."

Hemen ardından da merdivenin ortasında durup kucağında bir yığın havluyla aşağı inen yeni hizmetçiye tokadı yapıştırıyor.

Başka bir gün Góngora'yı evimizin salonunda faka bastırıyorum; Priscila'nın önünde diz çökmüş, cüce bo-

yuyla aşkını ilan etmek için yerlere inmesine gerek varmış gibi; ayaktayken bile çömelmiş gibi görünüyor, sıçtığımın bücürü.

Karımın, "Söyle bana, yine söyle," dediğine bakılırsa kim bilir neler söylemiş.

Bu salak talebi duyunca Góngora ile Priscila'nın aşkın henüz başlangıç seviyesinde olduklarını düşünüyorum, adam kadına kur yapıyor, kadınsa adamı cezbediyor ama henüz işi pişirmemişler. İçime bir kuşku düşüyor: Priscila'nın akşamları ortadan kaybolduğunda uydurduğu yalanlar neden öyleyse? Góngora'yla yatıyor mu yoksa Abelardo'yla yâd ettiğim filmlerdeki Mickey Rooney ile Judy Garland'ın canlandırdığı günahsız nişanlılar gibi Sanborns'ta buluşup rnaltlı süt mü içiyorlar?

Her halükârda Góngora ayak seslerimi duyunca ayağa kalkıyor ve aptal olmadığı için duruma değinmeden beni nazikçe selamlıyor, kabaların kabası Priscila ise çenesini tutamıyor:

"Ay, Señor Góngora da tam ayakkabısını bağlıyordu. Brezilya, Brezilyalı, sambanın vatanı ve..."

Küçümser bir ifadeyle Góngora'nın ayakkabısına bakıyorum ve yumurta topuk giymemesini yeniden takdirle karşılıyorum.

Onu başımı hafifçe eğerek selamlıyorum ve Priscila ile Góngora'nın ne yaptıklarını aslında zerre kadar umursamadığımı düşünerek yanlarından ayrılıyorum. Buyursunlar; bence birbirlerine âşık olmaları ikisine de verilecek en büyük cezadır. Bütün bu olanlar karşısında hazırlıksız yakalandığırnı düşünerek iç geçiriyorum.

Asıl içimi acıtan L.

Onunla hiç şimdiki kadar uzak olmamıştık. İşyerimdeki –kara gözlüklerin gizemi– ya da evimdeki –Góngora ile Priscila arasındaki şeffaf ilişki– sorunlar, solda sıfır kalır.

L, benim *yaşamım* haline geldi. Böyle şeyleri söyle-

mesi kolaydır, ama insan *yaşamını yaşamadıkça* –sözcüğü fazla tekrarladım, farkındayım– bu sözün hakkını vermiş sayılmaz. L ile gerilen ilişkimiz geçen günkü "bir süre görüşmesek iyi olacak" temalı talihsiz çıkışım yüzünden askıda olmasına rağmen ayaklarımı yere basmamı sağlıyor; çünkü şimdiye dek *kazanan* hep ben olmuştum, anlıyor musunuz, her işim yolunda gitmiş, bunun için neredeyse kılımı kıpırdatmamıştım; ne olursa olsun işler hep benim lehime sonuçlanıyordu.

Bana "Kral Midas", "Rothschild" ya da "Trimalchio" diyebilir, hatta mesleğimle dalga geçebilirsiniz ("Avukatlar Arasında" diye bir film vardır), ama aslında ben yaptığım her işe yüreğimi koysam da yaptıklarımın başarıya ulaşmasının tek sebebi, her yaptığımda beklenmedik bir şeyin, bir tesadüfün lehime işlemesidir.

Herkes bunu bilir ve bilmelidir de. Kimsenin bilmediği ise benim bu talihimin kaynağını bildiğimdir. Kaynağımın bir ismi vardır. Cinsiyeti vardır. Sesi vardır. İsmi L'dir. L yokken her şey ters gider. Varlığı karşısındaysa her şey değerini yitirir. Okuyucum bu söylediklerimi anlayacaktır. Her şeye içimizden bir değer biçmemizi sağlayan bir değerlendirme hissimiz olduğu malumdur. Para, başarı, arkadaşlar... neticede hayatın her nimetinin özünde bir sevgi bağı yatar. Annemiz ve/veya babamızla ya da her ikisiyle, evlatlarımızla, yakın dostlarımızla, kimi hocalarımızla (Filopáter) aramızda hep bir sevgi bağı vardır. Bu *tohum* eksikse hiçbir şey yetişmez. Sevilmek ve sevildiğini bilmek. Her şey gitse ve dünya bitse de, sokaklara düşsek de, *ne olursa olsun* üzerinde durabileceğimiz bir *zeminin* var olduğunu bilmek. İngilizcede herkesin bir ada olduğu söylenir –*each man is an island*– ve bu adada bize sevdiğimiz bir varlık eşlik eder. Böyle bir varlık yoksa hayatta yalnız kalırız. Robinson gibileri ağaçta yetişmez; çoğumuz bir, iki, beş kişinin şefkatine

ihtiyaç duyarız. Ama sırf biri bizi seviyor diye de hepsinden vazgeçecek değilizdir.

L ile ilişkimi anlatıyorum. Bunu hiç alışmadığım, günah çıkarmaya benzeyen bir yöntemle yapıyorum; Tanrı'nın önünde günah çıkaran ve böylece kendi yaşamöyküsünü yazan sabırlı Eyüp Peygamber gibi. Tanrı'yı, onun ötesindeyse halkı *etkilemek* için yaşamını kurguya çeviren, dışından halkı etkilemenin peşinde olmadığını söylerken, içindense şöyle seslenen Eyüp: Beni dinleyin, Eyüp'üm ben, çilenin ve sabrın özüyüm.

İnsan herkesin önünde nasıl günah çıkarabilir? Bağırarak mı? Konuşarak mı? Hayal kurarak mı? Bu işi *başkalarına* bırakarak mı?

Filopáter, bana Lucretius'u okutmuştu ve Tanrı varsa bile insanları hiç mi hiç umursamadığını ondan öğrenmiştim (bunu sağda solda dile getirmek Filopáter'e pahalıya patlamıştı, araya Platon'u da kattığı olurdu: eğer tanrı varsa karalar bağlayabiliriz; çünkü tanrılar insanlara sadece akıllarını kaybettiklerinde yardım ederler.)

Deli bir tanrı ve günahkâr bir insan, ne birliktelik ama! "Ruh kendi içine sığmayacak kadar dardır," diye dua eder Aziz Agustin. İşte bu yüzden *günah çıkarmak* ifadesini temsil eden bir oda inşa eder; gönlü daralarak hakikati bozma peşinde değil, hakikatin içindeki ahengin peşindeki bir Yunan'ın aklına bile gelmeyen bir iştir bu. Aziz Agustin bu iş için hafızaya başvurur, unuttuğunu –kendi deyimiyle– telafi etmek amacıyla acı ve muğlak bir hatırayı seçer.

İşte bu yüzden ben aziz maziz sayılmam. Hafızamı zayıflatmaya karar verdim, okuyucum artık bilsin. Hatırladığım hiçbir şeyi arzulamıyorum. Arzuladığım hiçbir şeyi hatırlamıyorum. Neden? Filopáter, "Belki de bütün yaşamöykülerinin amacı," demişti bir gün bana, "kurgu değil gerçek gibi görünmektir. Yaşamöyküsü, aklın eseri

olmalıdır, yazarın geride bırakması gereken duyguların ve acıların değil."

Aziz Agustin'in şehri Tanrı'nın şehridir. Peder Filopáter de aynı şehirdendi. Bense insanların şehrinde yaşıyorum, burada Adán Góngora adlı polis bozması, karım Priscila Holguín'in önünde diz çöküyor, hal ve tavırlarına bakılırsa ikisi de ortada dönenlerin farkında olduğumu görmezden geliyorlar. Bilmiyorlar ki gönlün kendi mantığı vardır ve akıl bu mantığı yok sayar. Gönül hapsolduğu yerden kurtulmak ister, Góngora ise iğrençlikte San Juan de Aragón ve Santa Catita cezaevlerinden aşağı kalmayan mantığının tutsağıdır; Neo-Góngoracı polisin hapsettiği tutsaklar bu cezaevlerini boylar; aynı polis, gönlün kendi geçmişi olduğunu, bu geçmişin yaşamöyküsüne, felsefeye ya da siyasete sığdırılamayacağını; çünkü, ne kadar imkânsız ve inanılmaz görünse de, gönlün amacının Cennet'e yeniden kavuşmak olduğunu görmezden gelir.

Cennet'e yeniden kavuşmak...

L'nin sevgisine yeniden kavuşmak.

Anlatabiliyor muyum?

30

KUYRUKLUYILDIZ HAKKINDA HABERLER:

Kuyrukluyıldızlara dair süregelen tartışmalar devam ediyor; (sonunda ismini açıklayan) Güemes adlı din adamının iddiasına göre, benzer yıldızların her geçişinde mühim olaylar meydana gelmiş: 1965'teki, PRI'nin[1] sonuna ve cumhurbaşkanlığı sisteminin başlangıcına denk gelmiş; 1957'deki, "Meksika mucizesi"nin sonuyla ve devrim hayallerinin yıkılışıyla çakışmış; 1910'dakini söylemeye bile gerek yok: Devrim'in ardından Madero başkente girerken ortalık sarsılmış ve kuyrukluyıldız geçmiş; 1908'de ihtiyar diktatör Porfirio Díaz kuyrukluyıldızın geçişini Chapultepec'in tepesinden izledikten sonra palabıyıklarını burarak Meksika'nın yeterince olgunlaştığını ve demokrasiye artık hazır olduğunu duyurmuş; 1852'de kuyrukluyıldızın geçişi Santa Anna diktatörlüğünün sonuna ve liberal devrimin başlangıcına denk gelmiş; 1758'de kuyrukluyıldız, yaklaşan bağımsızlığı müjdelercesine ışıldamış; 1682'de La Laguna valisi olan Paredes Kontu, Antonio Benavides adlı –ve her geçmişin kendi geleceğini içinde barındırdığını bir kez daha kanıt-

1. Partido Revolucionario Institucional: Kurumsal Devrimci Parti. (Ç.N.)

larcasına *El Tapado* yani "Örtülü" lakaplı– okyanus korsanını ibret olsun diye kupkuru platonun ortasındaki El Volador Meydanı'nda astırmış; 1607'de Luis de Velasco Hijo ikinci defa Yeni İspanya'ya vali atandıktan sonra Yerlileri kölelikten kurtarmış, diğer yandansa Rio Blanco yolunda Yanga önderliğinde haydutluk eden asi Zencileri önce alt etmiş, sonraysa affedip onlara Veracruz eyaletinde San Lorenzo de los Negros adlı yeni bir şehir hediye etmiş: Güemes'in iddiasına göre o sene kuyrukluyıldızın ışıldaması, bu liderin yarattığı memnuniyetin belirtisiymiş; 1553'te kuyrukluyıldızın geçişi México şehrini altüst eden korkunç bir sel baskınıyla çakışarak yıldızın mutlu kutlamalara olduğu kadar bahtsızlıklara da yol açabildiğini göstermiş; 1531'deyse (diyerek lakırdısının sonuna geldiğinin sinyalini veriyor din adamı) kuyrukluyıldız ve Meryem'le aynı anda ortaya çıkarak paganizme noktayı koymuşlar; "Bakın, iman bal gibi de kazandı, Sayın Don Vizarrón," diyor din adamı tıpkı kendisi gibi ismini açıklayan bilimadamı Vizarrón'a; bilimadamıysa şöyle karşılık veriyor: "1508 yılında, Hıristiyanlığın ve sizin gibi bağnazların Meksika'ya gelmesinden önce, Sayın Don Güemes, meteor, şimşekler ve kıvılcımlar saçarak gelmiş, Aztek tapınakları yanıp küle dönmüş, gelgitler suları çalkalamış, rüzgârın uğultusu şehrin sokaklarında her gece, 'Ah evlatlarım, vah yavrularım...' diye ağlayarak gezinen efsanevi La Llorona'ya eşlik etmiş."

"Demek ki dediğim doğru: Hz. İsa'nın geleceğinin haberini veriyormuş," diyor din adamı, hevesle.

"Yalan dolan bunlar," diyor Vizarrón, gülerek. "Bütün bu kuyrukluyıldızların ortak noktası nedir? Hemen söyleyeyim: Tarih değil, fiziktir. Kuyrukluyıldız, Güneş'in eliptik yörüngesindedir. Buzdan ve kayadan meydana gelir. Etrafında bir gaz tabakası bulunur. Binlerce mil çapındadır. Üstünden kopan parçalar yıldızlar gibi uzaya

yayılır. Kuyrukluyıldız, Güneş'in eseridir. Ama yansıttığı şey Güneş ışığı değildir. Güneş ışığından farklı olan Güneş radyasyonunu yansıtır ve kendi ışığını yayar. Geçici bir ışıktır bu. Kuyrukluyıldız, Güneş'e yaklaştıkça buharlaşır. Yok olur."

"Bence her seferinde tarihteki önemli olaylara denk geldiğine göre imanın hakikatlerle kesişmesinin bariz bir kanıtıdır bu..."

"Siz tarihî mucizelere, mucizeleriyse kuyrukluyıldızlara bağlıyorsunuz. Biliniz ki her sene yeni kuyrukluyıldızlar ortaya çıkar. Buna ne diyeceksiniz? Buna ne masal uyduracaksınız?"

Cevap olarak tek duyulan, Adán Gorozpe'nin (yani ben anlatıcınızın) bahçıvanının çalışırken mırıldandığı şarkı:

Kuyrukluyıldız, ah bilseydi
Senin gelip bana söylediğini
Yoksa hayatta çıkmazdı
Göklerden parıldayarak
Suç ne sende, sevgilim
Ne de suçu sana işleten Tanrı'da.

31

Ben, Góngora'yı nasıl alt edeceğimi düşünürken çalan telefon dertlerimi çözüyor.

Aynasız cüce, işyerime uğruyor, aklında yine kim bilir ne alçak teklifler... Odama girdiğinde danışmanlarımdan biriyleyim ve yanımızda kalmasını söylüyorum ki Góngora aramızdakilerin sır olmadığını anlasın. Bana ne söylemek istiyorsa başka tanıkların karşısında da söyleyebilmeli. Sinsi saray entrikaları artık geçmişte kaldı, yönetimde ikimiz birden yer alacaksak anlayalım bakalım bir numara kim, iki numara kim olacak, bir numara iki numaraya paravan mı olacak yoksa ikimiz de eşit mi olacağız; tabii ben cumhurbaşkanı olarak bir askerden daha güvenilirim, ne de olsa askerlerin dönemi artık geçti, cumhurbaşkanının sivil olması şart vesaire vesaire.

Dediğim gibi, danışmanlarımdan birine Góngora'yla buluşmam sırasında odamda kalmasını rica etmiştim. Góngora'nın başkalarının yanında da alçak tekliflerde bulunmaya cüret edip etmeyeceğini görmek istiyordum.

Lilliput cücesi, üçüncü bir kişinin yanımızda bulunmasından duyduğu hoşnutsuzluğu belli etmemeye çalışarak odama giriyor.

"Don Diego Osorio," diye tanıtıyorum danışmanımı. "Don Adán Góngora."

Góngora danışmanıma "iyi günler" dercesine bir veda hareketi yapıyor, danışmanımsa emirlerime uyarak Góngora'nın huzursuz bakışlarına rağmen yanımıza oturuyor. Bir sessizlik oluyor. Danışmanım, Góngora'ya sigara ikram ediyor. Góngora ikramı geri çeviriyor. Danışmanım sigarasını ağzına götürüyor, sonra da çakmağının düzgün işlediğine emin olmak için kolunu öne uzatıp Góngora'nın suratının biraz önünde ateşliyor.

Çakmağın alevi, Góngora'nın çenesinin biraz ötesinde çakıyor. Korkacak bir şey yok ama Góngora çığlığı basıyor.

İnsanın kanını donduran bir çığlık bu, acı, dehşet ve korku, korku, korku dolu...

Bodur boyuyla ayağa kalkıyor. Çakmağın minicik masum alevinden korunmak istercesine kollarını telaşla havaya kaldırıp çırpınıyor.

Dehşetin resmi bu.

Onu izliyorum. Göz göze geliyoruz.

Góngora'nın gözleri, savunmasız yakalandığı için duyduğu öfkeyi açığa vuruyor. Danışmanım çakmağı söndürüyor. Bakışımı fark ediyor. Elimle yaptığım hareketi fark ediyor. Çakmağı yeniden ateşliyor. Yakıp yakıp söndürmeye başlıyor. Kaş göz yaparak verdiğim emirle çakmağı çekinmeden Góngora'nın yüzüne yaklaştırıyor. Góngora nefret dolu gözlerini üzerime dikiyor. Elini öne uzatıyor. Dehşetinin kaynağını kendi başına söndürmeye cesaret edemiyor. Elini geri çekip saklıyor. Diğer eliyle gözlerini örtüyor. Kontrolü tamamen kaybediyor. Bize sırtını dönüyor. Süratle odamdan ayrılıyor. Danışmanım Góngora'nın karşısında normal görünmek için nezaket gösterip çıkardığı kara gözlüğünü yeniden takıyor. Teşekkürler, Diego.

Peki neden herkes hâlâ kara gözlüklerle geziyor?

32

Sayın okuyucularım, bu olayın burada anlattığım güçlükler sonucunda kaybettiğimi sandığım güvenimi bana geri kazandırdığını bilmelidir. Herkes, huzurumu kaçırmak için el ele vermişti sanki. Danışmanlarımın kara gözlükleri. Zavallı Priscila'cığımın ikinci baharı. Adán Góngora'nın belalı komutan tavırlarıyla ortaya çıkışı.

Hepsinden önemlisi de L ile aramdaki talihsiz ilişki.

Beni en çok bu sonuncusu kaygılandırıyor. Danışmanlarımdan, karımdan, soğuk sevgililerden; her şeyden vazgeçebilirim ama L'den asla.

Tereddütteyim: L ile barışmadan evvel kendimle barışmalı mıyım? Ona söylediklerimi önce kendi kendime söyleyerek sınamalı mıyım?

Yoksa da sürprizin gücüne inanmalı ve L'nin karşısına, mesela, tıpkı insanlığın başlangıcındaki o ilk erkek gibi çırılçıplak mı çıkmalıyım: Âdem ve L?

Artık ben dahi bu iki ânı birbirinden ayıramıyorum, okuyucum şahidimdir. İkisi zihnimde birbirine karışıyor. Buna hiç şaşırmamak lazım, zira aslında ikisi tek bir andan ibaret ve boğa güreşi deyimiyle, karar ânı geldi çattı.

L, sen beni gururlu bir adam olarak tanıyıp kabul ettin. Kabul ettin, çünkü gururumun, çoğu kişinin tersine, küstahlığa ve narsisizme varmadığını gördün. Bu kav-

ramlar gurur ismine layıklar mıdır, emin değilim. Küstahlık alt tarafı başkalarını harcamak üstüne kurulmuş boş bir davranıştır. Küstah kişinin aklında gece gündüz tek bir amaç vardır: başkalarını etkilemek, aşağılamak ve son sözü söylemek (bazen de kendisinin ne kadar boş olduğunu gizlemek).

Narkissos ise bildiğimiz üzere, kendi yansımasına âşık olan bir adamdır. Bize en çok benzeyen örnek bu mudur dersin, sevgilim? Bir daha kendi kendini görmemeye, yalnızca başkaları tarafından görülmeye mahkûm edilmiş yakışıklı bir delikanlıdır Narkissos. Hepsi ortaya çıkış şeklinin sonucudur; tanrılar ona herkesi sevmek ve kendisi hariç herkes tarafından sevilmek için yeterli sevgiyi vermişlerdir. Narkissos, sahip olduğu şeye asla sahip olmamaya mahkûmdur. İşte bu yüzden tek sevgilisi Ekho' dur. Yani sevgilisi bir yankıdan, başkasının bağırtısının tekrarından ibarettir.

Yalnızsın, L, sesin başka bir yankının yankısı. Sevgilin Narkissos ise kendi yansımasını görmedikçe yaşlanacağını öngören eski bir bahis oynamıştır. Yaşlanmanın, hele de aynada tek bir kez olsun kendini görmeden yaşlanmanın ne kadar kutlu bir ayrıcalık olduğundan habersizdir. Yaşlandığını *bilmek*, ama yaşlandığını hiç *görmemek*...

Bunun bedeli hiç kimseyi sevmemektir. Sevilmek ama sevmemek. Değersiz bir tekrar, bir yankı tarafından sevilmek. Dedikleri kadar yakışıklıysam kendimi görmeme, kendimi sevmeme niye izin yok? Neden sadece bir yankı tarafından seviliyorum? Kimim ben?

L, sonrasını gayet iyi biliyorsun: Narkissos küstahlığından ya da gururundan değil, sadece merakından, bir su birikintisinde kendi yansımasına bakar ve merakının cezasını çeker. Kendi yansımasına âşık olur. Kendi kendinin, görünümünün, yansımasının esiri haline gelir. Dü-

şün, L, Narkissos güzelliği keşfediyor ama ona asla ulaşamıyor; çünkü güzellik sudaki bir yansımadan ibarettir; tutulması ve dokunulması imkânsız bu görüntü kendisine, bizzat Narkissos'a aittir.

Gurur, şerefin dışavurumudur. Şerefin, tabiri caizse en bencil kısmıdır ama bir o kadar da önemlidir; şerefli kişi gururlu olabilir, ama diğer yandan mütevazı da olabilir, bazen tevazu gururun kılık değiştirmiş hali gibi görünür gözüme. Doğru zamanda tevazu göstermek ortaya çıkmak için fırsat bekleyen, çırılçıplak olsa da kuyruğu Şeytan'ınki gibi sivri gururumuzu gizlemeye yarayabilir.

Bütün bunları anlattım, çünkü L'nin, kendime verdiğim değeri cinsel partnerime de verdiğimi anlamasını istiyorum.

Geçmişimizi göz önünde bulundurursak ilişkimizde birbirimize ne kadar taviz vermeliyiz?

Yoksa meselenin kökeninde, en azından kötü anlamda, taviz vermek değil de gönülden kopanı vermek mi var? Vermenin ayarı kaçarsa (bir şeyler olduğunu bile bile) "burada hiçbir şey olmadı" dercesine vurdumduymaz bir *davranışın*, okşayan bir *dokunuşun*, şefkatli bir *jestin* karşısında yenildiğimiz hissini unutarak her zamanki halimize mi döneceğiz?

Bir ilişkiye en baştan, *yeni* bir ilişki olarak başladığımızda eski hatalarımız tamamen *bağışlanır* mı? Yoksa L ile benim vazgeçtiğimiz geçmişimize de birbirimizden ayrı kaldığımız saatlere katlandığımız gibi katlanma vaktinin geldiğinin bir belirtisi mi bu?

Lafı çevirmeyi bırakıp doğrudan, dobra dobra söyleyeyim: L ile ben birbirimizi seviyoruz. L ile ben birbirimize muhtacız. Tartışmanın hararetine kapılan L bunun doğru olmadığını, kendine ait bir hayatı, bir geçmişi olduğunu, bana ihtiyaç duymadığını söylemiş olabilir. Benim ağzımdan asla böyle sözler çıkmadı. Yine de bu du-

rum bana kendimi mağdur gösterme hakkını vermiyor. Nasıl paylaşmanın keyfini çıkarıyorsam kaybetmenin kötü sonuçlarına katlanmasını da bilmeliyim.

Belki de kendimi kandırıyorumdur, bütün bu söylediklerim küstahlığı ve narsisizmi işaret ediyordur. Belki de bu tehlikeyi atlatmanın tek yolu ısrarcı davranmaktır, tabii burada ısrar derken sevilen kişiye abartmadan ilgi göstermeyi kastediyorum, arzuladığımız ama bizi arzulamayan birinin başının etini yemeyi değil. Bu konudaki düşüncelerimin doğru olduğuna inancım tam.

Peki nereden bileceğim? Kendimi kandırmıyorum. L'nin karşısına çıkıp hata yaptığımı zor da olsa kabul edersem, af dilemesem bile, L'nin de tıpkı benim gibi yeniden birlikte olmamızı isteyeceğine bahse girerim; çünkü birbirimiz hakkında her şeyi biliyoruz.

Kimi aşk ilişkilerinde iki taraf da birbiri hakkında çok az şey bilir. Böyle ilişkiler bazen saman alevi gibidir, bazense uzun soluklu, ne de olsa iki kişinin birbirini tanıması bir ömür sürer. L ile ilişkim bu zamana dek epey dallanıp budaklandı, çünkü onu tanıdıkça daha çok seviyorum, onun doğru kişi olduğuna kuşkum kalmıyor. Duyduğum bu güven beni L'nin bana gösterdiği sevgiye vefasızlık etmeye itmiş olabilir mi?

"Bir süre görüşmesek iyi olacak," demiştim; ancak söylediklerimin yarattığı etkiyi fark etmemiştim: Kendimi kaptırıp her şeyi söyleyivermiştim, amacım L'yi korumak ve ilişkimizi siyasi ve ailevi tehlikelerden, kara bulutlar gibi başımıza üşüşen tehditlerden korumaktı; Góngora, Priscila, Abelardo, suçlular, haksızlıklar, güvensizlikler, Jenaro Ruvalcaba, Çaçaça, Engerek, kayınpederim, Insurgentes'teki Tanrı Çocuk, gece gündüz güneş gözlüğüyle gezen danışmanlarım, neticede hepsi yavan, hayalî ve rüzgârda uçuşan bir tüy gibi gelip geçiciydi.

Üstelik aşkımızı neredeyse mahvetmişlerdi.

Bu aşkı yeniden ayağa kaldırmayı becerebilecek miydim?

NOT 2: Abelardo'nun işyerini aradım. "Artık burada çalışmıyor," dediler. "Neden?" "Bilemiyorum." "Şimdi nerede peki?" "Kim bilir..."

33

Adán Góngora'nın sırrını biliyorum artık: Ateşten korkuyor. O ise benimkini bilmiyor. Çıplak bedenimi asla görmeyecek. Ben onun etrafını kuşatırken, kuşkular da benim aklımı kuşatmaya başlıyor. Góngor'a, bana iyilik edip Priscila'yı başımdan alır, gençleştirir ve –benim uzun zamandır yapmadığım şekilde– baştan çıkarırken ben neden onu yok etmek istiyorum? Eğer öteki Adán'ın tek işlevi, bu Adán'ın yapmayı hiç istemediği ve beceremediği bir şey (yani Priscila'yı sevmek) olsaydı onu rahat bırakırdım.

İşin fenası, Góngora, Priscila'nın âşığı olmakla kalmıyor, düzene de bekçilik ediyor; koca bir yalandan ibaret bu düzen masumları ezerken suçlulara kol kanat geriyor. Hem de ne germek; çocuk yaştaki suçlulardan tutun zenginlere ve işadamlarına kadar herkes kodese tıkılıyor. Çete liderlerinin, uyuşturucu ve silah kaçakçılarının, haraççıların ve fidyecilerinse kılına bile dokunulmuyor.

Bütün bunları kabullenmek kolay değil, ne de olsa kamuoyu icraata aç olduğundan icraat görünce içeriğine bakmadan habire alkışı basıyor; Góngora, insanları, beyazlara bürünüp sokaklara inmeye, suçluların cezalandırılmasını haykırmaya itiyor. Góngora, serserileri kodese tıkıp bu insanları memnun ederken arada bir de çaktır-

madan bir-iki milyoneri içeri tıkıyor. İbret olsun diye. Yoksullaşan orta sınıfa ne oluyor peki? Onlar da *Gorozpeköy*'leri boyluyorlar.

Neticede gerçek suçluların kılına bile dokunulmuyor; diğer bir neticeyse, bunları anlatırken aklıma gelen bir fikir, Góngora'ya karşı kullanabileceğim bir fikir, karım Priscila'yla avamca ve salakça cilveleşmesine daha fazla katlanmamı gerektirmeyecek bir fikir.

Góngora'yı zararsız hale getirmek için bir oyun oynamayı düşünüyorum.

Aptal ayağına yatmaya karar veriyorum. Góngora'yı büroma çağırıp planını kabul ettiğimi bildiriyorum; Adán' ların birini (beni) başkan koltuğuna, ötekini (onu) ise tahtın arkasına geçirmeyi becerebilecek miyiz bakalım.

Góngora'nın dudaklarında Dick Cheney'vari çarpık bir gülümseme beliriyor.

"Doğrusunu isterseniz," diyorum, adaşıma yanaşıp cehennemin dibi gibi kokan ağız kokusunu hissederek, "Doğrusunu isterseniz, karım Priscila size âşık olmuş."

O anda Góngora'nın resmini çekebilmeyi isterdim, yüzünden binbir ifade geçmekteydi; sahte bir şaşkınlık, yoğun bir memnuniyet, gizemli çapkın havaları. Ve samimi bir ihtiyat.

"Yapmayın yahu. Sahiden mı?"

"Ciddiyim ve açıkçası ikinizin arasına girmeyi hiç istemem..."

"Öyle mi?"

"Öyle. Asıl sorun kayınpederim, Don Celestino Holguín."

"Sorun mu?"

"Sorun."

Góngora, insanın kanını donduran bir kahkaha patlatıyor. "Ben ortada sorun falan göremiyorum. Anlatabiliyor muyum?"

"Don Celes, koyu bir Katoliktir, her gün kiliseye gider."

"Ne güzel."

"Güzel falan değil. Kızının boşanmasına hayatta izin vermez."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Denedim, oradan biliyorum."

"Duyduğuma göre Priscila'yı memnun edemiyormuşsunuz. Anlatabiliyor muyum?"

"Priscila'yı da, kendimi de memnun edemiyorum. Orası öyle. Ama esas mesele, kayınpederimin boşanmamıza izin vermemesi. Ona göre evlilik bağı ebedidir, diğer bir deyişle ancak ölümle son bulur..."

Manidar bir sessizlik oluyor.

"Priscila'nın merhume annesi Doña Rosenda'nın odasını hiç görmüş müydünüz?"

"Priscila bir seferinde incelik edip..."

"Don Celes'in evliliğe yüklediği anlamı kendi gözlerinizle görmediniz mi? Kızının boşanmasına asla izin vermeyeceğini anlamadınız mı?"

"Anlamaz olur muyum hiç. Bazen ben Priscila'yla baş başa çay içerken salona girer ve..."

"'Şeytan pabucu yarım, çık dışarıya oynayalım,' der."

"Doğru bildiniz," diyor Góngora, beni karanlık bakışlarıyla süzmek istercesine gözlerini açarak. "Aynen öyle der. Ne demek bu?"

"Şu demek, sayın Señor Góngora: ortak düşmanımızın ismi Celestino Holguín."

"Kayınpederiniz," diyor Góngora, muhtemelen Priscila'dan kaptığı alışkanlıkla lafı havada bırakarak. "Anlatabiliyor muyum?"

"Ama sizin değil," diyorum ve Góngora dalgınlığından sıyrılıyor.

Adaşım, "Çaktım davayı," diyerek bana yaklaşıyor

ve ben böyle şeylerden hoşlanmadığımdan süratına bir kibrit çakıyorum.

NOT 3: Abelardo bana bir not bırakmış. Yarın öğle yemeğinde buluşmak istiyor, on dört otuzda Bellinghausen'de.

34

Gerçekle yalan, komediyle dram arasındaki bu gittikçe büyüyen gerginliğin arasında kendime soruyorum; yaptığım şeyler yapmak *zorunda olduğum* şeylere mi dönüşüyor? Sayelerinde ve uğurlarında *servetimi* elde ettiğim aileleri, yiyecekleri, yuvaları ve eşyaları savunmaya mecbur mu kalıyorum?

Zira bu, doğuştan gelen ya da zamanla edinilmiş bir yetenek değil. Olan biteni izliyorum. Adán Góngora'nın fiziksel varlığı bu olanların gerçekliğini kanıtlıyor ve beni zor durumda bırakıp çileden çıkarıyor.

Nasıl mı?

Belki de onun yaptığının tam tersini yaparak.

Tiksiniyorum bundan. Góngora'yı alt etmek için ilkin onu biraz önce belirttiğime benzer çocukça bahanelerle kandırmak gerektiğini idrak ediyorum. İkinci olaraksa Góngora'nın kendisinin dahi cüret edemeyeceği gaddarlıkta eylemlerle.

Ülkemiz taze edinilmiş servetlerle doludur. Sömürgeyken ruhban sınıfı ve toprak sahipleri soframız boş kalmasın diye kendi paylarından bir parça vermiş olabilirler. Bağımsızlıktan sonraysa sofranın ayaklarını bile götürdüler. İspanyol Tahtı'nın desteği çekilince yeni kurulan cumhuriyet, bir Rosario de Amozoc'a dönüşür bir

Donnybook'a, bir *chienlit*'ye, bir kerhaneye, ya da Arjantin usulü söylersek bir *quilombo*'ya, diktatör Santa Anna'nın tahta bacağının tekdüze takırtısından başka müzik çalamayan bir orkestraya dönüşür. Juárez ve liberaller muhafazakâr düzenin, Maximilian'ın imparatorluğunun ve işgalci Fransızların hakkından geldiler. Meksika işte o günden beri düzeni ve devinimi, kurumları ve kalkınmayı bir araya getirmek için uğraşıp durmaktadır. Bence çocukluğumdaki milyonerler, bugünkülerin yanında fakir kalır, ama bugünküler çok daha fazla çeşitlilik barındıran koca bir toplumla, ne pahasına olursa olsun yükselip konumlarını ele geçirmek için uğraşan yüz milyondan fazla vatandaşla birlikte yaşamak durumundalar.

Mesleğim avukatlık ve yatırımcılık. Sürüsüyle doktor, avukat, mimar, profesör, bilimadamı, gazeteci, işadamı tanırım, birkaç da ülkemizin gururu siyasetçi. Ama ülkenin her yanında en üstten en alt kademeye, kartaldan yılana, aslandan çakala kadar her yere yayılmış bitmek bilmez yolsuzlukları da bilirim. Nüfuz, ketenpere ve "reddedilemeyecek" tekliflerden meydana gelen bu dünyanın para birimi büyük veya küçük lokmalardır. Polis memurundan bakana herkes rüşvetle iç içedir. Birine seni kodese tıkmasın diye rüşvet verirsin. Öteki kodese tıkılmamak için sana rüşvet verir. Tam curcuna!

Yeni suçlu sınıfı kötülerden, sapıklardan ve kana susamışlardan oluşuyor, bunlar iktidarı yavaş yavaş ele geçiriyorlar, sınırdan başlayıp taşraya, cahil polislerden siyasetçilere, araya hiç kimseleri koymaksızın; nereden çıktı bu yeni suçlular? Köylü değiller, işçi değiller, orta sınıf değiller. Başka bir sınıfa aitler; suçlu sınıfına, izbe bir bardaki sıcak biranın köpüğünden doğan, tıpkı deniz köpüğünden doğan Venüs gibi. Kuyrukluyıldızın çocukları onlar. Yolsuzluk, dalavere, şantaj, tehdit, her yola başvurup sonunda bir belediyenin başına geçerler ya da

Federasyon'a bağlı bir eyaletin ya da belki bir gün bütün ülkenin...

İşin fenası, bazen iyi olanı korumak için kötüye kucak açmak zorunda kalmamızdır.

Şu anda benim başıma gelen de bu.

İhtiyaçlarımla zorunluluklarımın arasına sıkıştım, sayın Bayanlar ve Baylar. İkisi arasında fark vardır. İhtiyaçlar bekleyebilir. Zorunluluklarsa bekleyemez. Bana göre daha iyi, daha adil bir topluma ihtiyaç vardır. Bunu başarmak için zorunluluk beni Adán Góngora'nınki yaptıklarını etkisiz hale getirecek şiddetli bir eylemde bulunmaya iter.

Ağzı çöplük kokan cüce, farkında olmaksızın, bana bu fırsatı veriyor. Aklımın bir köşesinde bir uyarı vardı: Góngora çok uyanıktır. Ayrıca uyanık *ayağına yatmakta* ustadır.

Yattı da.

Öteki Adán'ın (Góngora *that is*) esas amacı, boş ya da yerel yönetimlerin terk ettiği siyasi makamları doldurmak. Asayiş güçlerini kullanarak oraları çabucak dolduruyor. Silah ve uyuşturucu ticareti, suç ya da düpedüz otorite yokluğu yönetimlerin elini kolunu bağlayınca Góngora, silahlı adamlarını kamu binalarında devriyeye gönderiyor, çatılara makineli tüfekler dizdiriyor ve –korkarım– Meclis'i feshediyor, masumları ve çocuk suçluları kurşuna dizdiriyor, suçluların en tehlikelilerini serbest bırakıp onlardan bir ordu kuruyor, ismini de koyalım madem, faşist bir ordu.

Burada anlattığım kötülüklere karşılık vermenin yolu bu mudur? Çılgınlık mıdır bu, yoksa aklın yolu mu? Olacakları tahmin mi etmekteyim, yoksa öngörmekte mi?

Ne kadarı gerçek, ne kadarı hayal gücümün ürünü? Gerçeğin, görülenler ve öngörülenler şeklinde ikiye ayrıldığını söyleyebiliriz. Güce, hem de *kalifiye* güce aç

olan Góngora, beni Tonantzintla Kilisesi'nin barok süslemelerinden bile daha budaklı dalların arasına sokmakla öyle tek taşla iki kuş vuruyor.

Tam da bu noktada zekâsı iflas ediyor; aşkın sarhoşluğuna kapıldığından.

Benimle konuştuktan sonra zayıf noktarnı keşfettiğini sanıyor. Kek Kralı kayınpederim Don Celes'ten nefret ettiğimi sanıyor. Góngora ile Priscila'nın birlikteliğinin ve Priscila'yla benim ayrılığımın arasında sadece kayınpederim duruyor. Don Celes boşanma falan kabul etmez, "pabucu yarım" vesaire diye lafı oturtur.

Böylece Góngora hem kendini hem de beni memnun etmek için Don Celes'i aradan çıkarmaya talip oluyor.

Oysa dünyada mükemmel suç diye bir şey yoktur. Góngora bunu bilmiyor. Bense biliyorum. Kültürlü bir adamla (izninizle bu ben oluyorum) Góngora gibi cahil bir hödüğün (flüt çalmakla orkestra yönetebileceğini zanneden bir budalanın) arasındaki fark işte burada.

Bakın şu suç planına.

Góngora, araya girmesiyle kısa bir süre önce hapisten salıverilen ve haraca bağladığı fırınları birer birer gezip kaygısızca tıkınan tetikçisi Engerek'e Don Celes'i öldürmesini emrediyor. Engerek ise Don Celes yerine yanlışlıkla aynı yerden geçen alakasız bir fırıncıyı öldürüyor, sonra da hatasını fark etmesine rağmen Don Celes'i öldürdüm diye Góngora'ya yalan kıvırıp ondan sözünü tutmasını, kendisini San Juan de Aragón zindanlarından ebediyen, *for good*, kurtarmasını istiyor.

Don Góngora siyahları kuşanıp Lomas Virreyes'teki evimizin kapısını çalıyor, amacı müstakbel eşi olarak gördüğü eşim Priscila'ya başsağlığı dilemek. Böyle bir günde böyle koyu Katolik bir ailenin kapısında siyah kurdele göremeyince şaşırıyor, kapı açıldığındaysa karşısında kimi görsün; kanlı canlı Don Celestino Holguín'in ta ken-

disi, üstelik suratında da hiç dostane bir ifade yok.

İhtiyar en ufak bir nezaket göstermeden, "Gel bakalım, aynasız," diyor, apışıp kalmış haldeki Adán Góngora'ya. "Oyalanma hadi, çay soğuyor. Dikkat et halıya takılma. Hakiki Acem halısıdır."

35

Öğle yemeğinde Abelardo'yla Bellinghausen'de buluşuyorum. Sadece ikimiz için dört kişilik bir masa ayırtmış; restoranın geri kalanına göre yüksek bir bölümde bulunduğumuzdan diğer müşterileri görebilsek de duyamıyoruz, onlar da bizi duymuyorlar. (Restoranın sahibi mekânı, Fu mançu müşterilerin istediği gibi bölmelere ayırmamakta direniyor.)

Abelardo'da bir değişiklik var. Adeta parıldıyor. Hep şık giyinir. Şimdiyse şıklığı göz kamaştıracak seviyede abartılı. Buna hayret ediyorum. Bildiğim Abelardo hiç böyle değildir. Don Celes'in evindeki mütevazı halleri yerini acayip bir parıltıya bırakmış sanki. Herhalde insan televizyonda çalışınca ister istemez böyle görünmeye başlıyordur, önceden dikkatimi çekmemiş. Ama hemen hatırlıyorum; işyerini aradığımda artık orada çalışmadığını söylemişlerdi.

"İş mi değiştirdin?" diye soruyorum, lafı fazla dolandırmadan.

"Hayır," diyor, gülümseyerek, "İş beni değiştirdi."

Anlatsana, dercesine yüzüne bakıyorum.

Edebi hitap yeteneğinin ne kadar müthiş olduğunu gözler önüne seren uzun bir nutuk çekmeye koyuluyor. Bizzat tanıdığım birçok genç yazar ilk yazdıkları ucu

başı birbirini tutmayan kitaplarla başarıya ulaşamasalar da kolayına pes etmez, derken bir gün aniden edebiyatın kendilerine uygun olmadığını fark eder; edebiyat sayesinde geliştirdikleri retorik sayesindeyse daha az emek gerektiren ve daha fazla kazanım sağlayan başka ufuklara kanat açarlar.

Abelardo'nun söyledikleri Cumhuriyetimiz'le alakalı, yani hem benim hem de bu sayfaları okuyan sizlerin bildiğimiz bir konu. Yolumuzu şaşırmışız. Hiçbir şeye inancımız kalmamış artık. Devletin bir dediği ötekini tutmuyormuş. Birbirleriyle dalaşıp duran partiler hiçbir çözüm üretemiyormuş. Meclisler öğle uykusu uyunan, sıralar arasında dövüşülen, pankart açılan yerlere dönüşmüş. Eyalet hükümetlerinin çoğu uyuşturucu tacirleri tarafından yönetilip Adán Góngora'nın silahlı kuvvetleri tarafından bastırılıyormuş. Turizm bitmiş, korkudan kimse gelemiyormuş. Petrolün fiyatı düşmekteymiş. Kuzey sınırına gelince; göçmenler artık göçemiyormuş, Meksika'nın iş pazarı hiç iç açıcı durumda değilmiş, her şeyin sıfırdan inşa edilmesi ya da yenilenmesi gerekiyormuş; yollar, köprüler, barajlar, ormanlık bölgelerin kalkınması, tarımda yenilikler, kentsel dönüşüm...

Karşılık olarak başımı sallamakla yetiniyorum. Abelardo daha da ileri giderek ezelden beridir çözülemeyen toplumsal sorunun, "Ne yapmalı?" sorusunun cevabını veriyor.

Ona cevap vermeye, endüstri, ticaret, vesaire nasıl yürür birer birer açıklamaya yelteniyorum.

Biraz masumane, birazcık da küçümser bir tavırla sözümü kesiyor.

"Programlar, bitmek bilmeyen programlar, Adán. Hepsini zaten gördük. Her şeyin suyu çıkarılıyor. İyi niyetle başlanan işler insanların gamsızlığına, açgözlülüğüne, kibrine yenik düşüyor. Herkes aynı mantıkta: Be-

nim tuzum kuru, başkalarından bana ne? Babam da böyle düşünüyor, hiç karşı çıkma."

Bakışları biraz sertleşiyor.

"Ya sen, Adán?"

Ona karşı çıkıyor, avukat ve işadamı olarak kaynak yarattığımı, insanlara iş, tasarruf ve emeklilik olanağı sağladığımı söylüyorum, ben...

Yeniden sözümü kesiyor: "Ruhum'uza ne olacak peki, Adán? Bu ülkenin ruhuna?"

Açıkçası buna nasıl karşılık vereceğimi pek bilemiyorum. Diyeceğimi dedim. Ben yatırıma, çalışmaya, kalkınmaya inanırım... ne?

"Peki ya ruhumuz?" diyor Abelardo, ısrarla. "Ruhumuza ne olacak?"

Bu sorunun cevabı ağırdır ve öyle hemencecik verilemez. Lafı çeviriyorum. Ruhumuz... Yani... Oraya daha çok var... Önümüzde koca bir ebediyet uzanmıyor mu?

Evimde olanlarsa öyle bir seviyeye geldi ki lafı çevirecek halim kalmadı.

Mesele Priscila: Abelardo'nun ablası, Don Celestino'nun kızı, Góngora'nın (Namuslu?) sevgilisi, Tanrı'nın ve insanların huzurunda karım.

Düşünüyorum da, burada anlattığım olayların gizemine kapıldım kapılalı, Góngora'nın fazlasıyla kur yaptığı ve aklımdan tamamen çıkan karımla hiç baş başa kalmadım. Mesele doğal yoldan son buluncaya dek böyle devam eder herhalde, diye düşünüyorum. Ancak Priscila, akşamleyin karşıma dikilip zevzeklik ediyor.

"Çirkin bir adama âşık olmam seni şaşırtıyor mu?"

"Hayır," diye karşılık veriyorum, istifimi bozmadan. "Çirkinler genelde güzellerden daha şanslı olur, görünüşe aldanmamak lazım."

"Rüküş, cümbüşten tatlıdır," diyor, hiçbir dediği birbirini tutmayan karım.

"Ne demek istiyorsun? Ne söyleyeceksen doğru düzgün söylesene..."

"Çirkin, pis bir erkek istediğimi söylüyorum. Senin şıklığından bıktığımı söylüyorum. Her şeyin düzenli, tertemiz, Jalisco'da güzeli severler, oy esastır..."

"Nasıl istersen," diyerek son vermeye çalışıyorum bu abesliğe.

"Galip gelen benim! Tropikal yollardan giderim!"

"Zavallı kaltağın tekisin," diye çıkıyor ağzımdan.

"Ben yine İlkbahar Kraliçesi olacağım! Seni Cantinflas seni!"

"Şarkıda dediği gibi, 'Ölü yapraklar toplanır unutulmuş anılarda...'"

"Artık bana kolayına bulaşamazsın," diyor Priscila, tavuskuşu gibi kabararak. "Çünkü bana bulaşırsan rakibine bulaşmış olacaksın, uzaklardaki koca çiftliğimizde..."

"Góngora'nın seni kullandığının farkında mısın?"

"O beni seviyor. Doğumgününde pinyatası[1] ben olayım istiyor."

"Seni paramparça etmek için."

"Hayır, beni tatlıyla şekerle doldurmak için."

"Sonra da sopayı basmak için."

"Kaptan köprüsündeyim karavelamın, tutturmuşum ruhumu dümene. Marslılar geldiler bile... beni seviyor."

"Seni sevmekteki amacı, beni batırmak ve babanı öldürmek. Uyan, canım benim, uyan artık; sabah oldu güneş doğdu."

Birbirimize yaklaştıkça aramızda elektriklenme oluyor, Priscila gerilesin mi yoksa karşımda dimdik dursun mu karar veremeyince ulusal marşımızı söylemeye başlıyor...

1. Meksika'da özel günlerde yapılan kutlamalarda içi armağan ve şekerlemelerle dolu kukla ya da oyuncak, gözleri bağlı çocuklar tarafından sopayla vurularak düşürülür ve armağanlar kapılır. (Y.N.)

"Seni, sırlarını öğrenmek için baştan çıkarıyor, seni kullanıyor, işi bitince de kirli bir paçavra gibi bir kenara..."

"Kıskanç herif! Guanajuato yolunda!"

"Kimi kıskanıyormuşum, seni mi?"

"Çirkin senden daha yakışıklı. Çirkin senden daha güçlü. Çirkin beni seviyor."

"Ya sen?"

"Bakarsan zümrüt gözlerime, anlarsın âşığım kime."

Ona ne diyebilirim ki?

Góngora'nın Don Celestino Holguín'i öldürmeyi planladığından bahsedebilir miyim? Katilin ilk denemesinde başarısız olduğunu, yanlışlıkla Don Celes ile aynı güzergâhta yürüyen zavallı bir çörekçiyi hakladığını anlatabilir miyim?

Anlatmıyorum; çünkü karımın bana inanmayacağını biliyorum.

Anlatmıyorum; çünkü Don Celes'in boşanmamıza izin vermeyeceğini biliyorum.

Anlatmıyorum; çünkü Don Celes'i ilk seferinde haklayamayan leş nefesli cücenin, ikinci denemede de başarısız olacağına ihtimal vermiyorum.

Neyse, lafı uzatmayayım.

Olaylar birbiri ardına cereyan ediyor ve korkarım her şey felaketle sonuçlanıyor. Haberi bahçıvanımız Xocoyotzín Pereda'dan alıyorum; hüngür hüngür ağlarken bir yandan da çim biçme makinesini ittirerek işini yapıyor –iş konusunda çok titizdir– kayınpederimin malikânesinden ötedeki hendeğe kadar uzanan, üstünde gezinirken altında çimlerin büyüdüğünü ve ölülerin yattığını unuttuğumuz çimliği biçiyor...

"Neyin var, Don Xocoyotzín!" diyorum elimi omzuna koyup ihtiyar kemiklerini hissederek.

"Bir şeyim yok, Don Adán, bir şeyim yok," diye kar-

şılık veriyor, yüzünde her zamankinden de beter bir kederle.

"Anlat, hadi."

"Xocoyotito," diye ağlıyor. "Xocoyotito."

"Torunun mu?" diye soruyorum, olanları tahmin ederek.

"Olacak iş değil, Señor."

"Nasıl? Torunun aslında torunun değil mi?"

"Hayır, yani evet, torunumdu... Torunumdu," diyor hıçkırıklar içinde.

"Sakin ol, Xocoyotzín. Ne oldu?"

Durmaya niyeti yok. Çim biçme makinesini bir aşağı bir yukarı sürünce ben de mecburen peşine takılıyorum.

Olanları anlatıyor. Torunu Xocoyoncito Pereda Ramos'un cesedini teşhis etmek için Aragón Cezaevi'nin yakınlarında bir yere çağrılmış. Yirmi küsur ceset birden yakınları tarafından götürülsün diye yan yana dizilmişler. Her ölünün sol ayağının başparmağında kimliğini belirten küçük bir kart varmış.

"Sol ayağında mı?"

"Hepsinin sol ayağındaydı. Torunum Xocoyoncito da üstünde bir tek donuyla oracıkta yatıyordu."

"Sana hiçbir açıklama yapmadılar mı?"

"Yaptılar. Hepsinin uyuşturucu çetesinden olduğunu, Michoacán eyaletinde yakalanıp öldürüldüklerini, sonra da ailelerine teslim edilmek üzere buraya getirildiklerini söylediler."

"Torununun Michoacán'da ne işi vardı?"

"Aman Señor, Xocoyoncito, Michoacán'a hayatında gitmemiştir..."

"Yani?.."

"Michoacán'da olduğunu söyledikleri gün hep birlikte kız kardeşinin doğumgünü kutlamasındaydık."

"Yani?"

"Göz göre göre yalan söylüyorlar, Don Adán. İşlemediği bir suçu torunumun üzerine attılar. Ne Michoacán'daydı ne de çeteye üyeydi; mobilya tamircisiydi ve her gün işine giderdi!"

Hatırlıyorum da Kolombiya'da "sahte pozitifler" denen bir vaka vardı; emniyet güçlerini gerillalara karşı bir işe yarıyormuş gibi göstermek için masum gençler gerillaymış gibi gösterilerek, istatistik uğruna infaz ediliyordu. Saldırılarda ele geçirilen gerilla olmadığında masum gençlerin cesetleri "gerilla" gibi sunuluyor, sonra da fukara ailelerine iade ediliyordu. Kim sesini yükseltebilirdi ki? Kim şikâyet edebilirdi? Bahçıvanım da edemezdi.

"Naaşı geri verdikleri yeter, Don Adán."

Góngora'nın konumunu korumak için ceset hesabına, hele de masum delikanlıların cesetlerine ihtiyaç duyduğunu anlamam aniden mi oldu, yoksa parçaları birleştirerek mi, emin değilim. Bunu –birden süpersonik hızda çalışmaya başlayan zihnimde– masum orta sınıf mensuplarına ve her zamanki günah keçilerine –yani palyaçolar, erkek ve kadın fahişeler, sokak şarkıcıları vesairenin yanında yankesiciler, serseriler ve dilencilere– verilen cezalarla birleştirince Góngora'nın San Juan de Aragón'daki erkekler ve Santa Catita'daki kadınlar gibi canavarları hapse tıksa da aslında suçun kaynağıyla mücadele konusunda hiçbir şey yapmadığı kanaatine vardım; mücadele ediyormuş numarası yapıyordu, kurbanlarını "seçkinler" arasından seçiyordu, kamuoyunu memnun ederken esas suçluların kılına bile dokunmuyordu; suç örgütleri, babalar ve...

Kafarnın tepesinde adeta bir ampul yandı; Góngo-

ra'yı alt etmek için ne yapmam gerektiğini bulmuştum.

Góngora'nın yaptığı, yapabileceği her şeyden daha sapkın bir fikirdi bu...

Ama ondan farklı olarak ben adaletten yanaydım.

36

Kayınbiraderim Abelardo Holguin'in ricamı geri çevirdiği nadir görülmüştür. Aceleyle, "Peki ya ruhumuz?" sorusuyla bitirdiğimiz konuşmamızın daha sonradan, "Ruhumuz..." cevabıyla yeniden başlayacağı belliydi.

Dediğim gibi, Abelardo beni yarı yolda bırakmaz; hoyrat baba evinde kendini bildi bileli tek bir dost –ben oluyorum– tanıdığından mı böyledir, yoksa Lomas Virreyes'teki aile yuvası kılığındaki cezaevindeki ilk adımlarından beri hep yanında olduğumdan mı, bilemiyorum; edebiyatta şansını deneyip tutturamamıştı, Don Rodrigo Pola'yla tanışıp pembe dizi yazarlığına başlamıştı, sonra da...

Benimle bir restoranda buluşup bana ruhtan bahsetmişti. Ben de ona çalıştığı kanalı aradığımda, "Artık burada çalışmıyor," dediklerini söylemiştim.

Babasının evinden ayrıldığında, manyaklarla dolu bu ailenin tek aklı başında üyesiyle irtibatı koparmasın diye akıllılık edip ona son model bir Palm Pre hediye etmiştim. Palm Pre bir *smartphone* markasıdır, yani teknoloji yarışında bir adım öne geçebilmek uğruna –ki geçilmiştir de– üç yüz küsur mühendisin geliştirdiği bir ceptelefonu. Avantajı, Meksika'ya henüz gelmemiş olması, böylece resmî ya da gayri resmî herhangi bir müdahale ol-

madan gizlice iletişim kurabiliyorum. Palm Pre numaramı Abelardo'yla paylaşıyorum. Başıma gelecekler aklımın ucundan bile geçmiyor.

"Buluşalım diye aradım. Konuşacaklarımız var."

"Sen, ben ve o," diye karşılık veriyor.

"Tamam," diye karşı çıkmadan kabul ediyorum, kendi başımdaki gizemlerden ötesini merak bile etmiyorum artık. "Nerede?"

"Chapultepec Hayvanat Bahçesi'nde."

Çocukluğumdan beri hayvanat bahçesine gitmesem de her gün Virreyes'teki evimizden Reforma'daki işyerime giderken önünden geçerim. Öyle uzağından geçerim ki içeri girip ağaçların altına adım attığımda duyduğum bu kesif hayvan kokusu hiç burnuma gelmez.

Şehrin göbeğindeki bu hayvanat bahçesinin keskin mi keskin kokusunu tamamen unutmuşum. Bu kokunun birbirileriyle dip dibe yaşayan hayvanların kokularının birleşimi olduğunu fark ediyorum; insanlardan çitler, kafesler ve hendeklerle ayrılan bu hayvanların birbirleri arasındaki sınırlar da insanlarla olanlar kadar aşılmaz. Bazı hayvanların ötekilere hem ihtiyaçtan hem de içgüdülerinin etkisiyle saldırdıklarını iyi bilirim; büyükler küçükleri yer. Büyük hayvanlar –goriller, ayılar, aslanlar, kaplanlar– birbirleriyle sorunsuzca geçinirler. Bize ise saldırırlar; biz küçük olmasak da farklıyız; iki ayaklı, sözde akıllı, her halükârda konuşkan varlıklarız. Ama bize saldırınaları için önce bizi görmeleri gerekir.

Oysa izleyen taraf biziz. Hayvanat bahçesine gelip onlara bakarız. Bazılarına fıstık atarız. Bazılarına dil çıkarırız. Seslerini taklit ederiz. Maymunlar gibi katıla katıla güleriz. Kollarımızı kanat gibi çırparız. Derken izleyen tarafın sadece biz olduğumuzun farkına varırız. Hayvanlar, bizi izlemezler. Bize aldırış etmezler. Umurlarında bile değilizdir. Onları kafese tıkan biz olsak da

böyledir bu. Kaplan sessiz adımlarla yürür. Varlığıyla adeta havayı titretir. Karşısında canlı kimse yokmuş gibi hücresinde volta atar.

Tesadüfen beni kaplanların dev kafesinin önünde bekliyorlar.

Abelardo'yu daha uzaktan tanıyorum.

Yanındaki kadınıysa tanımıyorum.

Kadının sırtı dönük, kaplanları izlemeye dalmış. Abelardo tokalaşmak için bana elini uzatıyor. Kadın dönüp bana bakıyor. Kim olduğunu göremiyorum. Yüzünde kalın bir peçe var. Zifirî bir peçe bu; ardındaki hiçbir şey görünmüyor, kadın konuştuğunda sesi kumaşın içinden geçip bana ulaşıyor, köylüler gibi önce soyadını sonra adını söylüyor.

"Sagrario Guadalupe, emrinize amadeyim."

Sagrario Guadalupe mi, yoksa Guadalupe Sagrario mu? Soyadı, adından önce söylemek gibi yaygın bir geleneğin nasıl bir işlevi olabilir ki? İsimler böyle amuda kaldırılırsa telefon rehberleri çorbaya dönmez mi?

Sagrario Guadalupe. Guadalupe Sagrario.

Kapkara olan bir tek peçesi değil, tepeden tırnağa karalara bürünmüş. İlk dikkatimi çeken rahiplere, daha doğrusu rahibelere ya da en doğrusu rahiplere özgü cüppesi, kara çorapları ve topuksuz kara ayakkabıları. Cinsiyetini sadece eldivensiz elleri belli ediyor. İhtiyar bir kadının elleri bunlar. Masmavi damarları kabarmış, parmakları romatizmadan eğrilmiş, kemikli elini elime değer değmez geri çekiyor, bu temasın gizlediği her şeyi açığa çıkarmasından korkuyormuş gibi.

Hayvanları izliyoruz. Chapultepec Hayvanat Bahçesi'nde üç bini aşkın hayvan var. Başlı başına bir şehir sanki.

37

SON HABERLER

Kuyrukluyıldızlar hakkında tartışmalar sürüyor. Vizarrón adlı bilimadamı bize konunun tarihi hakkında bilgi vermeye Aristoteles'ten başlıyor, filozofun olaya ilk verdiği ismin "beklenti" olduğunu anlatıyor. Kastettiği sözcük "beklenti" değil de bu fiziksel olaya dinî anlamlar yüklemekte ısrarcı olan Güemes adlı din adamının tabiriyle "ümit" mi, bilemiyoruz.

Vizarrón, kuyrukluyıldızların bilimsel tarihini Aristo'dan itibaren ayrıntılı biçimde anlatırken din adamı sözünü kesiyor ve yıldızın ortaya çıkışının dünyada olup bitenlerin ilahî emellerle uyuşmadığını görünce öfkelenen Tanrı'nın bir işareti olduğunu söylüyor. Bilimadamı, "İlahî emelle ne alakası var bunun," deyip Newton'dan alıntı yapıyor: "Kuyrukluyıldız 'yerçekimi' dediğimiz fizik olayının basit bir örneği değil midir?" Bunun üstüne din adamı, "Kuyrukluyıldızlar ne kadarda bir ortaya çıkar?" diye soruyor. "yetmiş beş senede bir." "Aynı kuyrukluyıldız mı? Göklere dair bundan daha iyi kanıt mı olurmuş?" "Kendiniz diyorsunuz işte, bunun Tanrı'yla değil göklerle alakası var." "Aynı şey değil mi?" diyor din adamı, sırf son sözü söylemiş olmak için.

ABD'nin Texas eyaletinde polisler ülkelerine dönen Meksikalı yasal göçmen işçilerin alınlarının teriyle kazandıkları dolarları üzerlerindeyse çalıyor, banka hesaplarındaysa kendi hesaplarına aktartıyorlar. Otoyollarda devriye gezen polis memurları, göçmenleri yakalayıp yasadışı çalışmakla suçluyor. Göçmenler en yakın karakola götürülüp a) çalışma izinlerinin olduğunu veya b) Meksika'ya dönüş yaptıklarını ve bir daha geri gelmeyeceklerini veya c) esas suçlunun patronları olduğunu ve kendisilerinin bir suç işlemediğini kanıtlamak isteseler de d) polisler hiçbir şeye kulak asmıyorlar, anlamazlıktan geliyorlar, İspanyolca bilmiyormuş numarası yapıyorlar ve sonunda f) "Seçim senin," diyorlar. "Ya paranı verirsin ya hapsi boylarsın." "Ama ben kaçak göçmen değilim ki." "Bizce öylesin." "Bütün evraklarım tamam." "Ama tipinde iş yok, bu ülkede dış görünüş önemlidir. *Pay up!*"

Guerrero eyaleti yetkilileri, Taxco şehrinde seks işçiliği yapan Sofía Gálvez adlı genç kızı öldürmekle suçlanan Leonardo Kakabsa veya Cacasa adlı Avusturyalı turistin yakalandığını bildirdi. Leonardo bir hafta önce bir kez daha tutuklanarak Taxco'lu diğer bir seks işçisi olan "Benekli" lakaplı Sofía Derbez'i öldürmekle suçlanmıştı. Davaya bakan hakim, Leonardo gibi yakışıklı ve genç bir adamı fahişenin tekini öldürdü, diye mahkûm etmenin Taxco'nun itibarını zedeleyip turizmi baltalamaktan başka bir işe yaramayacağına kanaat getirmişti. Böylece serbest bırakılan Avusturya vatandaşı Kakabsa çok geçmeden kimseyi şaşırtmayan ikinci cinayeti işledi. Yeniden yakalanan Kakabsa, söz konusu seks işçilerinin işlerini bitirince kendisiyle ve ismiyle dalga geçtiklerini, küfürlü kelime oyunları yaptıklarını söyledi. Yine de cinayetleri bu yüzden işlemediğini belirten Kakabsa veya Cacasa kendisini asıl kızdıranın Avusturya vatandaşı ol-

masına rağmen fahişelerin kendisine "Alman" demeleri olduğunu belirtti. Yargıç, kararın Taxco'nun turizmine zarar vereceğine üzülse de bu kez mecburen adamı mahkûm etti. "Hangisi daha önemli, suçluları cezalandırmak mı, yoksa Taxco'nun en önemli gelir kaynağı olan turizmi baltalamak mı?" diye soran yargıca cevap bizzat Leonardo veya Leonard Kakabsa veya Cacasa'dan geldi. Ergenlik çağından beri fahişeleri öldürmeyi alışkanlık haline getirdiğini belirten adam, içinde onlara karşı bastırılamaz bir tiksinti duyduğunu ve adaletin yerini bulmasını sağladığını dile getirdi. İsmi halen tam olarak öğrenilemeyen adam, Meksika ile Avusturya arasında yapılmış suçluların iadesine dair anlaşmalar dolayısıyla ülkesindeki yetkililere teslim edilmesi sırasında, "Öldürdüm ve yine öldüreceğim," dedi.

Aynı haberle ilgili not: Bahsi geçen Kakabsa veya Cacasa isimli adam, Viyana'ya geldiğinde yalvararak bir istekte bulundu. Habsburg hanedanından Maximilian'ın kentteki Kapuçin kilisesinde bulunan kabrinin (XIX. yüzyılda Meksika imparatoru olan Maximilian'ın kabri, Napolyon'un Habsburg hanedanından eşi Marie-Louise' den oğlu Reichstadt dükü L'Aiglon'un kabrinin hemen yanındaydı; Ferdinand ile Sophie yani Sofia'nın oğlu –Maximiliano– ise Habsburg hanedanının İspanya ve Avusturya kollarının Napolili Bourbon ve Bavyeralı Wittelsbach hanedanlarıyla birlikteliğinden doğmuştu) önünde diz çökmek istedi. Nedeni sorulunca Kakabsa veya Cacasa, Meksika'da yaptıklarının amacının vahşi Meksikalılar tarafından kurşuna dizilen Maximilian'ın intikamını almak olduğunu söyledi. Viyana'daki yetkililer adamın geçmişini araştırdıklarında çözülmemiş iki suça daha karıştığını, bu suçlarda da "Sofia" adlı fahişeleri hedeflediğini belirttiler. Biraz araştırınca Leonardo'nun

annesinin isminin de "Sofia" olduğu ortaya çıktı. Leonardo veya Leonard şu anda Wahringerstrasse Cezaevi'nde, (halk arasında Wichtimacher, Besserwisser, Kibirli ve Çokbilmiş isimleriyle de tanınan) ünlü psikiyatrların gözetiminde tutulmakta.

Ek not: Buenos Aires'in banliyösü Las Heras'ta, Anchorena Caddesi'nin köşesindeki dondurmacı.

Tomás Eloy Martínez Kakabsa veya Cacasa'dan bir pembe diziymiş gibi bahsederken Nikaragualı yazar Sergio Ramírez'in alışılmış asık suratı beklenmedik bir biçimde koca bir gülümsemeyle aydınlanıyor. "Kakabsa, Cacasa değil, Sacasa," diyor gülümseyerek. Anlattığına göre Nikaragua'da insanların kendileriyle aynı soyadı taşıyanlarla birlikte olmalarıyla kafayı bozmuş mitoman, yani yalan söyleme hastası bir adam yaşarmış. Kafayı Chamorro, Coronel, Debayle gibi isimlere nasıl olup da bu kadar fazla rastlandığına takmışmış.

Sergio'nun anlattığına bakılırsa bu soyadları arasında aslında kan bağı yokmuş, Nikaragua'da soyadlar başka yerlerdeki aziz isimlerine benzermiş; inançla, kiliseyle ilgili isimlermiş. Dolayısıyla Sacasa isminin sahiden "Sacasa ailesini" mi belirttiği, yoksa El Bluff sakini bir mitomanın sayısız yalanını örtmek için uydurduğu "aristokratik" tınılı bir isim mi olduğunu bilmek imkânsızmış, ne de olsa bu konuda sabıkası varmış. Örneğin:

Şair Rubén Darío'ya ait olduğunu söylediği sahte metinleri herkesin ortasında yakarak Darío'yu Nikaragua'nın özeti (fakir ülke, zengin şair) olarak gören halkın öfkesini uyandırmış. Değerlere saygısızlık etmekten hapse atılmış, çok geçmeden serbest bırakılmış.

Nikaragualı diktatörlerin kalçalarını –gotik bir D şeklindeki– kızgın demirle dağlamaları gerektiğini söylemiş, bu işaretlemenin iki amacı varmış; hem diktatörle-

rin saygınlığını artıracak hem de halkın onları kolayca tespit etmesine yarayacakmış. Bunu duyan Somoza ise Sacasa'ya kendi ilacını tattırarak onu asla çıkmayan bir kakao lekesi misali işaretlemiş; kıçına İbiş'in damgalatmış, ama Sacasa herkese bunun İmparatorluğun İ'si olduğunu söylemiş. Yerseniz...

Oğlanlara arasına *Playboy*'dan resimler konulmuş dua kitapları dağıtarak ayin sırasında kahkaha patlamalarına neden olmuş. Rahipler, dua kitaplarını toplayıp arada bir göz atmak üzere hasetle cüppelerinin ceplerine koymuşlar. Sacasa, sapkınlıkları çocukları ve masum meraklarını değil, rahipleri ve insanı çıldırtan baskılarını hedeflediği için gurur duyarmış. Ramírez'in söylediğine bakılırsa, "Kurtarıcı Sacasa" diye tanınmayı arzuluyormuş.

"Öyleyse," diye araya giriyor Tomás Eloy, "senin Sacasa ile bizim Sikasky aynı kişi olsa gerek. Sikasky dediğim, cinayet işledikten sonra suç mahallinden ayrılmayan Buenos Airesli kurnaz bir katil; yoldan geçerken denk gelmiş gibi cesede yanaşıp tek kelime etmeden etrafı izlermiş, kaçmaya çalışmadığı için de polis katilin o olabileceğini asla düşünmezmiş. Vaktinde askerî diktatörlüğün en has tetikçisiymiş; cinayetten sonra olay yerinden ayrılmayışı tam diktatörlüğün istediği şeymiş. Neticede kurbanlar, kendi kendilerinin katili ilan edilirken Sikasky istemeyerek de olsa terfi üstüne terfi almış, çünkü cinayet yöntemi kaçmamaya, cinayet mahallinde kalmaya dayalı olduğundan suçu kendisinin işlediği tahmin edilemiyormuş.

Ama sonradan yakasını kurtarmayı becermiş. Geçenlerde bizim buralarda, Vicente López semtindeki bir lokantada gördüm."

"Tabii ya. Askerî rejim sırasında suç işleyenleri ihbar etmişti. Çok işe yaramıştı. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar aktarmıştı. Bütün üstlerini hapse yollamıştı."

"Ya şimdi neler yapıyor, Tomás Eloy?"

"Gözlerinde hüzün, Recoleta mezarlığına bakan masasında oturuyor ve kurbanları sığır ve tahıl üstüne kurulmuş oligarşilerin mozoleleriyle dolu bu mezarlıkta değil de Chacarita'daki panteonda yattıkları için hayıflanıyor..."

"Carlos Gardel ile Eva Perón'un mezarları da Chacarita'dadır..."

"Sikasky rekabetten hoşlanmaz."

"Söyle bana, Tomás Eloy, senin Sikasky'yle benim Sacasa aynı kişi mi?"

"Söyle bana, Sergio, senin Nikaraguali Sacasa'yla Viyanalı Kakabsa aynı kişi mi?"

"Söyle bana, Tomás Eloy, Viyanalı Kakabsa'yla Meksikalı orospuların katili Cacasa aynı kişi mi?"

"Söyle bana, Sergio, kitaplarda da filmlerdeki gibi karakterlerin gerçek hayatta kim olduklarını tespit edebilir misin: Domingo Sarmiento olduğunu söyleyen şu beyefendi aslında Enrique Muriño adlı oyuncu mu?"

"Hayır: Raskolnikov, Peter Lorre ya da Pierre Blanchard olabilir; ancak Lorre de Blanchard da Raskolnikov olamazlar. Onlar birer görüntüden ibarettir. Raskolnikov ise sözdür, hecedir, isimdir, edebiyattır..."

"Kitapları *hayalimizde canlandırır*, filmleriyse yalnızca *gözümüzle mi görürüz* yani?"

"Hayır! Kitaplar hayalimizde arzu ettiğimiz görüntüleri canlandırır."

"Ya filmler?"

"Yalnızca ışıkları söndürüp gözlerimi kapadığımızda..."

"Bana şekerlemeli bir sütlü dondurma."

"Arjantin'de 'şekerleme' denmez."

"'Max, şekerleme,' diye öfkeyle tısladı İmparatoriçe Carlota, aynı anda hem (hep hayatta olduğuna inandığı)

kocasını hem de (kimsenin merhamet edip kendisine ikram etmediği) Meksika tatlısını hatırlayarak."

"İyi de, bütün bunların şu anda okuduğun *Cennet'teki Âdem* adlı romanla ne alakası var?"

"Hem çok alakası var hem de hiçbir alakası yok. Okumanın çağrışımsal gizemleri bunlar."

"Amaç çözüm kısmını geciktirmek mi?"

"Çözüm yok. Sadece okuma var. Çözüm, okuyucunun ta kendisi."

"Okuyucunun yaptığı, romanı kafasında yeniden canlandırmak mıdır, yoksa sıfırdan inşa etmek mi?"

"İlginç romanlar, yazarın elinden kaçıp durur. Daha doğrusu..."

"Romanın hangi kısmına gidiyorsun?"

"*Cennet'teki Âdem*'in mi? Adán Gorozpe ile kayınbiraderi Abelardo Holguín'in boks hakkında birbirleriyle bilgi yarıştırdıkları kısmına..."

"Ne diyorlar?"

"Hemen okuyayım:"

"Boks karşılaşmalarını kimler kuralllı hale getirmiştir?"

"1747'lerde Jack Broughton, 1867'de de Queensberry markisi..."

"İlk profesyonel boksör kimdir?"

"Daniel Mendoza adlı bir İngiliz Yahudisi. O zamanlar eldiven bile kullanılmıyordu."

"Boks eldiveni, ilk kim tarafından kullanılmıştır?"

"Biraz önce de bahsi geçen Jack Broughton tarafından. Ama eldivenleri asıl popülerleştiren kişi, İngiliz boksör Jean Mace'tir."

"John L. Sullivan ise tam tersi, çıplak elle dövüşmeyi tercih etmiştir."

"Toplumsal açıdan boks ne işe yarar?"

"Sınıf atlamaya yarar. Cahil İrlandalının, İtalyan-Amerikalı mahalle delikanlısının sınıf atlamasına, Zenci kölenin..."

"Joe Louis, 1937'den 1949'a kadar şampiyonluğunu korudu."

"Sonradan dayak yiye yiye emekli olduğunda beş parası kalmamıştı, kulaklarıysa karnabahara dönmüştü."

"Toplumda suçun yükselişini boks sayesinde engelleyebilir miyiz, kayınço?"

"Gerilladan boksör çıkarırsak olabilir: 1923'te Filipinler şampiyonunun ismi, Pancho Villa'ydı."

"1923: bizim Pancho Villa'mızın öldürüldüğü yıl."

"Kendini fazla kaptırma, kayınço. Eldivensiz dövüştüğünde ayaklarını oynatmamalısın."

38

L beni arıyor. Çaresizce çığlıklar atıp duruyor, söylediklerini anlamıyorum. Yanına gitmek için alelacele dışarı çıkıyorum. Danışmanlarım, kara gözlüklerinin ardından bana bakıyorlar (ya da bakmıyorlar, kim bilir). Şoförüm beni Londres ile Insurgentes'in kesiştiği köşenin yakınındaki Bellinghausen'in önünde bırakıyor. Buranın müdavimiyimdir. Kimsenin dikkatini çekmiyorum. Sakin adımlarla Londres'ten Oslo'ya doğru yürüyorum. Acelem olduğunu belli etmemeliyim. Ama sersem saloz da yürümemeliyim. Kimseyle karşılaşmamak, kimseyle vakit kaybetmemek için dua ediyorum.

L'nin apartmanının kapısına varıyorum. Anahtarım elimde hazır. Ama gerek kalmıyor. Binanın kapısı açık. Merdivenin taş basamaklarından L'nin oturduğu ikinci kata çıkıyorum.

Binanınki gibi dairenin kapısı da ardına kadar açık.

Daha içeri girmeden, gözucuyla, ortalığın darmadağın olduğunu görebiliyorum.

Hiçbir şey yerinde değil. Lambalar yere fırlatılmış. Halılar kaldırılıp eğri büğrü kıvrılmış. Sandalyeler amuda kaldırılmış. Koltuklar bulanık ve pis kokulu bir sıvıyla lekelenmiş. Dört bir yanda kırık tabak çanaklar. TV ekranının tam ortasında koca bir delik. Duvarlarda tır-

nak izlerini andıran çizikler.

Derken yatak odasından zayıf, çaresiz, tiz, kesik kesik hıçkırıklar duyuluyor.

Koşup L'yi kollarıma alıyorum. Üstünde sabahlığı var. Önü aralık. Ağlayarak yatağın kenarına oturuyor. L'ye sarılıyorum.

Kapıyı kırıp içeri girdiler, silahları vardı, ne tür silahlar bilmiyorum, hiç bilmiyorum ama ölümcül silahlardı, tehdit dolu silahlardı, banyoya saklandım, korkudan tir tir titriyordum, ama istedikleri ben değildim, bana kapının ardından bağırıp salona döndüler ve her şeyi paramparça ettiler, bana zarar vermediler, beni hiç görmediler, yemin ederim, içeriden bana bağırdılar, asıl zararı sana vereceklerini söylediler, mesajlarını bir bir saydılar, bir daha asaplarını bozmayacakmışsın, yaşayanları öldürmeyi bırakacakmışsın, kendine dikkat edecekmişsin, çünkü önemli olan kayınpederinin ölüp ölmediği değil, senin ölüp ölmediğinmiş, *alçak herif*, dediler sana, sakın uyanıklık etmeyecekmişsin, Adán, onlara belden aşağı vurayım demeyecekmişsin, kayınpederini unutacak, kendinle meşgul olacakmışsın, yoksa sıradaki kurban kayınpederin değil sen olacakmışsın, kendine dikkat edecekmişsin, bu sadece bir uyarıymış; bunu kıymetli kıçınla tanışma faslı olarak görüyoruz, yalnızca bir uyarı bu, ilk ikaz, ilk ikaz...

L'yi kucaklıyorurn ve ne olursa olsun asla ayrılmayacağımızı hissediyoruz. Son haftalarda aramıza giren mesafe bir duraksamaya, ilişkimizi soluklandırıp güçlendirmek için elzem bir duraksamaya, bir ara faslına dönüşmüştü. Yeniden birbirimize kenetlenmemizi Góngora'nın uygulattığı polis şiddetine mi borçluyduk? L'yi kucaklarken aklımdan süratle düşünceler ve olasılıklar geçiyor, a) Góngora Don Celes'i öldürememiş, dolayısıyla da sevgili Priscila'cığını yetim bırakamamış, ona kavuşamamıştı; b) Priscila beni ancak Don Celes'in Katolik

inadı aradan çıkarsa boşayabilirdi; c) ölümden beter bir kadere, yani Adán Góngora'yla evlenmeye, ancak benden boşandıktan sonra yelken açabilirdi; d) Kek Kralı'nın öldürülmesi hedefi karıştırdığı için başarısız olmuştu; e) bu karmaşanın sorumlusu Engerek lakabıyla tanınsa da nüfus kaydında Gustavo Huerta Matthews yazan yeni salıverilen suçluydu; f) annesinin soyadı gibi görünen "Matthews" aslında Engerek'in eskiden beri kullandığı bir sahte isimdi, Oaxaca'lı bir çamaşırcı olan annesinin soyadı Mateos'tu; kadın, polis sorgusunda başta Engerek'in annesi olduğunu reddetse de sonradan kendini tutamayıp gözyaşlarına boğulmuş, oğlunun köyden kente göçtükleri için bu yola düştüğünü söylemişti; g) Góngora'nın hizmetkârları yurtiçinde ve yurtdışında kapsamlı bir arama başlatmışlardı; çünkü Góngora ihanete göz yummaz ve hedefi karıştırmayı ihanetle bir görür; h) Santa Catita Cezaevi'ndeki Çaçaça lakaplı kadın mahkûm, sevgilisi Engerek'in nerede olduğunu bilmediğini söylemişti; i) bu doğru olmalıydı, çünkü Çaçaça vahşice sorgulandığında dahi farklı bir şey söylememişti: bilmiyorum, bilmiyorum, bilmiyorum, üstüne tatlı olarak da ananızı sikeyim; j) Engerek'in izini kaybeden Góngora yeniden Gorozpe Caddesi'ne dönmüştü; k) Don Celestino ölünce Gorozpe ile Priscila'nın boşanmasının ve Priscila ile Góngora'nın nikâhının önü açılmış olacaktı; k_1) Gorozpe ölünce Priscila dul kalacağından Góngora ile ölünceye kadar birlikte kalması kesinleşecekti; l) demek ki Gorozpe ölmeliydi; m) ama önce acı çekmeliydi; n) Gorozpe'ye nasıl acı çektirilebilirdi?; o) işyerinde değilken ne yaptığına bakmak lazımdı; o_1) ya evine dönüyor; o_2) ya Zona Rosa'daki ve şehir merkezindeki restoranlarda yemek yiyor; o_3) ya Reforma Caddesi üzerindeki sokaklarda geziniyor; p) peşine düşülsün, başka nerelere gidiyor?; q) emirlerinizi yerine getirdik, efendim:

Oslo Sokağı'nın X ile köşesinin yakınındaki bir daireye gidiyor; r) dairede kim yaşıyor?; s) dairede yaşayan kişinin ismi 'L'; s_1) soyadı yok mu bu 'L'nin? s_2) sadece 'L' diye biliniyor; t) derhal L'nin dairesine girin, etrafı kırıp dökün, yerle bir edin, L'yi aşağılayıp korkutun ama başka bir şey yapmayın; u) ki Gorozpe, bunun yerinde bir uyarı olduğunu anlasın.

"Bu sadece bir uyarıymış," diyor L, kollarımın arasından.

Karşılık vermiyorum.

"Neyin uyarısı?" diyor L, ısrarla.

Bense, "Çok yersiz bir uyarı," demekle yetiniyorum.

"Çifte bir uyarı bu," diye açıklıyorum sevişmemizin ardından. "Bana bir uyarı. Eğer Priscila'dan boşanmazsam onu dul bırakacaklar. Hz. İsa göstermesin! Sana da bir uyarı, çünkü sırf bana acı çektirmek için seni öldürecekler. Meryem Ana ve Yusuf göstermesin!"

"Bu kadarla bitse iyi. Góngora, insanların mahremine tecavüz ettiği yetmezmiş gibi, gücünden rahatsızlık duyduğu bir adamı da aradan çıkarmış olacak; Góngora'nın sırlarını açtığı, kirli iktidar dalavereleri teklif ettiği bu adam benim. Góngora'nın ölüm istatistiklerini çarpıttığını, rakamlar göze hoş görünsün diye masum gençleri gerillaymış gibi gösterip öldürttüğünü (bahçıvanımız Xocoyotzín'in eşsiz yardımı sayesinde) öğrenen bu adam benim. Góngora'nın masumları, arada bir de suçluları hapse gönderdiğini, bunları ibretlikmiş gibi sergileyerek kamuoyunda adaletin sağlandığı algısını oluşturduğunu, acı çorbasından her kesimin ağzı yansın, kamuoyu fazla ayaklanmasın diye ipotek mağduru orta sınıf mensuplarını ve tek tük birkaç milyoneri dahi kodese tıktığını keşfeden bu adam bizzat benim. Góngora gerçek bir deha!"

"Ama sen ondan daha akıllısın, sevgilim."

"Ne yapmalıyım dersin?"

"Bana kulak ver. Yaram taze diye böyle konuşmuyorum."

"Her şeyden önemlisi, seni gördüler mi, L?"

"Hayır. Banyoya saklandım. Kapının arkasından bağırdılar."

"Karşılık verdin mi?"

"Verir miyim hiç? Tehditler savurdular. Ama beni görmediler. Sırrını keşfetmediler."

"Sırrımı senden başka bilen yok, sevgilim, canım benim."

"Seni benden başka çıplak gören kimse yok, değil mi?"

"Var. Ama üstünden çok zaman geçti ve o orospu çoktan öldü."

39

Hayvanat bahçesinden çıkıp Abelardo Holguín ve "Sagrario Guadalupe, emrinize amadeyim," diyen peçeli kadınla birlikte yürümeye başlıyorum.

"Nereye gidiyoruz?"

"Benim evime," diyor tepeden tırnağa örtülü kadın.

"Uzak mı?" diye soruyorum, önceden bahsettiğim sebeplerden dolayı insan içinde görünmeye çekindiğim için.

"Hayır, biraz ileride," diye mırıldanıyor gizemli kadın. Aslında bu gizem, kadından ziyade üçümüzün birlikte ilerleyişinden kaynaklanıyor.

"Merak etmeyin, Don Adán. Ağaçların gölgesinden yürüyeceğiz."

Gerçekten de öyle yapıyoruz. İkili, beni sık ağaçların arasından geçirip "kör ormanı" denen, önceden tanıdığım bir yere getiriyor.

"Gözünü bağla," diyor Sagrario Guadalupe, emredercesine.

Abelardo, "Kokuları iyice hissedebilesin diye," diyor, gerilmeyeyim diye.

Sahiden de gözlerim bağlanınca selvilerin ve çimenin, güllerin ve *ahuehuete* ağaçlarının kokusu burnuma doluyor, birden zihnimde likenler, gölgeler, nemli yapraklar ve kadim ağaçlar canlanıyor. Arkamızda bir yerler-

de bir kapının madenî bir çınlamayla kapandığı duyuluyor. Körlemesine birkaç adım atıyorum, derken Sagrario, Abelardo'ya gözümdeki bağı çıkarmasını söylüyor.

Gözlerimi açınca kendimi taş duvarlı bir odada buluyorum. Katı, aşılmaz duvarlar bunlar; başkentin ve yakından tanıdığım bu meşhur ormanın göbeğindeki devasa bir gizli zindandayım sanki. Fazla yürümemiştik. Hayvanat bahçesinden ve Chapultepec Kalesi'nden pek uzaklaşmış olamayız. Ancak "orman" ve "kale" gibi ortamların insanda uyandırdığı heybet hissi, buraya girince demir bir kütleyle ezilmişçesine ortadan kayboluyor. Burası olsa olsa –diye atıyorum, madem maceraya atıldık diye– ormanın içindeki bir mağara, şehrin en işlek parkının ortasındaki gizli bir mekân olabilir.

Bir yanımda Abelardo, öbür yanımda Sagrario koluma girmiş, sanki düşmeyeyim diye tutuyorlar beni, bir uçurumun kenarındaymışım gibi... Bu kadarı da fazla, öfkeyle silkeleniyorum. *Nerede* olduğumu bilmiyorum. Ama bir yerde *olduğumu* biliyorum. Kişiliğimin desteğe ihtiyacı yok. İkili beni nereye götürse sürprizlerden çekinmeden ayakta dimdik durmasını biliyorum. Erkekliğime diyecek yok.

Halbuki beni bekleyen sürprizi bilseydim...

Karşımdaki alan aydınlanıyor ve merkezinde, sunağa benzeyen küçük bir yükseltinin tepesinde L'nin anlattığı çocuk beliriyor; on-on bir yaşlarında, beyaz değneği elinde, altın sarısı bukleleri başını bir hale gibi çevreliyor. Çok nazik bir çocuk olduğu, "Hoşgeldiniz, Señor," deyişinden belli. İnsana korku veriyor. Bu korkunun sebebi çocuğun Chapultepec Kalesi'nin *bağırsaklarında* âniden ortaya çıkması değil, gazetelerde çıkan, L'nin de tarif ettiği o meşhur fotoğrafıyla tıpatıp aynı olması. Diğer bir deyişle, çocuğun insan içinde değilken görülen "normalliği" bu mahrem mekânda tamamen ortadan kayboluyor. Çocuk

aynen L'nin tarif ettiği gibi pırıl pırıl ve tıpkı L'nin anlattığı gibi otorite ve aşk içeren bakışlarını bana dikiyor, büyük bir aşk büyük bir otoriteyle karıştırılmış –ve aynı L'nin dediği gibi, "bir tutam da tehdit eklenmiş sanki".

Toparlanıyorum ve L'nin anlattıklarını hatırlayıp Sagrario'ya dönüyorum: "Peki kanatları nerede? Kanatlarına n'oldu?"

Çocuk bir kahkaha atıp bana sırtını dönüyor: kanadı yok. Sagrario homurdanarak öne atılıyor, çocuğun sırtına bir çift kanat takıyor, çocuk da uslu uslu durup onu bekliyor, sonra Sagrario yine Abelardo'nun yanındaki yerine geçiyor ve çocuk şöyle diyor:

"Kanada gerek yok, anne. Ben alt tarafı bir ilkokul öğrencisiyim, Tanrı değilim."

Yine kendime hâkim olamayıp, "Benden ne istiyorsun?" diyorum.

"Ben kimseye emir vermem, Señor. Ben sadece bir çocuğum. İlkokula gidiyorum. İsterseniz anneme sorun. O da biliyor."

"Ama insanlara içinden, kalbinden gelen bir emre uyduğunu söylüyorsun," diyorum, L'nin anlattıklarını hatırlayarak.

Çocuk altın sarısı bukleli peruğunu çıkarıveriyor ve kapkara gür saçları beliriyor.

"Ben sadece ilkokul öğrencisi bir çocuğum," diye tekrarlıyor, kalenin altındaki dehlizleri sarmalayan, içindeki tek ışık kaynağının kendisi olduğu karanlıkların arasından. "Kimseyle dalga geçmiyorum, Señor."

"İnsanları kandırmıyor musun, başka biriymiş, ulakmış gibi davranmıyor musun?" diye acımasızca saydırıyorum haberci çocuğa. Kimin habercisi? Tanrı'nın mı?

"Ben aynı anda iki şeyim," diyor gayet rahat bir tavırla. "Hem ilkokul öğrencisiyim. Hem de Tanrı'nın habercisiyim, amacım uyarmak..."

"Ne uyarısı?" diyorum, sesimdeki sabırsızlığı gizlemeye çalışarak. "Ne diyorsun yahu?"

"Zaman gelip çatmak üzere," diyor çocuk, tatlılıkla.

"Ne zamanı, bacaksız?"

"Ruhun zamanı."

"Ne zaman geliyormuş?"

"Şimdi."

"Ruh nedir?"

"Söyleme, sakın söyleme!" diye haykırıyor Sagrario, sesi korkuyla titreyerek. Neyden korkuyor böyle? Çocuğun gerçeği söyleyeceğinden mi, yalan söyleyeceğinden mi, yoksa da, en fenası, saçma bir şey söyleyeceğinden mi? "Hiçbir şey söyleme!"

Çocuk hiç istifini bozmuyor.

"Ben üstüme düşeni yapıyorum."

"Sana kim emir veriyor?" diye sıkıştırıyorum.

"Kimse."

"Neden böyle şeyler yapıyorsun?"

Çocuk fısıldarcasına, "Çünkü başka..." diyor ve tıpkı ortaya çıktığı gibi sessizce ortadan kayboluyor.

40

Global çağda (dünyaya mal olmuş, uluslararası düzeyde) bir avukat ve işadamı olarak tanıdıklarım sayesinde hem hükümetler ve şirketlerle hem de siyasi güçler ve güvenlikçilerle yakınlık kurarım. Kuzey ve Güney Amerika'yla, Uzakdoğu'yla ve iki Avrupa'yla birden iş yaparım. İki Avrupa diyorum, çünkü bana göre pratikte Doğu ve Batı Avrupa henüz tam anlamıyla birleşmemiştir. Düşünsenize: Alman Demokratik Cumhuriyeti 1945' ten 1988'e dek Moskova'nın dış ilişkilerde müttefiki ve komşusuydu; Baltık Denizi'nden Dresden'e kadar uzanan hattın ötesi Sovyet İmparatorluğu'ydu, Sovyetler –ortada bir ada gibi kalan– Berlin'i karakol gibi kullanıyordu, sıcak savaşın sona ermesiyle Reich'ın eski başkenti (Rusya, İngiltere, Fransa ve Amerika arasında) dört bölgeye bölünmüş, Soğuk Savaş açısındansa (doğu ve batı olarak) ikiye ayrılmıştı. İki Almanya ancak 1988 yılında Sovyet hegemonyasının çöküşüyle birleşse de gerçek anlamda "birleşme"leri uzun sürdü. Batı Almanya halihazırda Avrupa'nın ve dünyanın önde gelen endüstriyel güçlerindendi. Doğu Almanya'ysa hem kudretli Moskova'nın dayatmaları (Doğu Almanya da tıpkı Bulgaristan gibi Moskova'nın yörüngesindeydi) hem de sırf tarihsel materyalizmin kutsal metinleri tarihi sanki hiç

yaşanmamış gibi ebediyen muhafaza ettiği için vazgeçilemeyen, miadını doldurmuş endüstriyel politikalar yüzünden geri kalmıştı.

Bu durumun, okuyucumun bana eşlik ettiği bu anlatıyı ilgilendiren kısmıysa komünist rejimin birçok kurumunun rejim devrildikten sonra bile, bazen bitkisel bazense şaşkın olsa da dehşet derecede faal denebilecek biçimlerde hayatta kalmış olmasıdır. Bu son bahsettiğim kurumlara istihbarat ve baskı aygıtları da dahildir, demokrasi adına feshedilen bu kurumlar, otoriter gelenek sayesinde varlıklarını sürdürür. Otoriter gelenekse elbette ADC ya da SSCB'den önceye dayanır. Kökleri Reich'ın başlangıcına kadar uzanır ve en korkunç uygulamaları Nazi rejimi sırasında görülmüştür: Güvenlik Servisi, yani RSNA ya da Reich Güvenlik Başdairesi, Devlet'in gizli polisi Gestapo'yu yutmuş, bu polis komünist cumhuriyette STASI adını almış, ancak ne kadar uğraşsa da casusluk, ihbar ve emniyet organlarını Üçüncü Reich dönemindeki gibi tek bir bürokrasi şemsiyesi altında toplamayı başaramamıştır.

Bütün bunları biliyordum –gizli bilgiler değildi– yine de zekâmı asla kötü emeller için kullanmamıştım. Şimdiyse işler, burada anlattığım gibi sarpa sarıp uğursuz Adán Góngora karşıma (her kulvarda) engeller çıkarınca Alman tanıdıklarıma başvurmaktan başka çarem kalmamıştı. Meksika'da ne polise güvenebilirdim ne de askere; bunun sebebi hem yasal güçlerin adalet anlayışıydı hem de –en fenası– yasadışı düşlerin adaletsizliği.

Böylece vahşi mi vahşi bir bölük gönderilmesini emrettim; öyle vahşi olsundu ki Almanya'daki –gelmiş geçmiş– hiçbir yasal örgüt onlara iş veremesin, yaptıklarını kanun önünde savunamasındı. Bu gizli örgütün ismini veya baş harflerini vermeye cesaretim yok. Okuyucum, bölüğün üyelerinin üstte bahsettiğim baskı aygıtla-

rıyla alakası olmadığını bilmelidir, isteseler de olmaz zaten. Umurlarında bile değildi. İçlerindeki vahşet ne kadar bastırılırsa o kadar büyürdü. Hayvanat bahçesindeki kartallar gibiydiler, serbestçe saldırıp öldürmek, kendininkiyle boy ölçüşemeyen silahlarla donanmış düşmanlarının üzerine çullanmak için kafesin kapısı açılsın diye beklerlerdi. En büyük hünerleri, efendilerine, yani gruba kol kanat geren sahiplerine itaat etmeleriydi. Efendilerine, üstleri olan, dolayısıyla da itaati hak eden Elebaşlarına duydukları korkutucu ve tekinsiz sadakatin hayvansı bir yanı vardı. Kuşkusuz iktidarın el değiştirebildiği demokratik bir toplumda *führer* benzeri bir kişinin var olması mümkün değildi. Bu yiğit Siegfried'ler[1] siyah montlu dazlak çetelerine yanaşıp sonunda ihtiyarın tekinin fırınında –burada kesinlikle kayınpederime gönderme yapmıyorum– çalışmaktan başka çaresi kalmayan ergenler gibi aptal olmadıklarından neticede evsiz, işsiz ya da başıboş kalıyorlardı.

Hücum bölüğü –bundan böyle kısaca "Siegfried'ler" diyeceğim– kuytuda köşede kalmayı tercih eder, hareket çağrısı gelmedikçe harekete geçmezlerdi.

Ben de böyle bir çağrı yaptım. Durumu Palm Pre'm aracılığıyla, şifreli sözcükler kullanarak Berlin ve Frankfurt'takilere açıkladım. Almanya'da kamuoyu, bu canilerin ara sıra bir yerlere salınmaları gerektiği konusunda hemfikirdi, bilhassa barış ve refahın hüküm sürdüğü, iç ve dış düşmanların kalmadığı dönemlerde böyle kişilerin enerjisini bir şekilde harcatmak gerekiyordu.

Bildiğim kadarıyla talebe göre Irak'tan Filistin'e, Pakistan'dan Malezya'ya birçok yere göreve gidiyorlardı. Dolayısıyla Meksika'daki şiddet tekelini elinde bulundu-

1. Eski Germen edebiyatının kahramanlarından. (Y.N.)

ran adaşım Góngora, kaçak Engerek ve daha nicelerinin hakkından gelebilecek tek kuvvet Siegfried'lerdi.

"Kartal" dedim. "Hayvan" dedim. Chapultepec Hayvanat Bahçesi'ne yaptığım ziyareti hatırladım. Aslında *kaplan* demeliydim havayı titreten –onları Toluca Havaalanı'nda karşıladım– ve geçtiği yerde canlı hiçbir şey bırakmayan –arabalarını kasten hayvanların ve köylülerin üstüne sürdüklerini bizzat gördüm– bu varlıklar için. Siegfried'ler de tıpkı kaplanlar gibi tamamen içgüdüleriyle hareket ediyorlardı. Kaplanlardan farklarıysa Siegfried'lerin hafızalarının olmasıydı.

41

Anlatımın sonuna yaklaştıkça okuyucum her şeyin tıpkı bir koro gibi ahenkle bir araya geldiğini fark etmiştir herhalde. Góngora özel yaşantımı iki kez işgal etmişti. Priscila'yı baştan çıkarmıştı. L'ye saldırmıştı. Üstelik kamusal yaşamımı da baltalamıştı. Ne yaparsam yapayım zora düştüğüm bir ortam yaratmıştı. Orta sınıfa uyguladığı çifte standart, yani –kimilerini cezalandırıp kimilerini memnun ettiği– saldırı ve baştan çıkarma tekniği herhangi bir önemi veya saygınlığı bulunmayan insanlara kadar uzanmış, "sahte pozitif" vakalarının –yani Góngora'nın boş durmadığını kanıtlamak için öldürttüğü masum yoksul gençlerin– artmasına yol açmıştı. Góngora boş durmuyor, bizi uyarıyordu: "Hükümetler geçicidir, silahlarsa kalıcı."

Ben de bunu gayet iyi anladığımdan Almanya'dan bir Siegfried bölüğü getirtiyorum; bölüğün komutası, yayımladığı şiirler sayesinde gerçek mesleğini, yani casusluk ve şiddet simsarlığını gizleyen romantik şair Zacarias Werner'in elinde.

Olanları anladığımı söylüyorum, ama arada anlamadığım bir nokta var ve kayınbiraderim Abelardo Holguín kaynaklı bu noktayı çözmeden yoluma devam edemiyorum. Don Celestino'nun oğlu, Priscila'nın kardeşi bu

delikanlıya neler olmuştu böyle? Hangi arada dönüşmüştü süt oğlanından kaybeden şaire, pembe dizi yazarına, oradan da?..

Şimdiki halini nasıl tanımlayacağımı bilemiyorum, zira Abelardo beni Insurgentes ile Quintana Roo'nun köşesindeki Kutsal Çocuk'la tanıştırdıktan bir süre sonra Insurgentes'teki Sanborns'ta buluşmak için benimle randevulaşıyor.

Karşısındaki sandalyeye geçip Amerikalıların sulu kahvesinden kaçan Meksikalılara sunulan koyu kahvemin gelmesini bekliyorum.

Gülümsüyorum. Gülümsemek bana iyi geliyor. Abelardo'nun yüzündeyse çıldırmış gibi bir ifade var. Ve beni şaşırtıyor.

"Bana para lazım, enişte."

Açıklama bekleyen anlayışlı akraba ifademi takınıyorum. Babası Kek Kralı'dan beş kuruş alamayacağını, hiçbir işte tutunamadığını, herhangi bir geliri bulunmadığını biliyorum. Chapultepec'in altındaki dehlizlerdeki hali gözümün önüne geliyor... ama önyargılı davranmaktan kaçınıyorum. Parayı niçin istediğini soruyorum.

"Adán, olanları sen de görüyorsun."

"Ne oluyormuş?"

"Her şey altüst halde, enişte. Düzeltmek imkânsız. Güvenlik güçleri, güvensizlik yaratmaktan başka işe yaramıyor. Otorite diye bir şey kalmadı. Suçlular devletle dalga geçiyorlar. Suçlular fırsatını buldukları anda devlete dönüşüyorlar. Al Capone gibiler, kendilerine boyun eğmeyene ölüm ilan ediyorlar. Ülkeyi ele geçiriyorlar."

"Doğrudur. Olabilir. Ne demeye getiriyorsun?"

Abelardo adeta transa geçiyor. Gözlerini Sanborns'un tavanına dikiyor (tavanın ötesindeki gökyüzünü görebilecekmiş gibi) ve İsviçre usulü beşamelli dürüm sipariş etmek yerine bana Aztek usulü bir laf salatası su-

nuyor: "Meksika başarısızlığa âşık bir ülke, bütün devrimciler sonradan bozuyor, devrim karşıtlarının tek işlevi başarısızlığı örtmek, her şey koca bir aldatmacadan ibaret, enişte, bazen sadece devrimcilerin şiddetinin bizi kurtarabileceğini sanıyoruz, bazense sağlığımızı devrime karşı durmanın verdiği sahte barış hissine borçlu olduğumuzu, anlıyor musun, şiddetimiz devrime dönüşmekten uzak, barışımız güvende değil, demokrasimiz şiddete dayalı, bu kısırdöngüden nasıl kurtulacağız, Adán?"

"Nasıl?"

"Ruhumuz sayesinde."

"Biraz daha açıklar mısın?" diyorum, içimde kabaran şüpheyi belli etmeden.

Abelardo, "Her şey iflas etmiş halde," diyor. "Devlete, partilere, hatta demokrasiye bile şüpheyle yaklaşıyoruz, uyuşturucu, suç, cezasız kalan şiddet bize hastalık gibi bulaşıyor, bizi ne kurtarabilir?"

"Ne?"

"Ruh."

"Nasıl?"

Her zamanki gibi dingin, adeta dindar bir vecit halinde anlatmaya devam ediyor; halkın iman gücünün yansıması olan ruhun hep böyle zamanlarda imdadımıza yetiştiğinden, inançtan, dinimizin sembollerine ve kutsal kişiliklere saygı duymaktan bahsediyor.

"Kutsal mı?" diyorum, şüphemi tamamen açığa vurarak ama Abelardo alınmıyor.

"Onu kendi gözlerinle gördün. Kutsal Çocuk. Bunca hayal kırıklığı ve yalanın arasında en azından bunun doğruluğuna güvenebilirsin. İnsanları her gün caddenin ortasına nasıl topladığını kendi gözlerinle gördün. İnsanları bir araya getirişini, bizi tehdit eden şeyleri geride bırakmamızı sağlayışını kendi gözlerinle gördün, enişte."

Okuyucum hiç merak etmesin. Şüphemi derhal dile

getiriyorum. "Bu sözde Kutsal Çocuk'un söylediklerinin doğru olduğunun, ülkeyi kötülüklerden temizleyeceğinin garantisini kim veriyor?"

"Guadalupe Meryemi," diye cevabı yapıştırıyor Abelardo.

Cevabını ciddiye almadığımı göstermek istiyorum. Gazetede gördüğüm, ateist bilimadamı Don Juan Antonio Vizarrón ile bağnaz din adamı Don Francisco de Güemes arasındaki tartışmayı hatırlatıyorum ona. Abelardo ise bunun, din meselesinin ne kadar ciddiye alınması gerektiğini kanıtladığını iddia ediyor: "Beyaz Kedicik lakaplı şarkıcı María Conesa'dan kime ne? General Arnulfo R. Gómez'in başkanlık için aday adayı oluşunu hatırlayan var mıdır? Daha da uzaklara gidelim: Sinaloa'daki El Rosario köyünün ne zaman kurulduğunu hatırlayan var mıdır? Darphanede ilk altın sikkenin ne zaman basıldığını? La Limonada'yı, yani limonata savaşını ne zaman kazandığımızı, söylesene enişte? 1665'te Popocatépetl Yanardağı'nın patladığını, ha? 28 Haziran 1957 depreminde Bağımsızlık Anıtı'nın tepesindeki meleğin devrildiğini? Meksika göklerinden sıklıkla kuyrukluyıldızların geçtiğini; 1965'te bir tane, 1957'de bir tane, 1910'da bir tane, 1852'de bir tane?.." (Onu duymuyorum artık: Yeniden Zoraida'nın bacaklarının arasında sıkışıp kalışım aklıma geliyor, erkeklerin en büyük korkusu başıma gelmiş: Zevklenme esnasında tutsak kalmışım...).

"Guadalupe Meryemi ise asla unutulmaz, enişte, her şey unutulsa da o hep yerli yerindedir."

Gülümsüyorum. "İyi de o gerçek değil ki. Bunlar hep batıl inanç."

"Bal gibi de gerçek. Dışarı bak, Adán."

Insurgentes ile Quintana Roo'nun köşesinde toplanan insanlar Kutsal Çocuk'un her günkü gibi ortaya çık-

masını beklemekteler. Çocuk tam vaktinde geliyor ve kalabalık saygıyla kenara çekilerek ona yol veriyor. Ancak bu kez yalnız değil. Yanında biri var.

İhtiyar elleri ve baygın gözleri dışında her yerini tepeden tırnağa örten siyah cüppesinden bu kişinin kim olduğunu anlıyorum. Çocuk yanında getirdiği kürsüden bozma yükseltiye çıkıp her günkü gibi vaazına başlıyor.

Kadın da çocukla birlikte yükseltiye çıkıyor.

"Bu benim annem," diyor çocuk.

Kadın siyah örtüsünü çekip atıyor, esmer ve zarif bedeni ortaya çıkıyor, sırtında yıldızlarla süslü mavi harmanisi, elleri dua eder gibi birleşmiş, elbisesi bembeyaz... Elleri ihtiyarlarınki gibi.

Kimse, "Mucize! Mucize!" diye çığlık atmıyor, çünkü mucizeler, Sancho, nadiren gerçekleşir, dolayısıyla da halka ancak uzun duruşmalar, soruşturmalardan geçirilip bütün şüpheler giderildikten sonra açıklanır; görmüş olduğunuz şey bir *opus sensibile*'dir, doğadan üstündür, halkın cehaletinin değil Tanrı'nın eseri olduğundan böyle ortaya çıkar, çocuğun annesiyle birlikte belirmesi insanları şaşırtıp sevindirse de gecikmiş bir ortaya çıkıştır, tıpkı Tanrı'nın medyada her gün yer bulan ateist Vizarrón ile imanlı Güemes tartışmasında kimin tarafında yer alacağına karar vermekte gecikmesi gibi.

Her şeye rağmen bütün şüpheler buhar olup havaya karışıyor; çünkü on-on bir yaşındaki Çocuk, annesini tutup havaya kaldırıyor ve başının üstünde öylece tutuyor ve kalabalık coşkuyla hep bir ağızdan bağırıyor:

"Mucize! Mucize!"

Kafede benimle birlikte oturan Abelardo ise fırıncı babasından aldığı zekâ dolu genlerin etkisiyle şöyle diyor:

"Mucize dediğimiz mevhum doğaya değil Tanrı'ya mal edilir; Tanrı ise ne doğayla birdir ne de toplumun

kurallarına itaat eder. Tanrı, doğal yollara başvurmaz, *doğrudan* hareket eder, anlıyor musun?"

"Yani?" diyorum, içimdeki şüphe gittikçe büyürken.

"Çocuk ve Meryem'in imanın yanında paraya da ihtiyacı var, enişte. Paraya. Mangıra. Kesenin ağzını açmadan seslerini duyuramazlar. Tanrı maalesef bu konuda destekte bulunmuyor."

Ne yalan söyleyeyim, bakışlarında samimi bir şefkat görüyorum.

"İşte bu yüzden yardımına ihtiyacımız var. *Enişte*."

42

Anlattığım konular biriktikçe, sevgili okuyucum, idare kabiliyetim de sınamadan geçmiş oluyor. Tamam, Abelardo'ya Çocuk ile Annesi için para vereceğim. Ancak önceliğim, Insurgentes'teki iman şovu değil. Siegfried bölüğü dikkat çekmemek için Frankfurt, São Paulo, Cancún ve Toluca'ya yayılmış uçuşlarla geliyor. Her şeylerini önceden hazırlattım; silahları, talimatları, üniformaları hazır.

Hızla hareket ediyorlar. İşlerini biliyorlar. Yüzlerini –gaza ve başka her türlü şeye karşı koruyan– maskelerin ardında gizliyorlar. Siegfried'lerin hemen hepsi, Wagnervari isimlerinden tahmin edileceği üzere, uzun boylu ve sarışın. Birkaçının boyu cüce denecek kadar kısa ve birbirlerine Alberich deseler de bölüğün komutası onlarda.

Ve bölük harekete geçiyor.

Ellerindeki titizlikle hazırlanmış listede Meksikalı suçlular var. Evleri. Aileleri. İhtiyar ve gençler. Yaşlılar ve çocuklar. Kadınlar.

Hızla hareket ediyorlar. Acımasızlar.

Yaşlıları kaçırıyorlar.

Çocukları kayıplara karıştırıyorlar.

Erkekleri öldürüyorlar.

Siegfried'ler meşhur suçluların ailelerini kana ve acıya boğuyorlar. Kimse kurtulamıyor. Kimse kaçamıyor.

En yaşlısı da gidiyor. En genci de. Herkes birkaç hafta içinde öksüz, dul, evlatsız kalıyor.

İnsan ürpermeden edemiyor.

Çocuğun biri, sabahleyin telefon direğine asılmış halde bulunuyor.

İhtiyarın biri, evinin havuzunda boğulmuş halde bulunuyor.

Gazetelerde kadının birinin kaçırıldığı yazıyor –aynen emrettiğiniz gibi, bir daha geri dönmemek üzere. *For good*. *Für immer*.

İki hafta içinde suçun acısını birinci elden hissetmeyen hiçbir suçlu kalmıyor.

Birbiri ardına düzenlenen cenazeler, bir ölüm karnavalını andırıyor. Mezarlar tıka basa doluyor.

Kimse Siegfried'lerin kimliğini teşhis edemiyor.

Devletin işi mi bu?

Birbirlerini öldüren çetelerin mi?

İntikam cinayetleri mi?

Çeteler arasında bölge, para, satış yüzünden çıkan tartışmalar mı?

Bir anda, Abelardo'ya cevap verdiğim ânı kastediyorum, "Para işi tamamdır, canını sıkma kayınço," diyorum. "Ama bu gece Kutsal Çocuk, Insurgentes ile Quintana Roo'nun köşesindeki yükseltisinin tepesinden suçlunun devlet olmadığını, çetelerin birbirini öldürmediğini, bunların intikam cinayetleri olmadığını duyuracak."

"Gökkubbenin intikamı bu! Melekler adaleti yerine getirmek için yeryüzüne indiler! Kimseyi suçlamayın! Takdiriilâhi iş başında! Tanrı'nın sesine kulak verin! İlahî adalete inanın!"

Çalışkan, adalet dağıtan, daha düne kadar milleti kaçıran, öldüren, ölü çocuklar için fidye isteyen suçluların ailelerini başkalarına zarar vermeden haklayan bir Tanrı'nın herkesi kendine hayran bırakacağı kesin. Suçlula-

rın ölme sırası geliyor, birer birer haklanıyorlar ve Siegfried'lerin amansız saldırısını önlemek için ellerinden hiçbir şey gelmiyor; koca bir toplumsal tabakanın sonu bu. Kıyamet'in bizzat kendisi.

Adán Góngora'yı evimin karşısındaki telefon direğine nalları havaya dikmiş halde asılı halde görünce kamu sağlığına faydamın dokunduğunu düşünüyorum. İşte şimdi güç, asıl hak edenin eline geçti.

Priscila'nın odasının penceresinden pinyataya dönmüş Góngora'yı görüp korkuyla çığlığı bastığına şahit olunca (camın arkasında olduğundan çığlığını işitmesem de) duyduğum memnuniyeti gizlemekte zorlanıyorum.

Kayınpederim Kek Kralı Don Celestino'nun Góngora'nın direkten sallanan cesedine hiç bakmadan evden çıktığını görünce ihtiyara hayranlık duyuyorum: kızıyla evlendiğimden beri onunla aynı çatının altında boşuna yaşamadım; namussuz ihtiyar, gizli yoldaşım, kardeşim olmasa da pek benzeriz!

Kafedeki masaya oturup Çocuk ile Meryem'in faaliyetlerini sürdürmeleri için gereken miktarı Abelardo'ya teslim ettiğimde bunun hayatımda yaptığım en iyi yatırımlardan biri olduğunu düşünüyorum.

Dışarı bakınca Kutsal Çocuk ile Meryem'in ülkemi asırlardır olduğu gibi bir kez daha kandırdığını görüyorum ve bin küsur yıldır kimilerini zorla Guadalupe Bazilikası'na dizleri üstünde yürüterek, kimilerinin odalarına Meryem Ana'nın resimlerini astırarak, tek tük birkaç kişinin günahlarını bağışlayarak insanların düşüncelerini esir alan iman olgusuna teşekkür ediyorum.

Danışmanlarım, kara gözlüklerini çıkarmışlar.

L'nin evine dönüp L'nin karşısında, L için soyunduğumda, yalnızca ben ve sevgilim, bir tek ikimiz biliyoruz göbek deliğimin olmadığını.

Ben ilk insanım.

43

Bahçıvanım Don Xocoyotzín bir gün Chapultepec Hayvanat Bahçesi'nde gezerken kartalın bulunduğu kafese yaklaşmış ve içi fena olmuş. Güneşli göklerin efendisi, kartalların kartalı, tüylü pençeleriyle tropik cadı kartalı diye bilinen bu devasa yırtıcı kuş daracık kafesinin içinde çaresizce dört dönüyormuş. Kalbi temiz bir adamcağız olan Don Xocoyotzín'in yüreği kuşu tutsak görmeye dayanamamış ve gecenin tenhalığından faydalanarak (çünkü dışarıda o saatlerde gezinir) kafesin kapısını (şehrin tehlikelerinden korunmak için yanında taşıdığı) palasının bir darbesiyle açmış ve kafesin zemininde kıpırdamadan yatan –Ölü müymüş acaba?– devasa yılanı ancak o zaman fark etmiş.

Kartal, bahçıvana teşekkür bile etmeden kafesinden dışarı fırlamış, iki yüz iki santim genişliğindeki kanatlarını açarak engin göklere yükselmiş ve aydınlık göklere, yüksek dağlara, böcek ilaçlarından uzaklara, avcılar ve tüfeklerden uzaklara, havasız şehirden uzaklara uçmuş...

Don Xocoyotzín, yılanı alıp hayata döndürebileceği ümidiyle evine götürmüş. Kaplanın kafesini açmayı unutunca hayvan tehditkâr bir biçimde kükremiş.

Ertesi gün gökte beliren kuyrukluyıldız önceden de geçmişmiş, senelerden...